Viața studențească

REVISTĂ A UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI DIN ROMÂNIA

Nr. 37 ● Miercuri 29 octombrie 1969 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Estudiantina

Ignoranții de neignorat

Anticii au făurit și ne-au transmis o lege dreaptă, o lege care s-a continuat prin fluxul conștiinței și care caracterizează astăzi profunda noastră comunitate socială și spirituală.

Este legea nescrisă prin care un membru al comunității ce nu se integrează idealurilor comune și sfidează prin comportarea lui pe oamenii în mijlocul cărora trăiește este considerat un străin. Dacă recuperarea lui nu se poate face, societatea îl elimină printr-un gest de echitate necesară — aspru, dar drept.

Studenția, vîrsta care ne unește într-o comuniune de ideal și spirit, cere fiecăruia ca, înainte de orice, să se înscrie în coordonatele datoriei ce constituie axul acestei familii formate dintr-un fragment de generație. Datoria de a justifica prin munca aleasă a cunoașterii definiția intelectualului a cărui marcă trebuie s-o cucerească un student.

Și, în stringența acestui scop, sînt departe de noi ignoranții din proprie voință, oamenii pe care fuga de muncă, de cunoaștere, îi transformă în niște piese inerte, ce blamează prin conduita lor calitatea de student. Există în ființa celor ce cred că pot întîrzia pe băncile unei facultăți atîta timp cît permite regulamentul, în limitele unei mediocrități și nepăsări iresponsabile, mentalitatea unor trișori intelectuali, apanaj al fraudei prin care încearcă să obțină un titlu nemeritat, mască a incompetenței și inerției.

Categoriile în care-i putem încadra pe acei restanțieri și repetenți „de meserie" sînt multe, dar esența e una singură, cea amintită.

Ei pot fi „blazații", aparent suprasaturați de lecturi și experiențe „intelectuale", aparent convinși că au atins un prag al ratării care le dă dreptul să se considere niște învinși ce se tîrăsc mereu într-o lume a lor încărcată de inutilitate și plictiseală. După cîțiva ani de învățătură ajung să afirme că nu și-au găsit „vocația", dar că trebuie să termine oricum o facultate. Printre ei sînt și așa-zișii „artiști", cei care cred că mimarea unei arte poate suplini lipsa culturii autentice.

S-ar putea enumera și alte asemenea categorii, în spiritul care domină această faună a iresponsabilității ce se autosituează în afara studenției.

Pentru că, toți cei ce-și fac blazon dintr-o lipsă funciară de scop, constituie balastul unei generații, negarea condițiilor și speranței cu care sînt acreditați de un timp absolut al viitorului.

Ei sînt, într-o formulare unică, STRAINII DINTRE NOI...

Nimic nu ne îndreptățește însă să-i părăsim în aceste condiții, ci, dimpotrivă, trebuie să le acordăm, prin ajutorul nostru, pus sub semnul deplinei colegialități, șansa de a se reintegra în marea familie studențească. Doar astfel îi vom recunoaște alături de noi, doar astfel vom căpăta noi înșine sentimentul că ne împlinim și datoria față de omul de lîngă noi. Tot așa cum, pe puținii care refuză acest ajutor, rămînînd închistați în propria carapace de inerție, să nu ezităm a-i elimina din mijlocul nostru, într-un gest de respingere organică a tot ceea ce este străin de noi.

Dan FRUNTELATĂ

În expoziția deschisă la „Ateneul tineretului" din București: „ȚĂRANCA" — pictură de Alexandru Sturdza, student la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu".

Vîrsta fără eșecuri

O aserțiune: e adevărat că fiecare viață merită o carte. Am fost de acord întotdeauna cu acest enunț. Dar efigia unei generații nu se recunoaște în biografiile spectaculoase, ci numai acolo unde valorile afective și intelectuale se înregimentează firesc în marea coloană a vieții.

Așadar, oprindu-mă în curtea unei școli generale dintr-un sat de Bărăgan, știam că voi scrie un reportaj despre un om obișnuit, despre un om al vîrstei sale. Pe prima pagină a blocnotesului era caligrafiat un nume: **Tudor Ștefan.** O viață, un drum în plină afirmare.

În predocumentare aflasem că Tudor Ștefan este originar din satul Căldărăști, unde mă găseam, că a făcut parte din prima promoție a liceului din comuna Pogoanele, județul Buzău, și că s-a înapoiat pe meleagurile natale după ce a absolvit Facultatea de științe naturale a Institutului pedagogic din Brașov. Aici, în satul în care lua ființă, cu douăzeci de ani în urmă, una din primele cooperative agricole de producție din țară, proaspătul absolvent a devenit coleg cu foștii săi dascăli. Elementul de detaliu referitor la viața satului mi se pare deosebit de semnificativ pentru că dimensionează un interesant spațiu de osmoză — în satul intrat cu toată suflarea sub zodia socialismului se reedita un act tradițional; intelectualul **construit** în „școlile înalte" ale orașului se întorcea la vechea vatră, pentru a dărui lumină oamenilor din rîndul cărora se ridicase. În datele sale esențiale — o pagină de Slavici.

Mircea ICHIM

(Continuare în paginile 8—9)

Succes conferinței pe țară a cercurilor științifice studențești

A devenit tradițională întîlnirea periodică a studenților cercetători într-un forum de discuții, schimb de informații, idei și opinii vizînd diverse aspecte științifice intrate în sfera unor investigații mai vechi și mai noi, dar pasibile de contribuții și interpretări originale, cu valoare teoretică sau practică.

Apropiata Conferință pe țară a cercurilor științifice studențești — cea de a X-a — care va avea loc în perioada 1—30 noiembrie a.c., va reuni în cele 11 secții comunicări sintetizînd activitatea laborioasă a autorilor lor — studenți ai celor mai diferite facultăți din țară. Lucrările conferinței vor fi găzduite în 6 dintre centrele universitare ale țării, după cum urmează:

La București își vor desfășura lucrările: Secția I — Științe social-politice (1—2 noiembrie); Secția II — Geografie-geologie (8—9 noiembrie); Secția III — Energetică, electrotehnică, electronică și telecomunicații (15—16 noiembrie); Secția IV — Agricultură, zootehnie și silvicultură (29—30 noiembrie); Secția V — Științe economice (1—2 noiembrie).

La Cluj: Secția VI — Psihologie, pedagogie, metodică (1—2 noiembrie).

La Iași: Secția VII — Filologie (8—9 noiembrie);

La Timișoara: Secția VIII — Matematică, fizică, mecanică (8—9 noiembrie); Secția IX — Tehnologia construcțiilor de mașini (1—2 noiembrie).

La Tg. Mureș: Secția X — Științe medicale și farmacie (15—16 noiembrie).

La Brașov: Secția XI — Transporturi (22—23 noiembrie).

Cele mai valoroase lucrări vor fi premiate de către Ministerul Învățămîntului și Comitetul Executiv al U.A.S.R., publicate în „Buletinul științific studențesc" și... popularizate de „Viața studențească".

Alegeri în Asociații

Cote ale exigenței la Timișoara

În această perioadă Timișoara cunoaște, asemenea celorlalte centre universitare ale țării, o atmosferă de intensă activitate. Eforturile factorilor răspunzători din cadrul institutelor și facultăților timișorene, ale colectivelor studențești converg armonios către atingerea acelorași majore obiective ale noului an de învățămînt: aplicarea integrală a măsurilor și hotăririlor Congresului al X-lea al P.C.R. privind dezvoltarea și perfecționarea școlii noastre superioare, creșterea calității și eficienței muncii în toate domeniile vieții universitare. În acest cadru se evidențiază pregnant și activitatea depusă de organizațiile noastre studențești, aflate în plin proces de desfășurare a adunărilor și conferințelor de dări de seamă și alegeri ale organelor de conducere, de dezbatere și stabilire a sarcinilor concrete ce revin asociațiilor în actualul an de învățămînt.

Pe acest fond general se inscriu și cele citeva conferințe de dări de seamă și alegeri A. S. desfășurate în zilele în care semnatarul acestor relatări a fost oaspetele studenților timișoreni Este vorba în special despre conferințele asociațiilor studențești de la **Facultatea de medicină generală și pediatrie** (Institutul de medicină), **Facultatea de fizică** și **Facultatea de studii economice** (Universitate), la care am avut prilejul să luăm parte.

O privire de ansamblu asupra acestor conferințe evidențiază — în spiritul ultimei plenare a Consiliului U.A.S.R. — un accentuat proces de activizare a asociațiilor noastre, a masei de studenți în participarea la dezbaterea principalelor probleme ale muncii și vieții lor, în abordarea diverselor aspecte privind pregătirea profesională și politico-ideologică, în asumarea și îndeplinirea sarcinilor ce revin organizațiilor studențești, în stabilirea programelor de activității pentru anul universitar în curs.

O subliniere separată a unor elemente desprinse din aceste trei conferințe se impune, totuși, cu atit mai mult cu cît fiecare dintre ele a reprezentat, în planul desfășurării, o anumită „cotă" a exigenței.

Conferința care a întrunit în totalitate atributele unui adevărat for studențesc de analiză și dezbatere a fost fără îndoială cea a asociației de la FACULTATEA DE MEDICINA GENERALA ȘI PEDIATRIE. Beneficiind de o bună și atentă pregătire de un raport de activitate cuprinzător și antrenant, care a concentrat în paginile sale aspectele esențiale ale muncii de organizație, problemele concrete și specifice ale pregătirii studenților mediciniștii, conferința a stirnit un viu interes în rîndurile tuturor participanților. Aceștia au transformat principalul punct înscris pe ordinea de zi — discuțiile pe marginea raportului de activitate — într-un inteligent și fructuos schimb de idei, într-o confruntare matură de concepții și opinii, din care au răzbătut puternic grija și răspunderea față de acțiunile întreprinse de asociație, exigența neabătută față de îndeplinirea de către toți studenții a obligațiilor majore ce le revin în procesul de pregătire și formare ca specialiști cu inaltă calificare.

Rînd pe rind, studenții înscriși la cuvînt (printre care **Doru Petrișor, Jecu Avram, Adriana Pop, Milevoi Stamoran, Tiberiu Rancu, Dan Poenaru** ș.a.) au adus cu competență în centrul discuțiilor o seamă de aspecte definitorii ale muncii și preocupărilor de fiecare zi ale viitorilor medici, criticind fără drept de apel delăsarea și manifestările reprobabile ale unor colegi și pledînd cu fermitate și convingere pentru necesitatea respectării a ceea ce unul dintre vorbitori, studentul **Tudor Constantin**, numea „codul comportării și responsabilităților noastre".

Acestor luări de atitudine li s-au adăugat intervențiile autorizate ale secretarului biroului organizației de partid, conf. univ. **Ștefan Gavrilescu**, și decanului Facultății de medicină generală și pediatrie, prof. univ. **Nicolae Dragomir**, care au accentuat în special asupra imperativului însușirii de către studenți, încă de pe băncile institutului, a deprinderilor practice necesare viitoarei profesiuni. În aceste intervenții, participanții au aflat multe din răspunsurile la problemele ridicate de ei în cursul dezbaterilor, cu privire la noile reglementări ale procesului instructiv-educativ, la măsurile și hotăririle adoptate în actualul an universitar.

Cu deosebit interes au ascultat delegații cuvîntul tovarășului **Traian Ștefănescu**, președintele Consiliului U.A.S.R., care, pornind de la unele date concrete ale dezbaterilor, a reliefat pe larg spiritul de maximă exigență care trebuie să guverneze întreaga activitate a organizațiilor studențești, responsabilitatea organelor de asociație, a tuturor cadrelor și colectivelor de studenți pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor, în deplină concordanță cu spiritul de emulație și competență manifestat azi în toate domeniile activităților sociale.

Pe aceleași coordonate majore s-a inscris și conferința asociației studențești de la FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE. Din păcate, însă, raportul de activitate prezentat nu a reușit să evidențieze o serie de probleme specifice facultății, care au ieșit, ulterior, la iveală, pe parcursul discuțiilor. Cu prilejul luărilor de cuvînt s-au conturat două tendințe opuse ale opiniei studenților economiști. Prima este cea reprezentată de studenta **Maria Jicmon**, care a dovedit, prin intervenția sa, o atitudine de intransigență, de ridicată combativitate față de manifestările mistice ale unor studenți, față de pasivitatea asociației și a decanatului, subliniind cerințele specifice ale activității politico-ideologice în acest an universitar. La celălalt pol s-a situat poziția de cocoloșire a neajunsurilor, promovată de studentul **I. Corondan**, tributar al unei binecunoscute concepții „tactice": „nu critic, să nu supăr pe nimeni". De aceea, el și cerea, pentru depistarea și sancționarea unor cazuri de abateri în cămine, organizarea unor... brigăzi de control, adică — nici mai mult, nici mai puțin — intervenția unui factor terț.

Luind cuvîntul în încheierea lucrărilor adunării, tovarășul **Traian Ștefănescu** a subliniat că, în condițiile perfecționării procesului instructiv-educativ, a activității obștești a studențimii, este necesar ca problemele profesionale și ale pregătirii politico-ideologice să fie analizate și tratate cu maximum de exigență și maturitate politică.

Se poate aprecia că ansamblul intervențiilor a reușit să dezvăluie neajunsurile existente în activitatea asociației studențești din facultate și să stabilească premise sigure pentru îmbunătățirile așteptate.

Într-o notă generală de slabă combativitate s-a desfășurat cea de-a treia conferință A.S. la care am participat, a studenților FACULTĂȚII DE FIZICA. Raportul de activitate, cam amalgamat, n-a reușit să stîrnească participanții la dezbateri aprofundate, la analiza matură a unor stări de lucruri existente în facultate, fiecare dintre vorbitori rezumindu-se la evidențierea unor rezultate pozitive dobîndite într-un domeniu de activitate ori altul. Adevăratele intervenții de fond, relevarea problemelor fundamentale ale pregătirii multilaterale a studenților nu au venit din partea delegaților, așa cum era de așteptat, ci a cadrelor didactice invitate la conferință. Ceea ce, la drept vorbind, nici nu este de mirare în situația în care conferința a fost pregătită superficial, fără grija și responsabilitatea cuvenite! În desfășurarea conferinței s-a făcut resimțită și lipsa de fermitate a delegatului C.U.A.S. al Universității, însărcinat de prezidiu cu conducerea lucrărilor, care s-a lăsat de multe ori depășit de propriile-i atribuții.

Din aceste observații, ca și din propriile analize cu privire la conferințele pe facultăți, atit organele U.A.S. din institutele timișorene, cît și Consiliul U.A.S. pe centrul universitar trebuie să desprindă concluziile și învățămintele necesare, pentru fructificarea și dezvoltarea laturilor și elementelor pozitive, pentru eliminarea tuturor neajunsurilor, în vederea asigurării deplinei reușite a tuturor conferințelor de dări de seamă și alegeri la nivelul uniunilor asociațiilor studențești.

Ion SEGĂRCEANU

Perspectivă și „clar-obscur" în adunarea viitorilor artiști plastici

Adunarea membrilor asociației studențești de la Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" din București, de vineri 24 octombrie, a fost caracterizată de două aspecte total diferite unul de celălalt.

În timp ce *majoritatea* a înțeles că adunarea este un prilej nimerit și favorabil dezbaterii, în spiritul unor maxime exigențe, a multiplelor aspecte ale muncii profesionale, politico-ideologice și cultural-artistice din institut, *minoritatea* s-a comportat — am spune deplasat — sub nivelul caracteristic tineretului nostru universitar. Această mică parte a dat adunării un colorit strident, nesemnificativ pentru studenții institutului bucureștean, a făcut ca probleme de stringentă actualitate, care-și cereau o rezolvare grabnică să fie oarecum trecute pe planul al doilea. Nicăieri, la nici o adunare la care am participat nu ne-a fost dat să vedem ceea ce am văzut aici, și orice vizitator neavizat intrat în sală *(sala de spectacole)* și-ar fi închipuit că e vorba de o greșeală. Aceasta datorită felului în care unii studenți au înțeles să „participe" la discuția problemelor lor, studențești. În timpul adunării, cînd în sală se aflau peste 20 de cadre didactice, întreaga conducere a institutului, a organizației de partid, precum și numeroși invitați, acești *unii* croșetau, dezlegau cuvinte încrucișate, dormeau, discutau. Dar, poate, dezbaterea nu îi implica? Poate acei care, cum spunea informarea prezentată „au grave lacune în pregătirea ideologică, au neclarități asupra finalității operei de artă pe care o produc, sînt adepții unei anumite mișcări artistice fără a-i cunoaște în prealabil manifestul teoretic, platforma ideologică care a generat respectiva grupare sau mișcare artistică" nu erau în sală? Poate nu se socoteau incluși în discuția despre cei ce „au o frecvență slabă la cursurile teoretice, și în special la atelier" și „intră în contradicție cu dragostea față de meseria aleasă, împiedică efortul comun de acumulare permanentă a noi cunoștințe de specialitate"?

Dar, credem că nu miră pe nimeni dacă spunem că tocmai aceștia, UNII, sînt cei ce au îngroșat procentul de studenți cu lacune în pregătirea profesională, politică și filozofică, cum a reieșit chiar din informarea prezentată.

Și acești UNII au reținut atenția adunării cu nimicuri de genul „cele două ore — de la 12 la 14 — pe care modelele le stau în institut degeaba să fie acordate acestora pentru... a-și cumpăra ouă și zarzavaturi" (Neagu Anghel — Pictură, II), sau „odiseea obținerii și înapoierii cheii de la atelier" (Chira Alexandru — Pictură, IV), sau „necesitatea revizuirii programului magaziei de materiale" (Albici Antonio — Estetică industrială. I), în timp ce ceilalți, *majoritatea*, au făcut „apel la buna cuviință de care trebuie să dea dovadă studenții institutului în relațiile cu cadrele didactice, cu persoanele străine sau între ei", au analizat realist „aspectele practicii" (Simion Victor, an. IV), s-au declarat nemulțumiți față de „slaba participare a colegilor la orele de curs sau lucrări de atelier" (Schmidingen Letiția — Grafică II), au prezentat situația reală din căminele și cantinele institutului (Papp Gavril — Pictură monumentală VI și Pantelie Gheorghe — Pictură, V), au propus organizarea unor interesante expoziții (Bălan Alexandru — Pictură, II), sau au încercat să analizeze cauzele pentru care multe din adunările de an nu s-au ținut și nu se țin (Pleșu Andrei — IV), aducînd în fața colectivului probleme majore ridicate de activitatea și munca studenților, experiența lor, a organizației din care fac parte și propunînd soluții pentru îndreptarea unor stări de lucruri ce dăinuie de ani de zile în institut, oglindite direct în adunare.

Ne-am fi așteptat ca și cadrele didactice să ia cuvîntul, să-și spună părerea în legătură cu problemele ce frămîntă asociația: lipsa de la orele de atelier atit a studenților cît și a corpului profesoral, caracterul formal al condicilor de prezență, dezinteresul pentru activitatea cenaclului de creație, absența cadrelor didactice de la manifestările studențești, teme care, elucidate aici, în adunare, ar fi dus la crearea unei opinii puternice în rîndul studenților, la stabilirea unui climat sănătos de viață și muncă în institut.

Chemările adresate de cei mai mulți vorbitori, de consiliului A.S., de conducerea institutului și președintele C.U.A.S. București pentru înlăturarea neajunsurilor, aspectelor negative ce întunecă activitatea majorității studenților din Institutul de arte plastice credem că-și vor găsi ecoul așteptat.

De altfel, din cîte sîntem informați, recent, la Institutul de arte plastice a fost efectuat un sondaj privind frecvența studenților — în urma căruia s-a constatat că obligațiile instituite pentru studenți nu sînt respectate, cu buna știință a corpului didactic. Ne permitem să credem că recentele schimbări survenite în conducerea institutului vor contribui la întronarea unei atmosfere generale de muncă responsabilă.

În ceea ce privește asociația studențească din acest institut, trebuie subliniat că obiceiul de a se lamenta și a aștepta intervenții salvatoare din afară trebuie înlocuit cu o poziție principială și fermă, de excludere a celor certați cu disciplina universitară din rîndul studenților care se pregătesc să servească arta plastică românească.

I. NOVAC

Peste 7000 de timișoreni la muncă patriotică

Peste 7 000 de studenți din institutele orașului de pe malurile Begăi (Universitatea, Institutul politehnic, Medicina, Agronomia) au ieșit prin rotație, în zilele de duminică, pe ogoarele unor I.A.S.-uri și C.A.P.-uri din împrejurimile municipiului, ajutînd la strîngerea diferitelor recolte și la eliberarea terenurilor pentru însămînțările de toamnă. Timpul de lucru al participanților la asemenea acțiuni însumează peste 35 000 ore prestate, ceea ce reprezintă un avantaj economic considerabil pentru întreprinderile și cooperativele agricole beneficiare.

În tot acest răstimp, studenții agronomi au efectuat diferite lucrări de sezon pe terenurile fermei experimentale a institutului (cules de vie, de zarzavaturi, cosit de fîn etc.), iar studenții facultății de mecanică au participat în număr mare la amenajarea fundațiilor noii aripi a localului lor de învățămînt.

Sînt rezultate cu adevărat lăudabile, care situează studenții timișoreni pe unul din locurile fruntașe în activitatea de muncă patriotică.

Ne exprimăm încrederea că amploarea acestei acțiuni, succesele colegilor timișoreni vor constitui — pentru celelalte centre universitare — exemple demne de urmat și că revista noastră va avea prilejul să popularizeze în numerele următoare și alte frumoase rezultate privind participarea studenților la acțiunile de muncă voluntar-patriotică.

Citeva concluzii la ancheta noastră privind dotarea laboratoarelor

Justețe și precizie, previziune și siguranță, operativitate și simplitate

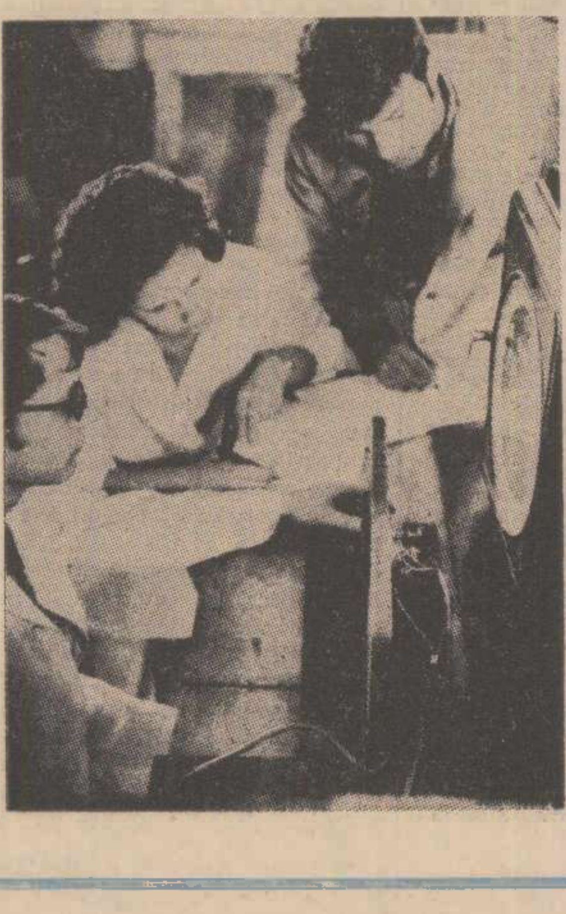
şase imperative ale unei bune organizări şi funcţionări a mecanismului de dotare

In numerele precedente revista noastră a publicat două anchete pe marginea dotării laboratoarelor. Prima a avut in obiectiv Universitatea din București, iar a doua Universitatea și Institutul politehnic din Timișoara. In afară de acestea la redacție au mai sosit materiale reflectind situația existentă la Universitatea și Institutul politehnic din Cluj, cit și alte intervenții. De asemenea, redacția a purtat discuții și cu unele cadre didactice de la Institutul politehnic din București, precum și cu tovarășul Panait Smeenea, director la Direcția dotării și aprovizionării din Ministerul Invățămintului. Pe baza tuturor acestor materiale ne permitem a contura citeva concluzii.

● Justețe și precizie. Se cere stabilită adevărata natură a sistemului de invățămint: este el productiv sau nu? Probabil că răspunsul va fi afirmativ și va impune eforturi suplimentare in ceea ce privește dotarea laboratoarelor. Trebuie să remarcăm insă că eforturi deosebit de importante in această direcție au fost făcute și pină acum. Și, atunci, cauzele trebuie căutate la nivel microeconomic. Foarte multe persoane se pling că stau rău cu dotarea. Dar cit de rău? Iar cele care stau bine, cit de bine? Pe cind in orice altă ramură a economiei există indicatori calitativi și cantitativi ai nivelului de dotare, in invățămint nu există! Așadar, lipsește tocmai informația necesară luării deciziei (și justificării ei) de repartiție a fondurilor existente, de acordare a unor priorități valutare sau in aprovizionare. Atunci ce alte criterii decit cele intilnite („am impărțit in mod egal fiecărei catedre, deși cea de Fizică generală stă mai prost ca altele" — Facultatea de chimie din Universitatea București) pot fi utilizate? Se impune, așadar, cunoașterea cu precizie a situației existente in fiecare laborator, fiecare facultate, fiecare institut... In al doilea rind, se cere efectuarea unor studii de utilizare optimă (folosind programe liniare) a bazei materiale existente. In al treilea rind, prezentarea cererilor de dotare trebuie insoțită de studii aprofundate, care pe de o parte să le justifice, iar pe de altă parte să permită stabilirea unor priorități juste. Aceste studii ar putea inlătura din practica repartizării fondurilor sau a aparaturii de laborator arbitrariul (Facultatea de fizică a primit doar 5 la sută din totalul sumei valutare acordată Universității bucureștene, deși situația existentă ar fi recomandat-o pentru mai mult) și rutina („Dacă mi se cer 10 aparate de un tip, noi dăm numai două sau trei, căci știm că cererile sint exagerate (? !)" — direcția dotării din minister).

● Previziune și siguranță. Ni se pare justificată cererea formulată de minister față de catedre, de a i se prezenta necesitățile de aparatură pină in anul 1980. Intr-adevăr, cunoașterea acestora este necesară pentru a putea prevedea eforturile financiare necesare, pentru a se putea planifica și pregăti satisfacerea unor necesități de către industria noastră. In același timp, este necesară previzionarea duratelor de funcționare pină la uzura morală sau fizică, precum și a posibilităților de autodotare in timp. In plus, s-ar permite o eșalonare optimă a investițiilor dacă s-ar utiliza un model de programare dinamică. Pe de altă parte, ni se pare justificată poziția de neincredere in utilizarea acestor previziuni (și tratarea in consecință) atit timp cit direcția dotării din minister nu poate asigura achiziționarea la timp a comenzilor prezente. Sint dese cazurile cind aceasta nu rezolvă problemele ridicate de un furnizor intern care nu respectă contractele. De asemenea, deși in principiu se acordă mare importanță autodotării, se face prea puțin pentru a-i crea baza materială, aprovizionarea cu piese și materiale. Se pare că aici există și destulă comoditate.

● Operativitate și simplitate. Nici sistemul de informare, nici cel de achiziționare, nici cel al aprovizionării nu se bucură de aceste calități. Dimpotrivă, sint foarte complicate și, in consecință, deloc operative. In asigurarea informației a reieșit, pe de o parte, că aceasta este insuficientă (nu există cataloage ale intreprinderilor din țară și străinătate, nu se fac informări periodice intre diferitele nivele sau colaboratori), iar, pe de altă parte, că are un drum neoperativ (neajungind la principalii beneficiari — catedrele). Este necesară crearea la nivelul institutelor de invățămint superior (pe lingă serviciul de dotare-aprovizionare) a unor „celule" de documentare pentru catedre. Acest lucru poate fi realizat foarte simplu dacă ministerul ar centraliza toate informațiile susceptibile de a fi folosite și apoi le-ar redistribui institutelor de invățămint superior, in funcție de specificul fiecăruia. A mai reieșit, de asemenea, că durata ciclului de informare anterior deciziilor de investiție și achiziționare este mult prea mare. Oare pentru centralizare este necesar ca aceste informații să stea 3 luni și jumătate (1 dec. — 15 martie) la Ministerul Invățămintului — timp in care se intirzie comanda cu un an calendaristic?

In ceea ce privește aprovizionarea, se intimpină și alte greutăți: I.P.R.S. — nu vinde numai 100 de tranzistoare; dar ce să facă o catedră cu 10 000 sau mai mult? La nivelul laboratoarelor nu se permite existența unor stocuri minime de tampon la materiale cu totul inofensive — fier, alamă pertinax; urmarea este o alergătură continuă din partea unor oameni cu calificare superioară și intirzierea unor reparații necesare. Toate acestea determină ca autodotarea și recondiționarea — care ar putea deveni factori de bază in procesul de inzestrare a laboratoarelor — să se realizeze in măsură cu totul insuficientă.

Considerăm că problemele legate de inzestrarea laboratoarelor ar trebui să stea in continuare in atenția tuturor factorilor interesați: catedre, facultăți, institute, intreprinderi de comerț, intreprinderi real sau virtual furnizoare. Fapt pentru care intervențiile lor vor fi oricind binevenite și găzduite de revista noastră, spre a contribui la așezarea pe un cadru mai bine organizat a sistemului de dotare.

Virgil SIMION

PULS

Duminică, 19 octombrie, s-a deschis a treia stagiune a cinematecii studențești. A fost prezent ca invitat de onoare prof. univ. dr. D. I. Suchianu, care a ținut „in prefață" o captivantă lecție de estetica noului cinema și s-a proiectat filmul regizorului polonez Skolimovski: „Walkover"

Așadar, Casa de cultură din strada Plevnei ne așteaptă din nou in fiecare duminică, la orele 10,00, cu filme interesante, regizori celebri, și conferențiari cunoscuți și apreciați de noi — D. I. Suchianu, Ecaterina Oproiu, Ana Maria Narti ș. a. Iată și citeva teme preconizate pentru discuțiile cineclubiștilor: „Spațiul și timpul cinematografic in viziunea cineaștilor contemporani"; „Noul val" francez; „Free-cinema"-ul englez; „Filmul de autor".

Studioul Nr. 1 *al* Casei de cultură a studenților *din Galați a pus in scenă piesa* „Hei, oameni buni!", *de W. Saroyan. Intr-o montare ingenioasă (Eugen Popescu-Cosmin și cu o echipă universitară in interpretare (Mihai Păun, Puica Bretean, Suzana Ciutacu, M. Sburlan ș.a.), spectacolul studenților gălățeni s-a remarcat prin tonul și atmosfera lui convingătoare.*

La Cluj a inceput o acțiune devenită tradițională: zilele institutelor de invățămint superior. Primul sărbătorit a fost Institutul agronomic „Dr. Petru Groza", in seara zilei de 25 octombrie 1969. La festivitatea desfășurată in sala de spectacole a luat cuvintul Alexandru Cociu, președintele A. S. pe institut, relevind importanța acestei instituții de invățămint superior in peisajul științific al țării. A urmat un spectacol prezentat de orchestra de muzică ușoară „Fortunata" a Institutului, la care și-au dat concursul laureați ai festivalului „Primăvara studențească" (Mihai Cheleș, Viorel Opriș, Ionel But).

In incheiere a avut loc „balul bobocilor".

La Timișoara, in zilele de 25—26 octombrie a.c., a avut loc Sesiunea de comunicări științifice intitulată ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI, sesiune organizată de Institutul politehnic timișorean cu sprijinul Institutului de cercetări economice al Academiei Republicii Socialiste România.

Ședința plenară s-a desfășurat in amfiteatrul „Traian Lalescu" al Facultății de mecanică. Cuvintul de deschidere a fost rostit de prof. ing. David Gheorghe, decanul facultății. La ședință au participat ingineri, profesori, conferențiari și studenți din 22 de institute și intreprinderi din localitate și din țară.

Numărul total al comunicărilor s-a ridicat la cifra 61.

O dezbatere utilă pentru asociațiile studențești

CE TREBUIE, ȘI PUTEM, SĂ FACEM PENTRU A INFLUENȚA PREGĂTIREA PROFESIONALĂ

Exigențele în continuă creștere față de calitatea studiului, cerințele de a munci tot mai temeinic pentru obținerea unei bune „note de trecere" în profesie, formarea cadrelor cu înaltă și temeinică cultură generală și de specialitate, avînd o pregătire teoretică și practică solidă, capabile să intre în cel mai scurt timp în ritmul activității producției, să răspundă cu competență sarcinilor actuale și de perspectivă ale științei, tehnicii și culturii — impun **forme noi prin care asociațiile studențești**, în colaborare cu forurile de conducere din facultăți și institute, **pot și trebuie să influențeze favorabil pregătirea profesională a studenților.**

Invităm studenții, cadrele de asociație, cadrele didactice să participe cu observații și propuneri la această dezbatere.

ÎN ACEST NUMĂR OPINIAZĂ:

NICOLAESCU SACHE — anul IV, gr. IV, responsabil de grupă; **MOȚIU STELIAN** — anul II, gr. II, secretar de an; **BĂCAN ION** — anul V, gr. I, șeful comisiei profesionale la C.A.S. Facultatea de drept (Universitatea București); **BARBU ADRIAN** — anul III, gr. 354, Facultatea de tehnologie, redactorul șef al revistei „Fulmen" (I.P.G.G.); asist univ. **MANOLESCU AUREL** — șeful comisiei profesionale și **BARI ION** — anul IV, gr. 532, Facultatea de contabilitate, vicepreședinte al C.U.A.S. (Academia de studii economice).

OBIECTIVUL CENTRAL AL ACTIVITĂȚII NOASTRE ESTE PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A STUDENȚILOR. DECI:

1. SĂ DEFINIM CLAR CAUZELE REALE ALE SLABEI PREGĂTIRI PROFESIONALE A UNOR STUDENȚI ȘI SARCINILE SPECIFICE CE REVIN ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI

Băcan I. Alegerea profesiei este în multe cazuri întîmplătoare.

Nicolaescu S.: A.S. poate colabora la buna orientare profesională a elevilor din clasa a XII-a, împreună cu decanatul, organizațiile U.T.C. din licee, absolvenți de facultate, prin organizarea unor întîlniri, mese rotunde, vizite în facultate și la locuri de muncă specifice domeniului pentru care urmează să opteze. Candidații trebuie să fie avizați în legătură cu specificul examenului de admitere și al activității în facultate, profilul și exigențele meseriei, dificultățile ce urmează să le învingă. Consider, totuși, că modul în care se desfășoară prima etapă în selecționarea capacităților — admiterea — nu condiționează în primul rînd gradul de pregătire. Fundamentală este conștiința utilității sociale a bunei însușiri a profesiei, respectul pentru meseria aleasă.

Bari I.: Educarea acestui sentiment creează un teren de activitate comună diferiților factori de răspundere pe linie instructivă și educativă. A.S. dispune de mijloace care să-i insufle studentului un ideal, să-l convingă deplin de necesitatea realizării lui. Pe zi ce trece, în contextul lărgirii orizontului de informare și a legăturilor între școlile economice naționale și mondiale, în condițiile desfășurării unui amplu proces de modernizare a învățămîntului economic, mentalitatea cu privire la poziția socială a economistului se schimbă. Procesul de selecție devine și el mai riguros. Anul trecut am reușit să organizăm cîteva întîlniri cu absolvenții de liceu din unele școli bucureștene. Vom reveni anul acesta, amplificînd și diversificînd preocuparea noastră în acest sens.

Băcan I.: Se plătește deseori tribut capacității slabe de acumulare a cunoștințelor de către unii studenți — care fie că vin cu o pregătire de bază inconsistentă și recuperează cu greu în facultate, fie că nu reușesc să se adapteze rapid la ritmul activității universitare, să-și însușească o disciplină a muncii individuale. De obicei aceștia au ca antecedente o greșită sau o neconvingătoare orientare profesională, un dezinteres inițial pentru profesie și deci pentru studiu.

Moțiu S.: Acesta este un cadru propice pentru o atitudine de boemă, de sfidare a disciplinei la cursuri și seminarii, căreia i se conformează ceilalți studenți, de indiferență față de îndatoririle universitare. Printre ei, „unicatele" bărboase și extravagante sînt mult prea ușor absolvite de opinia colegilor. Pentru aceste cazuri repetenția nu este întîmplătoare. Fostul an II ne-a lăsat o moștenire destul de grea: 42 de repetenți. Una dintre cele mai grave cauze — frecvența slabă — a fost facilitată și de inconsecvența unor responsabili de grupă. Din păcate, în momente de proastă orientare a masei de studenți și de inerție, acești „băieți buni" sînt deseori realeși.

S-ar putea merge pînă la schimbarea unor responsabili de grupă incorecți. Este necesară mai multă asprime administrativă față de repetenți și în genere față de nefrecventarea cursurilor. N-aș afirma că toate prelegerile și seminariile noastre sînt atît de interesante și utile încît să justifice pe deplin timpul consumat, dar cel ce lipsește la cursuri nu merge nici la bibliotecă; or, prezența în facultate încă de dimineață determină cumva și respectarea unui program individual de studiu.

Nicolaescu S.: Printre studenții slab pregătiți există o categorie care poate fi recuperată prin stimularea interesului pentru studiu, prin exemplul grupei în care majoritatea studenților sînt într-o ofensivă permanentă la învățătură, printr-o îndrumare atentă din partea unor cadre didactice prestigioase. Aceștia sînt luați de curentul bun, **împrumută** la început un ritm, o viziune, o preocupare pe care și le **însușesc** în cele din urmă.

Există însă studenți cu facilități evidente de studiu, dar care sînt leneși, incorecți și nedisciplinați. Recalcitranți față de încercările oricît de insistente de a-i îndruma, ei nu au ce căuta în continuare în colectivele studențești și A.S. trebuie să inițieze o opinie de masă pentru înlăturarea lor.

Bari I.: Nu există o rețetă general valabilă pentru atitudinea și măsurile ce trebuie întreprinse cu studenții slab pregătiți. Metoda este specifică facultății, anului, grupei și mai ales fiecărui om în parte.

Aceasta este cea mai mare dificultate pe care noi, asociația, trebuie să știm s-o depășim: prin atitudinea diferențiată de la om la om, imposibilă însă în afara cunoașterii lui. Un principiu, cred, trebuie respectat în toate cazurile: discutînd cu studentul, recomandîndu-l unui profesor îndrumător, încercînd să-i cunoaștem efortul și interesul real pentru învățătură și măsura acestui efort la seminar, la diferite activități universitare și extrauniversitare **trebuie să-i acordăm dreptul primului venit, să-i acordăm un minim de credit, să-l privim fără prejudecăți**, de pe poziția studentului bun, inspirîndu-i încredere în intențiile colegilor săi și ale asociației studențești. Această înțelegere, această răbdare — activă, aș numi-o, pentru că presupune un sprijin serios, nemijlocit — *trebuie* să preceadă necondiționat măsurile de sancționare.

De fapt, rolul colectivelor studențești, al asociațiilor studențești, departe de a fi al unor organisme de sancționare, trebuie să rezide în străduința, în arta chiar de a încerca toate posibilitățile, fără nici un compromis însă, de a-i cîștiga pe studenți pentru profesie și nu de a-i îndepărta, de a-i cuceri pentru o cauză care înseamnă mîndria de a deveni un specialist competent, capabil de o rapidă, eficientă, integrare socială și profesională. Studentul, specialistul este un produs al cărții, al spiritului cultivat și nu al sancțiunilor pripite. Munca aceasta care înseamnă educație — educația eticii profesionale — educația cetățenească și nu verdict, presupune un efort statornic, continuu, spirit de convingere, dar cu argumentele științei, ale profesiei, ale logicii. Acest cadru conferă asociațiilor studențești atribute sporite, de elevată intelectualitate, le debarasează de balastul statisticilor și rapoartelor — ele singure inutile fără reprezentarea concretă a omului, a studentului bine sau slab pregătit, activ sau inactiv, receptiv sau nu etc. etc. — le transformă în ceea ce trebuie să fie în toate cazurile: asociații **ale** studenților și nu **pentru** studenți, organizații care influențează din interior, care pledează pentru sine ca unică ipostază de a exista, prin apartenența activă și nu formală a studenților.

Dacă „promovăm" acest examen complex, celelalte sarcini și metode de acțiune, de detaliu, subînțelese devin simple și mai ales vor cîștiga audiența masei de studenți. Și atunci, discuțiile individuale, adunările generale, dezbaterile profesionale, după ce vor fi mai analitice, mai în măsură să propună și să ia hotărîri, vor fi și mai eficiente. Metodele muncii noastre se perfecționează în însuși acest angrenaj sensibil care înseamnă condiționare reciprocă.

Barbu A.: Etica profesiunii — iată ceea ce pare întotdeauna că este subordonat scopului ședințelor, instructajelor, ateneelor studențești, dar care nu devine aproape niciodată un obiectiv concret direct. Cred că nu ar trebui să omitem că etica profesională a studentului — poziția față de studiu, față de îndeplinirea obligațiilor universitare — se dezvoltă treptat, alimentînd suportul etic al meseriei. Un amănunt: trebuie să evităm o înțelegere eronată în timpul studenției a ceea ce înseamnă realitatea, practica meseriei, să evităm idealizarea ei. Și în acest sens rolul A.S. nu se află pe ultimul plan.

2. CARE SÎNT CONDIȚIILE ÎMBUNĂTĂȚIRII CONTINUE A PREGĂTIRII PROFESIONALE?

Băcan I.: Întregul angrenaj instructiv și educativ își are în fapt rațiunea în ceea ce poate realiza pentru îmbunătățirea continuă a calității pregătirii profesionale a studenților de la **bine** la **și mai bine**, de la interes pentru profesiune la pasiune, întrucît cei ce se încăpățînează să nu învețe, să nu depună nici un efort individual, să absenteze nu pot profita nici de cele mai frumoase prelegeri, nici de cele mai alerte seminarii, nici de cea mai perseverentă atenție a colegilor și profesorilor.

În această idee, cu marea masă a studenților bine și foarte bine pregătiți, asociațiile studențești trebuie să acționeze de la un anume nivel al exigențelor, învingînd tendința deseori întîlnită de a eticheta drept tocilari pe cei mai activi în seminarii, la prelegeri și în activitatea științifică. Aceasta ar însemna practic o nominalizare a studenților buni, o formă de evidențiere și stimulare. Cred că asociațiilor le revine sarcina de a insista și pentru cultivarea, instaurarea și manifestarea spiritului de opinie personală în probleme ale profesiunii.

Nicolaescu S.: Cel mai adecvat cadru de manifestare nu este altul decît seminarul, unde se pot lansa probleme cu valoare de stimulent. La facultatea noastră **procesul** ar fi o formulă adecvată. Conducătorul seminarului trebuie să fie în măsură să controleze optica, felul argumentației, să aprobe aprofundînd o opinie, s-o combată convingător prin contraargumente. Dar astfel de seminarii sînt puține, iar celelalte, direct sau indirect, nu depășesc un conformism profesional.

Băcan I.: Există unele cadre didactice care nu acceptă alte păreri decît cele proprii, studentului nerămînîndu-i decît să și le însușească fără comentarii. Este semnificativ că deseori aceleași cadre didactice sînt gata să sancționeze orice observație critică exprimată în adunările generale și conferințele noastre.

Nicolaescu S.: Deși sînt cunoscute, asemenea greutăți ar trebui să fie subliniate de reprezentanții studenților în consiliile profesorale și senatele universitare. Aceștia, invocînd cazuri și situații concrete, exacte, păstrînd o ținută corectă, trebuie să-și facă datoria mai conștiincios decît pînă acum, aducînd la cunoștință preocupările studenților. Ei, asemenea celorlalte cadre de asociație, trebuie să întărească punțile ce-i leagă de masa studenților, să rămînă ei înșiși studenți. Constatăm cu surprindere că uneori devin exclusiviști, manifestă unele reticențe, nu știu să evite nașterea unor suspiciuni, prejudiciind astfel relațiile studenților cu propria lor asociație.

Băcan I.: De asemenea, cred că tot prin intermediul decanatului și al catedrelor, A.S. ar putea prezenta sugestii privind activitatea științifică studențească. Rolul organizatoric al asociației trebuie înțeles în amplitudinea lui, ceea ce înseamnă nu numai evidența înscrierii la cercuri, ținerea la zi a „Buletinului", mobilizarea la ședințele sau sesiunile cercurilor, ci și propuneri de principiu; de exemplu, evitarea unei exagerate proliferări a cercurilor și asigurarea unei varietăți prin formulă, iar nu prin disciplina și domeniul abordat.

Manolescu A.: Este de competența consiliilor profesorale și, deci, este necesară și intervenția delegatului A.S. în discutarea unor măsuri de îmbunătățire în formele ei concrete a practicii în producție; confirmarea sau infirmarea, pe baza experienței, a unor inițiative, cum ar fi renunțarea la unele seminarii sau dimpotrivă la unele prelegeri; acordarea de priorități pentru multiplicarea unor cursuri sau altora etc.

Asociația studențească trebuie să-și facă datoria cu tot mai multă promptitudine însă și receptivitatea decanatelor trebuie să crească, dînd tot mai mult curs unor propuneri exprimate de A.S. Într-un fel, aceasta contribuie la creșterea audienței asociației în masa studenților și la cultivarea încrederii în eficiența acțiunilor și eforturilor sale.

Anchetă realizată de Georgeta RUȚĂ

...I-aş numi prieteni şi tovarăşi de idei

La cei 52 de ani ai săi, pe care îi va împlini peste o săptămînă, profesorul Veceslav Harnaj te cucereşte prin tinereţea sa spirituală, prin sinceritate, prin vivacitate, în primă şi în ultimă instanţă. Interviul de faţă ne-a fost sugerat de înşişi studenţii săi de la Institutul de petrol, gaze şi geologie, captivaţi pe de-a-ntregul de personalitatea umană şi ştiinţifică a „magistrului", de alura sa distinsă, de glumele fine, cu care-şi presară părţile mai puţin „comestibile" ale cursului...

Mărturisesc că, pînă mai deunăzi, numele profesorului Harnaj era legat, în memoria mea, doar de funcţia sa într-o mare asociaţie internaţională a apicultorilor, al cărei preşedinte ales este de cîţiva ani încoace. Nu ştiam că „apicultorul" despre care îţi vorbeşte prisăcarul din livezile unui Gostat din Nordul Moldovei e una şi aceeaşi persoană cu unul dintre cei mai mari specialişti români în hidraulică subterană şi fluide polifazate, că numele său e pomenit adesea în cursurile diferitelor institute tehnice din lume, că aproape nu există lucrare hidrotehnică efectuată în ţară în ultimii 20 de ani la care profesorul Harnaj să nu fi contribuit în calitate de proiectant, consultant ştiinţific sau executant. De la mina Teliuc sau Vîrghiş-Căeni, la portul Cernavodă sau la podul peste Dunăre, la Giurgiu ; de la barajul Ciumeşti de pe rîul Doamnei la uzina hidroelectrică Sadu-Gorj ; de la cariera Bicaz-Chei la amenajarea lacurilor Tei, Fundeni ori Cernica ; de la bazinul Cisnădie la vastele lucrări hidrotehnice de pe întreg Litoralul nostru, sau la invenţiile şi inovaţiile sale deja aplicate, iată, în cîteva cuvinte, o imagine, şi ea insuficientă, a ariei de preocupări practice ale profesorului Veceslav Harnaj. La fel de bogată este şi gama activităţilor sale didactice, ştiinţifice. O memorare : 160 de lucrări ştiinţifice elaborate, din care aproape 100 publicate ; circa 20 cursuri, studii şi manuale personale, dintre care ultimele, manualele, sînt în număr de 7...

— Tovarăşe profesor, studenţii dumneavoastră vă consideră un „magistru" şi, la rîndu-le, se consideră discipolii dumneavoastră· într-atîta i-aţi cucerit... Aveţi, deci, mulţi discipoli ?

— Mi-e greu să răspund la o asemenea întrebare. Fireşte, am senzaţia că sînt mulţi, deşi cred că e prea pretenţios să-i numesc discipoli. Mai degrabă e vorba de aceeaşi familie spirituală, care nu se limitează, nici într-un caz, doar la studenţii pentru care am fericirea să însemn încă de pe acum ceva, sau la colectivul de catedră... Marea fericire este să-i întîlneşti pe aceştia — nu i-aş numi discipoli, ci prieteni, tovarăşi de idei, de idealuri, de muncă — pretutindeni pe unde te poartă paşii, să te bucuri de succesele lor şi să constaţi că ceea ce ai sădit tu cu rîvnă, a rodit bogat. Sînt cadru didactic universitar de aproape 25 de ani. În tot acest timp mi-au trecut „prin mînă" sute şi sute de studenţi. Ei bine, pot spune cu mîna pe inimă că mulţi, foarte mulţi dintre ei mă fac fericit. I-aş aminti pe **Cornel Burtică**, actualul nostru ministru al comerţului exterior, pe **Ştefan Andrei**, deţinător al unei importante munci politice, pe **Soare**, director într-o comisie de cercetare ştiinţifică la Ploieşti, pe **Drug**, director la Întreprinderea de gaz metan Mediaş, pe **Săraru**, director general al lucrărilor hidrotehnice din Dobrogea, pe **Stănescu**, proiectant şef la Institutul de cercetări miniere, pe **Manta**, coordonator de lucrări la Porţile de Fier, şi pe mulţi, mulţi alţii. Dintre aceştia din urmă, numeroşi ingineri specialişti îmi scriu din Paris, din New-York, din Tokio. Mă ţin, în general, la curent cu ceea ce întreprind şi cred că în aceasta constă în primul rînd rolul unui dascăl : de a stabili o legătură durabilă cu elevii săi, care să se permanentizeze şi să se înalţe prin schimburi reciproce de idei, de experienţă ; pentru că, de fapt, şi foştii mei „boboci" au acum experienţă din belşug...

● „Evoluţia mea ca specialist în exploatarea zăcămintelor de ţiţei şi gaze se datorează în mare parte maestrului, profesorului Harnaj. A ştiut să-mi arate ce are meseria noastră mai frumos, a ştiut să-mi îndrume paşii în permanenţă. Cînd am fost plecat pentru specializare, în S.U.A., la Universitatea Berkeley din California, aflasem că profesorul se interesa deseori de mine, prin diferite mijloace".

Ing. dr. ALEXANDRU SOARE

● „La început, profesorul Harnaj nu mă prea voia în colectivul său de catedră ; el îşi alege de obicei singur oamenii. «Peste două, trei săptămîni, tot mă zboară de-aici, asta e clar, că doar i-am venit trimis, nu adus», îmi ziceam. Era sever, îmi cîntărea toate forţele, toată capacitatea. Într-o zi mi-a spus să merg cu el, acasă. «Precis, iar îmi mai dă o lucrare», mă gîndeam. Am ajuns acasă. «Copii, azi avem musafiri la masă», şi-a anunţat profesorul familia, prezentîndu-mă. De atunci, sînt mereu alături de el, aş merge cu el oriunde ar fi cazul".

Ing. IOAN SPULBER

● „La examenele tovarăşului profesor Harnaj nu te poţi prezenta nepregătit. Ţi-ar fi ruşine. Aşa se face că mulţi, foarte mulţi colegi de-ai mei (Mihai Ioniţă, Constantin Blaga, Nicolae Botea, Dumitru Marghiţoiu, Nicolae Niculescu şi alţii) au luat anul trecut la Hidraulică note foarte bune, cu toată exigenţa recunoscută a profesorului. Îl iubim, şi căutăm să ne formăm după cum ne modelează dînsul, şi tocmai de aceea învăţăm cu drag la materia ce ne-o predă. Profesorul Harnaj ne este profesor, dar şi prieten."

GH. MOCANU,
student anul IV
Facultatea de exploatare
a petrolului şi gazelor

— Aţi amintit, tovarăşe profesor, că legătura aceasta cu — permiteţi-mi să-i numesc aşa — discipolii dumneavoastră se înfiripă încă din facultate. Cînd anume vă daţi seama că un student vă urmează şi că vă va urma ?

— Că „mă urmează" e, totuşi, prea pretenţios, pentru a califica afinitatea, să-i zicem aşa, cu un student din anul III, de pildă. Mai degrabă, aş sesiza la studenţi premise, semne că voi fi urmat, dat fiind că abia faţă în faţă cu producţia se verifică omul, pe toate coordonatele personalităţii sale. Totuşi, ghiceşti valorile viitoare, premisele închegării unei legături cu tine, din atenţia cu care te urmăreşte studentul, din felul cum activează la lucrările practice, în cercul ştiinţific pe care îl conduci. Ajungi la un moment dat să-ţi dai seama că ai sădit în studenţii tăi atîta pasiune pentru viitoarea meserie, încît va fi imposibil să nu te ajungă cîndva, sau chiar să te întreacă. Nu există mai mare satisfacţie pentru un dascăl decît aceasta...

Îmi amintesc, astfel, că prin anul III al unei serii de studenţi, am avut o discuţie interminabilă cu un tînăr foarte sîrguincios, pe tema unei lucrări pentru cercul ştiinţific studenţesc. Lucrarea a ieşit excepţională. Studentul n-a încetat să mă caute la catedră, sub o mie şi unul de pretexte. Pînă la urmă şi-a ales şi lucrarea de diplomă din tema prezentată în cerc, apoi şi doctoratul. Azi e profesor excelent, bun specialist în problema lichidelor polifazate. E... prodecanul Facultăţii de instalaţii, conf. dr. ing. **Constantin Iamandi...**

Mi-aduc aminte, cum vă spuneam, de foarte mulţi foşti studenţi. Printre ei, studentul **Spătaru...** Pentru a vă ilustra cît de ataşaţi am fost unul de altul (şi încă sîntem) vă precizez... titlul unei lucrări susţinute de el în urmă cu mulţi ani, în cercul ştiinţific : „Cercetarea de drenuri multiple pentru executarea construcţiilor subterane în Bucureşti". Nu puteam să n-o memorez... În prezent, Spătaru, inginer doctor, e unul dintre cei mai buni specialişti pe care îi avem în domeniul hidraulicii marine, împreună cu **Mircea Lateş**, un alt fost student al meu. Ambii sînt unanim recunoscuţi ca atare şi dincolo de hotarele ţării.

— Colegii dumneavoastră de catedră, Alexandru Soare, Ion Spulber, inginerul dr. David şi toţi ceilalţi sînt de părere că fac parte dintr-un colectiv unit, bine sudat, cu aspiraţii comune. De altfel, este semnificativ în acest sens faptul că la catedra de hidraulică subterană, al cărei şef sînteţi, toate cadrele au titlul ştiinţific de doctor sau sînt în curs de susţinere a doctoratului. Este greu să formezi un asemenea colectiv ?

— Este şi nu prea. Depinde cu cine lucrezi. Dar e impresionantă, copleşitoare satisfacţia să lucrezi într-un colectiv de colaboratori apropiaţi nu numai ca structură profesională, ci şi sufleteşte. Pentru a reuşi să formezi un asemenea colectiv, e necesar să-i cunoşti atent pe cei din jurul tău, dar **să-i şi înţelegi**, pentru că sudura multiplă se realizează prin renunţări reciproce, ceea ce este foarte greu, atîta vreme cît fiecare are orgoliul şi personalitatea lui. De obicei, viaţa în comun face ca această sudură să se întregească. O observaţie : uneori poţi face eforturi mari pentru **a forma** un colectiv, însă rezultatul să fie... dezmembrarea lui. De aceea, pentru reuşita deplină, e necesar să ai o asemenea conduită în absolut toate împrejurările, încît să-i atragi şi să-i captivezi pe cei din jur... fără să-şi dea ei seama.

— Credeţi, aşadar, că nu numai personalitatea ştiinţifică, ci şi conduita generală, modul în care se apropie profesorul de colectiv sînt hotărîtoare?

— Indiscutabil. Un profesor nu trebuie **să-şi silească** auditoriul să-l urmărească, să fie prezent „de jure", ci să-l îmbie, să-l convingă s-o facă.

Îmi amintesc că la cursurile profesorilor pe care îi apreciam nu lipseam, ca student, niciodată, ba, mai mult, nu lipseam de la nici o conferinţă a lor, indiferent pe unde o susţineau. Un asemenea profesor era **Dorin Pavel**, de la Institutul politehnic din Bucureşti, al cărui student am fost. El îmi este magistru. Datorită lui, în anul III de facultate, am ales specialitatea în care lucrez. Lecţia sa despre barajele prin sedimentare este, pentru mine, o lecţie istorică... Vreau să precizez că pînă în anul III voiam să mă dedic proiectării şi executării de tuneluri, mai ales că practica de producţie o făcusem la tunelurile de pe Valea Jiului. Îmi plăcea enorm această specialitate, dar profesorul respectiv n-avea „har", n-a ştiut să-mi cultive interesul... Profesorul Dorin Pavel a fost cu totul altfel. E idolul meu, în continuare. Aşa se şi explică de ce, după notiţele fostului meu coleg mai mare, **Radu Prişcu**, şi ale mele, luate la cursurile profesorului Pavel, am editat, nu prea de mult, cursul universitar al acestui profesor ilustru, care a rămas şi va rămîne **biblia** mea de mare preţ.

— Un „magistru", aşa după cum vă consideră mulţi studenţi şi foşti studenţi, are prieteni, dar şi... neprieteni. Din cîte am aflat zilele acestea, v-aţi lovit uneori şi de manifestări neprincipiale.

— Am satisfacţia că în ultima vreme aceste greutăţi încep să dispară. Astfel, printre altele, sînt încîntat că în curînd voi aplica la Veneţia cîteva din metodele folosite la Mamaia. Acolo, pe plaja „Lido de Veneţia", apa mănîncă nisipul, în acelaşi timp scade adîncimea şi, mai grav, tot apa roade zidurile clădirilor. Sper să contribui şi eu la oprirea procesului, împreună cu colaboratorii, cu discipolii mei, dacă vreţi.

— Aveţi mulţi, foarte mulţi discipoli şi printre... apicultorii din întreaga lume. Sînteţi reales pentru a doua oară preşedinte al „Apimondiei"...

— E adevărat. Probabil pentru că, fiind crescut încă de mic printre albine, am aplicat mai tîrziu în apicultură problemele... hidraulicii lichidelor polifazate. Mierea e un lichid vîscos, aşadar... tot un lichid Nu ?

În acest domeniu, am satisfacţia că, pornind de la zero, apicultorii mei şi cu mine am construit prin muncă voluntară Combinatul apicol de la Băneasa, prezent în viaţa economică a ţării cu un plan anual de peste 100 milioane de lei. Astăzi producem acolo utilaj apicol şi pentru străinătate...

— Proiecte ?

— Foarte multe. Deocamdată, voi începe munca de coordonare a redactării primului tratat din lume despre „Hidrodinamica lichidelor polifazate", care în străinătate va apărea în limbile engleză, franceză, germană, rusă şi spaniolă. Colectivul de redacţie cuprinde specialişti din mai multe ţări, a căror activitate o voi coordona. Am multe, foarte multe proiecte, după cum v-am spus, dar o mare parte din ele le voi lăsa spre rezolvare celor tineri.

— Aveţi încredere în ei ?

— Enormă. Avem un tineret extraordinar, în care poţi să ai toată nădejdea. Fiecare etapă de dezvoltare istorică cere un tineret propriu etapei respective, iar etapa în care ne aflăm dispune de un tineret crescut şi educat după cerinţele societăţii noastre noi, socialiste : entuziast, priceput, dinamic...

— Sugeraţi ceva studenţilor ?

— Le recomand să-şi iubească meseria pe care şi-au ales-o, cu toată pasiunea, cu toată dăruirea. Studentul, apoi specialistul, trebuie să lucreze ca un amorezat, uitînd de tot ce-i greu. Acesta e esenţialul. Dar, pentru a-l realiza, trebuie să fii bine pregătit nu numai profesional, ci şi ca om, în accepţia cea mai profundă a cuvîntului. Numai aşa vei avea certitudinea, la un moment dat, că nu numai tu urmezi în drum pe cineva, ci că şi alţii te urmează pe tine.

Dragomir HOROMNEA

P.S. Ne face plăcere să adăugăm interviului nostru sublinierea că o asemenea concepţie, o asemenea înţelegere a relaţiei de la magistru la discipol au fost însuşite şi de fiul profesorului Harnaj, Albinel Harnaj, bun asistent universitar, tînăr în pragul absolvirii doctoratului, constant şi apreciat activist al Consiliului U.A.S. din Centrul universitar Bucureşti.

„Folclorul, cum trebuie înțeles"

Să respectăm dreptul de autor al poporului

După ce cu eforturi s-a ajuns ca bibliografia culturii române să reabiliteze întreaga memorie culturală a națiunii, vorbesc de creația cultă, iată că un strigăt cu infinite semnificații se adresează mistificatorilor artei populare, care prin lirismul ei, în speță, ar fi trebuit să păstreze nuanțele firești, simple și de substanță originară ale românilor. Necesitatea sufletească de creație a fost în primul rînd stînjenită de mijloacele industriale de răspîndire și reclamă, ceea ce a dus la contaminări sau chiar la dispariția în unele cazuri a folclorului local. Pe alocuri au apărut creatori culți, care, imitînd în rezumat mijloacele de ordin stilistic ale cîntecului sau poeziei, au dat naștere unor creații fără probleme pentru conducerile căminelor culturale, mai mult creații „de efect", care prin „falsul lor autentic" au prins deseori. S-a înlocuit astfel o parte a creației autentice cu un surogat care aparent avea o valoare funcțională mai mare, dar care n-a rezistat din cauza lipsei de valoare originară.

Fenomenul acesta nociv nu s-a născut în timpurile noastre și este cunoscut exemplul secolului trecut, cînd primul folclorist român, At. M. Marienescu, dintr-un demers patriotic bine intenționat, a întemeiat o culegere de folclor conținînd balade proprii ca „Mihai Viteazul și Săsoaia" sau „Marius și Sulla", dar care nu au avut nici o rezonanță publică în lumea satului. O altă problemă pe care rar o ating folcloriștii din cauza unei „delicateți" care vizează în primul rînd tradiția unor ansambluri folclorice de stat este aceea a introducerii fără discernămînt a unui repertoriu folcloric așa-zis nou, care, trebuind să fie cît mai fidel unor realități profund schimbate ale satului, este confecționat astfel încît sfidează cele mai elementare trăsături ale spiritului românesc : lirismul sub toate formele lui — istețimea, hazul, melancolia, tristețea, lamentația, bocetul. Acestea nu pot înlocui cu timpul creația autentică, dar continuînd astfel vom ajunge în situația cînd patrimoniul original fiind distrus, noi și noi creații ale acestor mesageri culturali specializați și neaveniți să se substituie fără șanse unui fond nevalorificat.

Trebuie să salvăm moștenirea bogată a creației autentice, neprefăcute, netransformate, numai pentru că poporul a inclus în opera sa un mecanism sensibil care nu poate fi socotit întîmplător decît la o analiză superficială și care în criteriile sale discrete de transformare este greu de imitat. Creațiile anemice sînt incorporate sintetic unei matrice stilistice cu funcție populară, necultă și nu dau satisfacție tocmai pentru că o creație nu se bazează doar pe un aranjament de cuvinte specifice unui anume tip, ci este un amestec nedefinit de afecte și comportamente biologice care incumbă un frumos al imperfecțiunii, un frumos al lipsei de rigoare, un frumos al libertății spiritului mai fidel naturii țăranului. Pentru popor judecata de valoare o dă criteriul emoțional, care nu ține de perfecțiunea formei decît în măsura în care lumea simțurilor sale artistice apare cît mai puțin coruptă ; există în creațiile populare o îndoială, o ezitare plină de pudoare în fața rimei perfecte, nete și parcă seci în semnificație, și această marcă dă finețea și puritatea unei confesiuni care nu vrea să fie nici povestire versificată, nici discurs patetic (noile balade).

Și dacă aceste contrafaceri sînt răspîndite cu toate că nici în mintea celor care fac această treabă ele nu pot sta alături de nici una din vechile creații populare, de ce să ne mirăm că din dorul de autentic, cîteva motive simple, dar eterne, au ajuns să fie fabricate pe scară industrială și, devenind clișee, au pierdut o mare parte din adîncimea psihologică, din adevărul lor ? Or, ca să închei cu acestă problemă, înțelepciunea populară nu poate deveni stereotipă, și dacă ne silim cu orice preț s-o facem așa, nu se va mai numi înțelepciune. Cît privește creația populară în spectacol, nu cunosc decît un rezumat insubstanțial al ei, întrucît există niște caiete culturale care au obiceiul de-a răspîndi aceleași și aceleași tipuri de dansuri care tind să devină generale, să-și uniformizeze mișcările pînă la grotesc, și cînd mai suferă și remanierile regizorale ale une case de creație sau ale alteia, să capete aceeași ștampilă de recepție **bun pentru difuzat în mase.** Nu cred că trebuie să „îmbunătățim" creațiile acestui popor, parodiindu-l și pastișindu-l. Dacă creația populară este în mod inevitabil contaminată de reflexul industrial, de mijloacele de răspîndire, de timp (care intervine ca o sugestie în mentalitatea țăranului, o sugestie care lucrează în spiritul tradițiilor lui) nu se schimbă nimic din ceea ce este introdus cu luciditate, se ajunge doar la disonanțe sau stridențe pentru care interesul țăranului este nul. Dacă ni se spune că efectul nociv al civilizației a făcut ca în unele țări creațiile folclorice să se devalorizeze sau chiar dispară, trebuie să se știe că aceste lucruri s-au întîmplat din lipsa de interes a oficialităților, ceea ce nu e cazul nostru, unde, dimpotrivă, promovarea creațiilor folclorice autentice este stimulată. Dar și aici am de făcut un reproș : am trecut prin sate unde fanfare cîntau tangouri și valsuri, unde lăutarii de talent trebuiau îmbiați îndelung pentru ca să cînte în sfîrșit o doină, un cîntec de jale, cu cuvinte uitate sau cu texte improvizate după modelul unor romanțe culte, cu acompaniament de fox sau chiar de jaz. În rest, lăutarului i-au luat loc orchestre mediocre care, prin potpuriurile lor, dovedesc lipsă de pietate față de dreptul de autor al unui popor, un drept nescris dar inalienabil. Și, am certitudinea că acest popor e prea mare și prea complex în ceea ce exprimă, dacă în spatele acestor garnituri neavizate de el se mai poate găsi acea fizionomie căreia toți îi atribuie fără îndoială spiritul românesc.

Sîntem printre țările din lume care au profitat și profită în continuare de plăsmuirile populare mergînd pînă la influențe masive în cultura de concepție intelectuală, sîntem un popor care avem această conștiință desăvîrșită a evoluției noastre tradiționale ; creația populară a fost și este unul dintre argumentele sincerității și purității națiunii. Or, acest belșug este păgubit atunci cînd transformăm un act de creație, care este o confesiune, într-un obiect de reclamă turistică, într-un divertisment artizanal care ține de meșteșug fără a ține de vocație. Cea ce facem este un apel care cere să se conserve patrimoniul creației populare de orice fel, pentru ca viitorul să nu ducă la dispariția creației anonime. Este vorba de a lucra cu dragoste și grijă, cu discreție, cu tact, pentru găsirea variantelor originale ale operelor populare și mai trebuie ca obiceiurile de nuntă, de ospeție, de înmormîntare să fie încurajate fără false prejudecăți de cultură. Este vorba, deci, de a vedea aceste obiceiuri nu doar ca spectacole exotice ale televiziunii sau filmului documentar. Vrem să vedem pe scenă țărani autentici, în costume autentice, care să cînte doine autentice, dintr-un trecut sau un prezent autentic al țăranilor. Pe ei îi vrem, să ne vorbească, să ne cînte, să ne joace și să rîdă.

Petru JALEȘ
student anul II — Facultatea de limbă și literatură română București

Jurnal

27

BLAGA

Desen de SILVAN

În urmă cu 20 de ani, pe un bulevard din București, cineva mi-a prezentat-o pe Dorly Blaga, fiica marelui poet, o tînără doamnă foarte personală, ce nu-mi amintea deloc ființa mică din grădinile fierbinți portugheze din iconografia călinesciană. Căutam pe chipul interlocutoarei mele răceala autorului **Poemelor luminii,** acea depărtare demoniacă de realitate, și nu găseam decît o fizionomie obișnuită, politicoasă, fără misterul presupus de opera părintelui. Și cum nu trebuie să împrumutăm copiilor frisonul produs de piramida spirituală a înaintașilor, m-am resemnat la o abordare politicoasă a urmașei, întrebînd cîte ceva despre cel ce stătea uitat într-un oraș drag lui, Clujul, printre cărți și amici, refuzat de gloria zilei, ascuns într-un con de umbră impus de un coleg gelos, ce credea că în poezie sînt mai necesare tobele decît zefirii.

Mai tîrziu aveam să aflu că murise măcinat de o suferință fără nume, nu uitat, pentru că astfel de oameni e greu să fie acoperiți cu lespezile tăcerii, și ele teribile la urma urmelor, dar prea înguste pentru astfel de persoane, croite după un tipar mare. Îl dusese în cimitirul plin de iarbă de la Lancrăm un grup restrîns de amici, sub priviri dojenitoare ce nu-l iertau pe Blaga nici dincolo de neființă. Tradusese în ultimii ani **Faust**-ul lui Goethe și printr-o întîmplare fericită ușile i se deschiseseră larg spre cetate.

Nu l-am văzut niciodată și regret că m-a însoțit totdeauna o modestie prost înțeleasă : aceea de a nu căuta intimitatea oamenilor superiori. Ei sînt ca niște porți de catedrală ce nu trebuie deschise decît la zile mari. Or, curioșii prea năvălesc, sînt agresivi și inconștienți și asta doare și costă și nu există încă legi în stare să-i oprească să se iscălească pe ființa geniilor ca pe zidurile monumentelor istorice, numai ca să se ilustreze. Dar pot să vorbesc despre Operă, care mi-a fost familiară și m-a hrănit, cum a hrănit toată generația noastră însetată după talente și instrucțiune, neavidă de reclamă și tam-tam.

S-a zis despre Blaga că e un nietzschean zgomotos, că afirmă un panism postum în care totul e încremenit într-o natură seculară, gigantică, plină de o animalitate rece, depărtată, informă și plină de umbre. Tot ce a scris e, după fericita expresie a lui Călinescu, carnea unui măr suav. Dramele sale au intrigi ideologice și personajele gesturi dansante, alcătuirea universului blagian fiind sacerdotală și făcînd parte dintr-o mitologie expresionistă. Există în poezia lui o convenție grațioasă a îngerilor, în care serafimii scot apă cu hîrdaiele din puțuri și arhanghelii ară ogoarele cu plugurile, ca țăranii. Unii dintre ei cutreieră barurile cu aripile arse și se culcă cu femei ușoare, iar alții putrezesc sub glie. În natura poetului domină o somnolență meditativă, gravă, uitarea intră în fagii bătrîni, laptele animalelor e albastru și totul e învăluit într-o taină inexplicabilă, ca în basmele agreste, păgîne. Spaima și uitarea rătăcesc în acest Eden și cînd citești superbul vers : **sîntem fără scăpare singuri în amiaza nopții** te cuprinde un fior metafizic. Panteismul extatic este tulburat de cerbi diafani ca sticla și chiar zguduirile cele mai mari ale unui apocalips presupus au ceva blînd. Poemele liturgice au o cadență suavă, transcedentală. Raiul închipuit e putrefact, în mod surprinzător, nu mai poartă înghețarea bănuită, acuratețea și fulguiala hibernală pe care le presupune zbaterea îngerilor de colo, colo. Aceste ființe nedefinite suferă de un spleen fără sfîrșit, angelice rămîn numai veșmintele și poate gesticulația grațioasă.

Ca și Camil Petrescu, Blaga a rîvnit la o filozofie proprie, originală, dar totul s-a încheiat „aproape într-o beție de cuvinte", cum scrie același Călinescu, care recunoaște totuși că odată cu el începe istoria gîndirii românești. El suferă de presimțirea unor mistere potențiale și are o **metodă frenetică** de cunoaștere. Filozoful practică **diferențialele divine,** se visează un Daimonion și inventă **cunoașterea luciferică** și **categoriile abisale. Spațiul** său **mioritic** este bine delimitat spiritualicește și geografic, dar rămîn la părerea că, în ce privește conținutul, stagnăm cu toții în terenul incert al poeziei, unde invențiunea e binevenită și metafora înnobilează, dar numai atît.

Blaga va fi mereu pentru noi toți. poetul rigorii, al unei candori de mare efect, plutind teatral printre concepte cu fruntea încununată de laurul luat de pe fruntea anticilor pe care-i frecventa cu succes. Dacă l-aș căuta în Parnas l-aș găsi între marii săi colegi din lume, scandînd împreună strofe solemne ce cîntă natura și miturile imemoriale.

Eugen BARBU

expertize

Ion Lupu:

Petrecere cu măşti

Greşeşte cel care vede în titlul Petrecere cu măşti sensul de carnaval. Da, există şi un asemenea spectacol, dar el nu este al naturii umane, ci al naturii exterioare. Singurul element în peisaj care nu poartă mască este Poetul — deci o esenţă în stare pură, neapărată — într-un plan superior, Ideea. De aceea măştile trec, natura se perindă — ideea rămîne. Altfel spus, ideea nu suportă mască, contur. Ea este — cum notează autorul în sens platonician — De umbris idearum! Iată de ce poetul nu se arată prea atras de carnavalul lumilor (fie şi urbane), de grotescul sau firescul măştilor ei vegetale minerale ori cosmice, cît de ceea ce se află în spatele lor — ideea, noţiunea, sensul. În consecinţă, poezia lui Ion Lupu e o notaţie logică, riguroasă, economică a logicului din natură, a sentimentelor petrecute de poet în faţa ei, o notaţie netulburată de violenţe metaforice, cuvintele avînd o mişcare abstractă, ca în genul mişcării siluetelor ori peisajelor din trecento-ul florentin.

Dar, paradoxal, dacă versul nu se aprinde în contact cu mişcarea concretă a lumilor, el „pîlpîie" numai în contact cu... glacialitatea Ideii, precum însuşi autorul o mărturiseşte: Dinăuntru-n afară / Mişcarea e nulă — / Trece prin sîngele verii / O libelulă // Drumul pătrunde ca vrabia / Din afară spre miezuri / Un stejar îşi continuă braţele / Despotic pe şesuri // Umedă, marginea ochiului / Pîlpîie-n noapte, uşoară. / Numai ideea-columba / Jertfită pogoară. (Mişcarea dublă).

Este ilustrată şi situaţia opusă; anume aceea cînd poetul nu slujeşte cu promptitudine „ideea-columba". Ceea ce rezultă e un soi de nemişcare plină: Exist fără idei. Arborescent. Îmi trec prin sînge / Sori fără destinaţie. Îmi spînzură la cingătoare. / Pajuri în care muntele pădurea-şi frînge. / Iar tîmplele mi-aruncă fulgere-n vîltoare. (Lupta cu somnul)

Marius Robescu:

Viaţa şi petrecerea

Petrecerea, cuvînt care, răscolit de C. Noica, îşi dezvăluie sensuri uitate, semnifică aici schimbarea, alternarea de forme concrete ale timpului. Pentru Marius Robescu acestea s-ar manifesta prin istorie, una însă fără chipuri şi icoane. O istorie văzută ca un exod heraclitian. De fapt, ceea ce migrează de la origini către prezent e conştiinţa dramatică a timpului. Ea este una şi aceeaşi. Se schimbă numai întruchipările ei. Imaginea de bază a cărţii ar fi o armată difuză cu un voievod în frunte, înaintînd tăcută în noapte sub astrele eternităţii. Poetul e un ostaş al ei, rănit, substituibil cînd domnitorului, cînd călăreţului, rezistînd eroic tuturor servituţilor militare. Sub această mască sau armură este, deci, sugerată agresiunea timpului, stare de permanentă veghe în care trebuie să locuim.

Dar, exodul fantomaticei oştiri are şi altă semnificaţie: aspiraţia către o apusă glorie militară. Poetul se vede un viteaz, cum am spus, rănit, terorizat de bătăliile duse cu un duşman mai mult presupus, decît expus; el îşi caută un blazon şi o etapă istorică. Domină de aceea în volum obsesia unui timp feudal sîngeros şi hilar, încărcat de culori grele şi întunecate, şi nu acela sugerînd dacicul.

În mijlocul acestei oştiri de umbre ce curge cu lentoarea unui fluviu în noapte, trează nu este decît conştiinţa poetului. Ea învinge timpul pentru că ştie să-l figureze. Nu stampele istorice alcătuind sensul volumului, ci sentimentul unei ieşiri şi intrări în istorie, sub semnul heraldic al luptătorului de la Putna: Cad frunzele pe clopot. / E timpul deci. Fă-mi voia: / pădure şi nori / şi stea muritoare. / Înalţă-le-ntre sfintele tipare. / Pe toate primeşte-le / în neclintire / sub curată zăpadă. / Şi-n mijloc. / ziditorul odihnească-şi / fruntea pe crucea de spadă. Rezolvarea obsesiilor, poetul o găseşte în gestul eroic. Acesta supravieţuieşte oricărui timp, devenind istorie.

Pentru ca poetul să nu „existe fără idei" e de preferat întîia ipostază. Cea de veghe.

George Boitor:

Scara de apă

In centrul medieval al Braşovului te poţi încrucişa cu un tînăr comunicativ, totdeauna aflat în drum spre nişte refugii tenebroase, ori ieşind (tocmai atunci!) din altele. El nu descinde din istoria feudală a burgului, deşi versurile vor să-l arate un Villon de Ţară Bîrsană. Ele nu vorbesc de istorie, deşi poetul vrea să treacă drept un modern. Ca şi existenţa sa incertă, scrisul lui George Boitor este, deocamdată, reflexul contrastului, al gestului de separaţie. Însă locală şi cam tardivă dacă ne gîndim la prototipuri. El pare gestul impenitentului, al boemului: Eu mă simt legat prin sînge / Şi prin tainice blesteme / De borfaşul care plînge, / De lehuza care geme. Totuşi această declaraţie poetică fiind una şi aceeaşi pe tot parcursul volumului, ea mi se pare a fi mai mult o atitudine propusă decît una imanentă. Apoi, idolii ei îi sînt prea apropiaţi în timp şi spaţiu. Predomină, în special, un Rimbaud fără tristeţea lui Tonegaru, şi un Tonegaru fără furia ideativă a lui Rimbaud. Domină, cum ziceam mai sus, doar atitudinea acestora, nu şi o nouă substanţă lirică în funcţie de modificările realităţii. Uneori sînt prezente şi metaforele autorilor pomeniţi mai sus, cărora însă li s-au extirpat, unuia funcţionalitatea demitizantă, celuilalt aceea antigîndiristă, ironică: Dumnezeu împarte prime / Printre îngerii din Trust. Sau: Fug de mine şi mă mint / nebun un înger plînge / Sub o ploaie de absint. Sau: Tiptil, tiptil, a coborît un înger / Cu nişte scule mici, de tîmplărie. La G. Boitor ele n-au altă raţiune decît ornamentală.

În ciuda rolului de poet-vagabond pe care îl interpretează, versurile lui G. Boitor desfăşoară o pînză afectivă blîndă şi egală, certificînd un talent autentic. El este acela care mă face să-i iert teribilismele şi să sper în evoluţia lui disciplinată pe liniile personale ale structurii sale, neîndoielnic, generoase.

M. N. RUSU

O lucrare de mult aşteptată

Numai cine a fost student la Conservator ştie cîte greutăţi se întîmpinau la studiul Istoriei muzicii româneşti. De ani de zile, profesorul Petre Brâncuşi preda această materie fără a beneficia de o lucrare de bază. Şi iată că acest remarcabil profesor s-a aplecat cu migală şi competenţă asupra celor mai vechi documente existente care atestă perenitatea surprinzătoare a preocupărilor muzicale ale poporului nostru. Pornind de la acestea, el a parcurs, cronologic, tot ce este valoros şi reprezentativ în creaţia sonor-artistică românească, dăruindu-ne, de curînd, o **Istorie a muzicii româneşti.** Adăugind la meritele enumerate mai sus stilul cursiv şi inteligibil, capacitatea de generalizare şi sinteză a autorului, intuim firesc valoarea lucrării ce depăşeşte interesul strict al specialiştilor, adresîndu-se tuturor iubitorilor muzicii care doresc să cunoască istoria frămîntată a artei lor preferate. Remarcăm în mod deosebit capitolele referitoare la muzica bisericească, prezentată în paralel cu cea laică, apoi capitolul despre marele Enescu şi cel rezervat muzicii noastre de după 23 August. Avînd însă în vedere avîntul componistic actual, grupul numeros şi mai ales valoros al compozitorilor contemporani, poate am fi aşteptat ca autorul să rezerve un spaţiu mai însemnat creaţiilor unui Olah, Stroe, Vieru, Ştefan Niculescu, ele reprezentînd valori indiscutabile, ce-au depăşit cu mult graniţele ţării. Viaţa noastră muzicală fiind, cum spuneam, în plină efervescenţă, nu peste mult timp aşteptăm de la excelentul muzicolog care este Petre Brâncuşi o continuare a studiului său.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a felicita încă o dată Editura muzicală pentru elevatul nivel la care înţelege să-şi facă datoria faţă de cititorii săi.

Cristian MIHĂILESCU

Post-scriptum la o comemorare

Intr-un articol precedent pomeneam de manifestările organizate de Comitetul de stat pentru cultură şi artă al judeţului Tulcea cu prilejul comemorării a cinci ani de la moartea lui George Georgescu şi, mai ales, de rezonanţa afectivă pe care ele au găsit-o în rîndurile localnicilor. Pînă aici toate bune şi frumoase, dar — inevitabilul dar — a împietat solemnitatea momentului. Este vorba de absenţa nejustificată a Orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu" de la festivităţile respective. Aşa cum lesne a reieşit din cuvîntarea tovarăşului director al acestei filarmonici, compozitorul Dumitru Capoianu, o bună parte din succesele acestei formaţii se datoresc celui care, timp de şase decenii, a fost nelipsit de la pupitrul dirijoral. Şi de aceea credem şi noi că memoria fondatorului acestei orchestre de reputaţie internaţională se cuvine (şi se cuvenea) a fi cinstită, în primul rînd şi cu maximă recunoştinţă, de chiar membrii ansamblului.

Oare e mai nimerit să fie scoşi studenţii de la orele de învăţămînt pentru ca instrumentiştii profesionişti să nu-şi „sacrifice" week-end-ul susţinînd un concert în memoria fostului lor maestru?

Ridicăm această întrebare pentru că „istoria" ameninţă să se repete, iar studenţii Conservatorului, subiect asupra căruia vom mai reveni, riscă să fie din ce în ce mai solicitaţi. Şi nu în virtutea calităţilor profesionale — de altfel, recunoscute — ci foarte simplu, ca să umple absenţele nemotivate ale unor instrumentişti şi formaţii cu renume şi... comoditate!

Aleea Alexandru — aleea debuturilor! *

ALEX. GHILLIS. Posedînd o viziune picturală determinată de o structură clasică (înţelegînd prin acest termen o capacitate de inventariere raţională a formelor), Alex. Ghillis îşi propune o pictură „programată" permanent de un rapel meditativ.

Constituită pe astfel de criterii, pictura studentului la Arte plastice Alex. Ghillis se afirmă printr-o ordonare strictă a suprafeţei şi a formelor. Punerea în pagină şi sistemul compoziţional dovedesc „frecventarea" atentă a personalităţilor picturii moderne. Cele două compoziţii **Duminică în parc, Uzina,** ca şi **Natura statică** şi **Peisaj** demonstrează o bună „cunoaştere" a paletei coloristice (bazată pe armonii de albastruri şi griuri), iar acea intuiţie a unui spaţiu curb introduce un coeficient al „ineditului" ferindu-l pe autor de-o posibilă monotonie decorativă. Integrarea în universul picturii tradiţionale a unor procedee ale picturii contemporane (montajul „cadrilat" de imagini, care presupune însă o tehnică adecvată, serigrafie, colaj de fotografii etc.) se dovedeşte mai puţin inspirată, fiind utilă totuşi în ceea ce priveşte un posibil „exerciţiu" componistic (vezi **Suspens erotic, Fără titlu**).

ALEX. STURDZA. In universul autorului, pictura este singurul domeniu în care contactul cu realul se efectuează solicitînd o capacitate de analiză acută a realului. Pictura lui Alex. Sturdza se constituie ca un ecran spre lumea reală, necesară universului său mirific în care factorul ludic acţionează cu o libertate cvasitotală. Această luare de contact, parţială, cu lumea exterioară se produce în măsura în care dorinţa plăsmuitoare de forme (acel „Kunstwollen") devine preponderentă. O anumită acuitate a senzaţiei transferă personajele lui Alex. Sturdza într-o pictură cu accente „insinuante", nu departe de o optică caricaturală (vezi cele două portrete).

Delimitată compoziţional de suprafeţe de culoare cu „treceri" uneori savante, pictura sa are certe valori decorative şi un simţ monumental al proporţiilor. Încărcătura umoristică a picturii sale presupune existenţa unui „text" anterior posibil de descifrat doar în cazul posedării unei „chei". Aceste „texte picturale în cheie" ne oferă în momentul „deconspirării" lor situaţii agreabile şi dorinţa de a-l „revedea" cît mai curînd pe, de asemenea, student la Arte plastice, Alex. Sturdza.

Viorel HAROSSA

***) Două expoziţii personale la „Ateneul tineretului" din Bucureşti, Aleea Alexandru, 34**

„Comedia zorilor"

Teatrul Giuleşti încearcă o montare în maniera teatrului absurd cu o piesă — **Comedia zorilor** de M. Ştefănescu — a cărei premieră absolută a avut loc prin anii '30.

Şi totul se joacă în alb şi negru... În paşi de dans, evoluează 3 siluete în frac negru, pe fondul unui portic alb, sau o suavă blondă — bineînţeles în alb — pe un fundal — bineînţeles — negru.

Spectacolul în sine aduce dovada pregătirii multilaterale a actorilor dicţiunea impecabilă, arta de-a rosti replici, sugerînd versul şi dansul, ritmul corpurilor în vîrtejul celor mai variate mişcări.

Unele scene sînt cu adevărat lirice, dar simbolurile sînt adesea mult prea evidente, ca în cazul celor doi tineri care se balansează pe două leagăne diferite, în aparenţă unul şi acelaşi.

Toate bune, numai că interpretarea se dovedeşte total străină de intenţiile textului (ori, poate, şi invers!).

„Comedia zorilor" e o poveste uşor bulevardieră cu trei tineri cheflii, dar cu veleităţi de intelectuali, îndrăgostiţi de o fată înţeleaptă şi glumeaţă, care se mărită cu un altul... Va fi bogată, va avea o casă mare, nu regretă nimic din fosta dragoste sfîşiată, şi pleacă spunînd cu multă dezinvoltură şi puţină frivolitate: „Pa!". Dar, poate, ar fi fost şi păcat să-i pară rău, căci cei doi amici îl consolează pe tînărul neconsolat...

Şi piesa, apreciată la vremea ei, se încheie astăzi într-un happy-end marcat de desueta melodie „la din viaţă ce-i frumos" — care se vrea un filozofic „carpe rosam"!

Toate ca toate, pentru spectacol s-a muncit, s-a cheltuit timp, energie şi bani... Actorii au talent şi toate calităţile care se cer azi artistului complet.

Regizorul — Eugenia Ionescu — cu toate că ne-a amintit în special prin ritmul dat spectacolului de **Cîntăreaţa cheală,** ar putea monta şi o piesă în manieră absurdă — dacă ţine neapărat la asta...

Dar textul de faţă nu are virtuţile unei schiţe de Caragiale căreia geniul îi conferă atemporaneitatea, nu se pliază după canoanele teatrului absurd. Vorbirea sacadată impusă spectacolului răpeşte ceea ce în anii '30 constituia farmecul piesei: dialogul vivace.

Dan Tufaru suprasolicită rolul cît poate...

Jorj Voicu îşi pune în valoare vocea...

Ileana Cernat — graţia...

Dar... impresia generală rămîne de „mult zgomot pentru nimic" şi publicul subliniază asta!

Monica ZVIRJINSCHI

SINTAGME

Scriitorul **Neagu Rădulescu** va publica: în Editura pentru literatură romanul **UN CATÎR BINE CRESCUT**; în Editura C.N.E.F.S., **NAPOLEON FUGEA REPEDE**; în Editura Tineretului, **UN BALON RÎDEA ÎN POARTĂ** (ed. II); Editura Meridiane, monografia **MATISSE**; iar la E.P.L. are în pregătire **ISTORIA LITERATURII ROMÂNE ÎN CARICATURI** şi celebrul **TURN BABEL**. Aşa că ne întrebăm ce s-ar mai putea adăuga editurilor ce-l publică şi republică şi excelentului portret făcut graficianului Neagu Rădulescu de către Aurel Baranga? (Vezi prefaţa la **Fotoliul 13**). Fireşte, portretul critic al scriitorului. E o datorie nu a dramaturgilor, ci a istoricilor şi criticilor literari de a răspunde în felul lor — pe capitole, paragrafe sau panorame — prozatorului Neagu Rădulescu, adevărat turn mobil de observaţie a vieţii noastre literare şi neliterare, care se ocupă de noi în felul său levantin incisiv.

Revista **„Vento Nuovo"** care apare de şase ori pe an la Florenţa publică număr de număr în cadrul rubricii **„Rasegna de la poesia europea contemporanea" (Spicuiri din poezia contemporană europeană)** versuri aparţinînd tinerilor poeţi români: **ANA BLANDIANA, DAN CIACHIR, ION ALEXANDRU, MARIN SORESCU.** Traducerea şi prezentarea acestora sînt semnate de poetul italian Mimmo Morina

FARFURII ZBURĂTOARE (Editura tineretului), adică **Dumitru M. Ion,** graţios şi bonom, îşi încîntă micii cititori, de data aceasta printr-un volum de proză

Mircea Filip: PRINŢUL NISIPURILOR (E.P.L.)

Proză metaforică şi confesivă, investigînd un univers de nelinişti existenţiale. Autorul e unul din laureaţii revistei **„Amfiteatru"**.

NEOBOSITA LAUDĂ, versuri (E.P.L.) **Ştefan Popescu** la a treia carte (anul acesta bineînţeles).

Gerolamo Rovetta: LACRIMILE APROAPELUI roman (E.L.U.)

În româneşte de C.H. Niculescu, cu o prefaţă de Nina Façon. Un verism citadin în ipostaza sa septentrională

Carlo Emilio Gadola: ÎNCURCĂTURA DIN STRADA MERULANA roman (E.L.U.)

Traducere şi cuvînt înainte de N. Al. Toscani. Proză de factură modernă, care îmbină într-o structură compozită politismul cu scînteietoare şi temerare inovaţii de sintaxă

Petre Cristea: PELE, BRAZILIA, FOTBALUL ŞI SAMBA. (Editura Consiliului Naţional pentru Educaţie Fizică şi Sport), cu un cuvînt înainte de Fănuş Neagu. O carte „despre regele fotbalului brazilian, despre generozitatea unui popor blajin îndrăgostit pînă la paroxism de fotbal şi de dans".

Simon Ajarescu: „BIOPOEME".

Debut insolit al unui poet deja consacrat revuistic.

Ion Nicolescu: ÎNDULGENŢE (E.P.L.).

Un dadaism tardiv, destul de sensibil şi de muzical pentru a i se ierta, adesea, gratuitatea evidentă.

Dumneavoastră aţi mai putea fi prieteni cu Radu ?

(...) Am fost prieteni atît de buni, aşa se părea, încît eram supranumiţi — de toţi cei care ne cunoşteau — fraţii siamezi. În camera de la căminul nostru de sub poalele Feleacului eram împreună. „cap la cap"; la cursuri şi la seminarii — cot la cot în aceeaşi bancă; pe stradă împreună; la film împreună; peste tot împreună. Ne completam reciproc şi, astfel, defectele unuia (căci nu există om perfect) păreau estompate de calităţile celuilalt.

Radu, că aşa se numea prietenul meu, avea obiceiul să citească romane de aventuri pe sub bancă în timpul cursurilor, ba mai desena şi caricaturile colegilor cînd se plictisea de asta, încît prea rar vedeam la el o pagină de notiţe după două ore de prelegeri. În sesiuni, învăţa după notiţele mele Aşa a fost în aproape tot timpul facultăţii. şi nu numai atît; Radu făcea totul pentru ca, în numele unei prietenii, să-mi solicite orice, pînă şi copiatul la lucrările scrise. Nu mi-am dat seama de greşeală, eram convins că sîntem prieteni, un fel de „fraţi de cruce" chiar, asa că, vă rog să mă credeţi. simţeam o adevărată plăcere să-l sprijin, să-i acord ajutor pînă şi în aceste forme ilegale...

...Dragă redacţie, am descris foarte, foarte succint prietenia, „marea" prietenie care mă lega de colegul meu Radu. pentru a vă ajuta să înţelegeţi mai bine cele ce urmează...

Se apropia ziua de absolvire a facultăţii si fiecare dintre noi, de la A la Z, începuse să-şi facă planuri de viitor, care prindeau contur nu pe zi ce trecea, ci cu fiecare oră, aş putea spune. Eu, în ultimul an de facultate. mă căsătorisem cu o colegă de grupă. Ea era dintr-un mic tîrguşor ardelenesc — nu importă care, faptul contează. Voiam să ne stabilim acolo. Erau două posturi libere de profesori din specialitatea noastră şi bucuria izbînzii o simţeam tot mai aproape. Soţia mea, cu medie mare, mai mare cu aproape două puncte decît a mea, avea posibilitatea să aleagă si, cum tîrguşorul respectiv nu e cituşi de puţin o urbe, nici măcar cu pretenţie de aşa ceva, concurenţi n-ar fi avut. Principiul apropierii de soţie mi-ar fi permis, apoi, şi mie repartizarea acolo...

Au venit şi ultimele examene, cele din iarna anului V. Se înţelege, Radu a învăţat tot după notiţele mele şi, cînd nu înţelegea ceva, venea să-mi ceară lămuriri. I le dădeam cu plăcere. În ceea ce mă priveşte, învăţam cu soţia, după notiţele ei... La două dintre examene s-a întîmplat să am ghinion, am luat notă mică, mult mai mică decît Radu, tocmai cînd speram să-mi ridic media generală. ca orice student aflat în pragul absolvirii.

Lucrarea de diplomă mi-a fost cotată cu 9. Radu a luat... 10. Această notă a lui, adunată cu celelalte, a dus la o medie generală superioară mediei mele. M-am bucurat sincer pentru el şi, în acelaşi timp, nu-mi puteam ierta scăpările, lapsusurile, poate graba şi emoţia care mă handicapaseră...

La repartiţie, soţia mea, intrată printre primii, şi-a ales postul dorit. Au urmat alţii, apoi, venind rîndul prietenului meu Radu, a ales şi el. A ales... cel de-al doilea post din tîrguşorul la care visam eu. postul care... Ajuns în faţa comisiei, am încercat să protestez. Destul de înţelegător, cineva a căutat să vorbească cu Radu. Acesta nici n-a vrut să audă. A afirmat sus şi tare că postul i se cuvine lui, că-l merită, că trebuie să se respecte legea primului venit, că şi el are casa prin apropiere (într-un sat la vreo 80 de kilometri de tîrgul cu pricina etc. O lămurire: acesta era şi satul meu: uitasem să vă spun că Radu şi cu mine sîntem consăteni).

Dragi prieteni, acum profesez în satul meu natal, deci la 80 kilometri de soţie. Nu cred să mă pot transfera alături de soţie; acolo nu mai e nici un post de profil liber. Pe ea o întîlnesc o dată pe săptămînă, uneori, rar, de două ori. Pînă la urmă, cred că vom face chiar şi imposibilul şi se va muta ea în satul meu, ori într-un sat vecin.

Necazul este că la şedinţele de la judeţ, sau cînd mai trece el pe-aici, prin sat, pe la familie, mă întîlnesc cu Radu. Se poartă în aşa fel de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Parcă a uitat totul. Face pe mierosul, pe prietenosul, pe amicul vechi, pe consăteanul iubitor.

Eu ce să fac? Cum să procedez? Ce atitudine să adopt? Vă scriu dumneavoastră, în speranţa că, aşa ca întotdeauna, veţi primi cu solicitudine confidenţa unui cititor. Căci, vă întreb, dumneavoastră aţi mai putea fi prieteni cu Radu?

Cu stimă,
Pompiliu MEHALA
profesor stagiar

Nota redacţiei: *Nu ştim ce părere aveţi dumneavoastră, stimaţi cititori, dar noi credem că, într-un asemenea context, Radu a dovedit că nu merită sincera prietenie şi afecţiune a unui om care a crezut în el.*

Absolvenţi de fa
nu absolviţi de răs

Doamnă, la picioarele dv.!

În investigaţiile noastre pe urmele absolvenţilor diferitelor institute de învăţămînt superior care nu s-au prezentat la posturi, am discutat cu numeroase cadre de conducere din întreprinderile şi institutele văduvite de cadrele din promoţia acestui an. Marea majoritate ne-au informat că unii absolvenţi le-au solicitat în repetate rînduri „negaţii", pentru a-şi putea ocupa un post „mai la îndemînă", mai corespunzător situaţiei lor de posesori ai unui buletin de oraş. Fireşte, semnătura salvatoare nu le-a fost acordată. Cu toate acestea, unii dintre solicitanţi au continuat să nu se prezinte la posturi, dat fiind că... au izbutit, în sfîrşit, să-şi asigure un locşor în... Bucureşti, de pildă. **Au reuşit**, precizăm,

Elena Samborschi-Stanciu:
„Mama a făcut ce-a făcut, pe unde a putut şi, vedeţi, am rămas în Bucureşti..."

în ciuda faptului că există dispoziţii clare, conform cărora un absolvent de învăţămînt superior nu poate fi angajat, teoretic, decît de instituţia sau întreprinderea unde a fost repartizat de comisia guvernamentală. Practic, însă lucrurile stau uneori cu totul altfel. E destul să insişti pe unde „trebuie", şi repartiţia iniţială s-a contramandat.

ELENA SAMBORSCHI STANCIU a absolvit anul acesta Facultatea de limbi germanice, secţia engleză, a Institutului de limbi străine din Bucureşti. Cum se şi cuvenea, a fost repartizată într-una din şcolile cu mare nevoie de profesori de limbi străine: Liceul nr. 1 din Roşiori. Interesîndu-ne, am aflat că tînăra profesoară Samborschi-Stanciu nu s-a prezentat, pînă acum, la nici o oră, ca, de altfel, şi colega sa de promoţie, **IACOB CLAUDIA CORINA**, absolventă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti. Pe unde te afli, tovarăşă Samborschi ?....

Am întîlnit-o în... Bucureşti, profesoară de limba engleză la Şcoala generală nr. 152. Tovarăşa directoare Irina Ştefănoiu ni se plînge că duce lipsă de profesori de limbi străine şi că... numirea tinerei Samborschi-Stanciu a mai scos-o din impas. Apoi, îmi arată o hîrtie legalizată la notariat: „Inspectoratul şcolar al municipiului Bucureşti. Nr. 6322/01 sept. 1969. Către Şcoala generală nr. 152. Vă facem cunoscut că tov. Samborschi Stanciu Elena a fost repartizată la unitatea dumneavostră, la catedra de engleză cu 8 ore. **Ordinul de numire vi se va trimite ulterior.** (n.n. — Care ordin ?) Inspector şef, ss. indescifrabil. Inspector de personal, ss. indescifrabil."

— **Nu puteam să n-o angajăm**, ne spune tovarăşa directoare. **E o adresă oficială, căreia a trebuit să ne conformăm. De altfel, adresa am primit-o mai tîrziu, abia acum cîteva zile doar, nu de la 1 septembrie, cum e specificat acolo...**

Eustaţiu Stanciu:
„Şi, în fond, soacră-mea s-a ocupat de toate!"

Iniţial văzusem, însă, o altă repartiţie, semnată de o comisie guvernamentală. Aceasta, **tot de la 1 sept. 1969**, o îndreptase pe absolventa Samborschi către Roşiori. Cum de s-a suprapus, astfel, adresa aceasta cu o alta, eliberată de un organism inferior celui guvernamental ? Există vreo listă de... excepţii ?

— **Ce puteam să fac** — ne lămureste profesoara Elena Samborschi — **soţul meu s-a opus categoric să plec la Roşiori. Părinţii mei mi-ar fi dat iniţial voie, dar la insistenţele lui, n-au mai avut ce face. Mama a făcut ce-a făcut, pe unde a putut şi, vedeţi, am rămas în Bucureşti... Dar ce, sînt singura în situaţia aceasta? Şi alţi colegi de-ai mei, repartizaţi în provincie, au rămas pînă la urmă în Bucureşti. Întrebaţi de POPESCU GHEORGHE, de ŢARANU MARIA, de ALUNGULESEI ANCA. De altfel, eu am doar 10 ore. Alte 6 le am dincolo, în Giuleşti, la Şcoala generală nr. 166.**

Ne deplasăm şi acolo. Tovarăşul director adjunct **MIHAI GORA** ne declară că, în ceea ce-l priveşte, n-a făcut decît să respecte instrucţiunile inspectorului **PETRE**, de la Inspectoratul şcolar al Sectorului 7. **Angajarea acolo s-a făcut, la sector.** (Prin urmare: la Şcoala nr. 152 soseşte o adresă de la municipiu, adică mai jos decît comisia guvernamentală, iar la Şcoala nr. 166, o adresă şi mai de jos. Cel puţin curios!) **„Dar... puteţi să discutaţi şi cu tovarăşul profesor Stanciu soţul dînsei"**, ne mai spune tovarăşul director adjunct

„Profesorul" **EUSTAŢIU STANCIU**, student în.. anul II al Facultăţii de electronică a Institutului politehnic din Bucureşti, predă matematica la clasele V—VI, în locul unei profesoare care se află în concediu de naştere. **Va preda cîteva luni. Specificăm că, la facultate, repetă anul!!** Ni se plînge că elevii sînt foarte slabi (i s-a dat şi o clasă a V-a, care e formată din „cei mai slabi elevi", din ...„recuperaţi". tocmai lui, „profesorului" Stanciu, ni se comunică la direcţie).

Fireşte, studentul Stanciu Eustaţiu are şi ore la facultate. Asta nu-l opreşte să fie şi aici, în acelaşi timp, apoi şi la Şcoala nr. 152, păzindu-şi într-un mod ridicol, pueril, soţia, după cum ne informează profesorii de la această şcoală. Cînd mai învaţă acest student ?

— **Ochii fură, ne lămureşte el**, cînd îl întrebăm de ce nu şi-a lăsat soţia să profeseze la Roşiori. **Şi, în fond, soacră-mea s-a ocupat de toate!**

Sunăm acasă, la doamna Samborschi, profesoară la catedra de metodică a Institutului de limbi străine. Ne spune că e soră cu **Ludmila Cosmovici**, care publică îndrumări cosmetice, şi al cărei soţ lucrează cu un profesor foarte mare, că domnia sa personal a lucrat cu altcineva la fel de mare şi că, împreună, au izbutit s-o aducă pe Gabi (aşa i se spune Elenei acasă) cu serviciul în Bucureşti. „Trebuie s-o îngrijesc, trebuie să fac ceva pentru ea. Şi... apoi, soţul ei e foarte foarte gelos..." ne spune, în încheiere, doamna Samborschi.

Prin urmare, aceasta e situaţia: minister, inspectorate, sectoare ,şcoli. la picioarele doamnei. În loc să fie îndrumaţi şi de familie să se prezinte la posturi — obligaţie cetăţenească de primă valoare — absolvenţi de felul acestora sînt pradă, în continuare, mentalităţilor înguste, care vin în contradicţie cu înseşi principiile eticii, nu numai profesionale, dar şi umane. Organismele în drept nu se pot, oare, situa pe poziţi

Prof. Mihai Gora, *director adjunct, ne d clară că n-a făcut decît să respecte i strucţiunile inspectorului PETRE...*

ferme, conlucrînd, în acest fel, cu comisiile guverna- mentale de repartiţie în producţie?

Atunci cînd această conlucrare este inexistentă, ajunge la situaţii incredibile, ca aceea a cărei „eroin e **ELENA RAHH**, absolventă a filologiei din Cluj. **ELEN RAHH** a lucrat ca muncitoare într-o întreprinder deşi are în buzunar o licenţă şi e mare nevoie de pr fesori, apoi a funcţionat ca... educatoare, pentru c zilele acestea, să prezinte Inspectoratului şcolar cerere prin care **solicită chiar un post de îngrijitoa la un cămin**, numai să fie în Cluj.

Tot la Cluj întîlneşti şi un alt caz, de domeni basmului: **GABRIEL COVACI**, licenţiat în istori vinde pe stradă... ziare. Oricît ar fi de atrăgător oraş pentru unii, aceasta nu înseamnă că trebuie să renun la tot ce ţi-a dat facultatea, să-ţi astupi urechile cererea de cadre a provinciei, pentru a putea bate continuare trotuarele. Ce au de spus colegii acestor cunoscuţii, părinţii, sau orice alt cititor al revis noastre? Vă invităm, şi de acum înainte, la discu în paginile „Vieţii studenţeşti".

H. DRAGOMIR

Vîrsta

(Urmare din pagina 1)

Are 23 de ani, deci foarte puţine amintiri. anii de şcoală, cîţiva colegi de clasă, fînt marginea lanului de porumb martore drun zilnic pe bicicletă (cu servieta de elev la ghi va profesori care i-au rămas modele în carie tică etc.

Cei trei ani petrecuţi la Braşov au fost an conştiinţei de sine; ani de studiu intens, rec cu bursă de merit, anii unei susţinute activită şi obşteşti (a fost ales de trei ori consecutiv s organizaţiei U.T.C. pe an), încoronată cu buc fi primit în rîndul membrilor de partid. La „contractat" patimă pentru peisajul carpat atunci, dragoste statornică — şi, în fiecare va doreşte reîntîlnirea cu răşina şi apusurile u

ltate,
undere!

Stimate Nicolaie Iordănescu

Scri-oare deschisă lui Nicolae A. Iordănescu, absolvent al Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu"-București, promoția 1969.

Ați susținut, nu de multă vreme, lucrarea de licență și v-ați prezentat, apoi, înaintea unei comisii guvernamentale. Din posturile oferite, **ați optat pentru catedra de desen a liceului din localitatea Urlați, județul Prahova.** Ați avut motive, probabil, să cereți acest post și nu altul sau, presat de timp, nehotărît ori poate indiferent, cu cine știe ce intenții, dacă nu cumva fără nici-o idee clară, ați rostit numele orașului și ați lăsat totul pe seama timpului. Pe 15 septembrie a început școala. Ar fi trebuit să fiți acolo la acea dată, dacă nu cu cîteva zile mai înainte.

Oricum, numele dumneavoastră a început să fie luat în considerație la întocmirea orarului cu aproape o lună mai devreme.

Direcția liceului îl pronunță întreg și usor, deși nu este o operație tocmai simplă: **IORDĂNESCU ARMINIO NICOLAIE.** Ca la catalog, sonor și definitiv. Spun definitiv, pentru că profesorii țin foarte bine minte numele elevilor și ale colegilor — deformație profesională cu un dram de noblețe în ea, dovedind respect egal pentru toată lumea.

Astăzi e 29 octombrie și începe să se contureze presupunerea că nu veți veni să vă onorați specialitatea în orașul Urlați. (În ceea ce mă privește, sînt sigur, dar acum încerc să vă vorbesc în numele corpului profesoral al liceului, în numele conducerii care aproape era sigură că în 1969, în sfîrșit, catedra va fi ocupată).

Nimeni nu vă cunoaște, nu rezultă de nicăieri ce fel de student ați fost. Nu se știe de ce trebuia să fiți trecut dumneavoastră în adresa ministerială adresată liceului și nu altcineva. Este, prin urmare, un fel de aventură omenească în necunoscut și, din această cauză, cei din conducerea școlii, comitetul orășenesc de partid s-au pregătit să vă primească frumos, ca să simțiți, de la început, că sînteți așteptat, dorit, că aveți un rost aici. Iată numai un „amănunt": v-a fost rezervată o cameră într-un bloc, special construit pentru profesorii din localitate. Camera a fost liberă pînă la 10 octombrie!

E posibil să nu cunoașteți orașul Urlați. În acest caz nu ne rămîne decît să credem că v-a intimidat o veche tînguială studențească, după care capătul pămîntului s-ar afla la Gheboaia și Urlați.

Am exagera dacă am vorbi ca despre un oraș în lege, cu toate că, pe hartă, localitatea Urlați figurează cu semnul de oraș. E o comună ceva mai mare, cu drumurile asfaltate, cu încălzire centrală pentru clădirile mari, curată, foarte curată și bine aprovizionată.

De fapt trebuia să încep scrisoarea anunțîndu-vă că am văzut pentru dumneavoastră orașul, liceul, colegii pe care i-ați fi avut, casa în care ați fi locuit, elevii chiar — și intenționez să vă povestesc ce-ați fi putut descoperi dacă ați fi încercat, cel puțin, să faceți un drum pînă aici.

Din București pînă la Ploiești luați oricare tren. În apropierea Gării de Sud-Ploiești se află autogara. De aici, începînd cu ora cinci, în zori, pleacă spre Urlați, din oră în oră, cîte o cursă. Drumul durează cincizeci de minute. Nu e prea complicat, nu? Din politețe, cel puțin, ar fi trebuit să faceți măcar o dată acest drum ca să vă convingeți de aveți sau nu motive să nu-l mai parcurgeți și a doua oară.

Și există destule argumente pentru a vă dovedi că locul dumneavoastră e aici și nu în București, deși ați crescut și ați studiat în Capitală.

Există suficiente argumente și exemple spre a demonstra că poți rămîne artist, poți forța atenția prezentului și a posterității nu numai într-un mare oraș, că un curaj deosebit se probează doar într-un loc neîncercat, acolo unde e într-adevăr greu.

Dacă v-ați gîndit că va fi greu să profesezi într-un liceu modest de provincie, ați intuit bine. Nu e simplu să fii cadru didactic într-o școală care nu are nici-un profesor de franceză sau de engleză cu studii de specialitate, căreia îi mai sînt necesari 3 profesori de fizică, profesori de istorie, de latină, muzică, educație fizică ș.a.m.d. În fiecare an a sosit de la minister o listă cu noii absolvenți repartizați în orașul Urlați, dar, ca și dumneavoastră, cea mai mare parte dintre ei nici nu au binevoit să facă o plimbare pînă aici — un orășel la trei ceasuri de București! — iar cei care au stat un an, a fost prea mult.

Astfel au zburat spre un serviciu mai comod GALILEEA DOROFTEI, absolventă a Conservatorului bucureștean, GABRIELA ATANASIU, fostă studentă a Institutului pedagogic — secția Muzică, DORU PAVEL, venit de la I.E.F.S., și CONSTANTIN AMARIEI, profesor de desen, toți cu studii în Capitală.

Fetele și-au mărturisit ambiția pentru Ploiești — cu nostalgia vinovată a unui oraș cu șaizeci și ceva de kilometri mai la sud —. Doru Pavel a jurat că mai bine se face taxator pe tramvai decît să-și piardă buletinul de București — și a ajuns dansator în Ansamblul armatei. Constantin Amariei continuă să caute încă nu știu ce pîine dulce și pufoasă pe ruta Mizil — Urlați — Pașcani — Urlați — Valea Călugărească.

Știți ce pot însemna toate acestea? Că din liceul dumneavoastră — dacă e potrivit să spun așa! — puțini elevi ar avea șanse reale de a ataca un examen de admitere la Arte plastice, Arhitectură, Construcții sau Conservator, deoarece nu au pregătirea necesară. Nu au avut în liceu profesori specializați la aceste discipline!

Trebuie să recunoașteți că, oricîtă hotărîre și devoțiune ar dovedi profesoara **ECATERINA DOBROVICI**, singurul om cu studii superioare în Arte plastice, nu poate acoperi rigorile cîtorva zeci de clase. E prea mult chiar și pentru cineva care de aproape o viață a închinat școlii toată puterea ei de muncă. E mult prea mult!

S-ar putea să credeți că o naivitate deosebită ne îndeamnă să gîndim că nu ați ști de ce e absolut firesc și obligatoriu să vă prezentați la post. Avem o mulțime de alte naivități, nu însă și pe aceasta. Ținem să precizăm că vă adresăm scrisoarea numai în intenția de a vă descrie, cît se poate, un loc aproape anonim care merită să fie băgat în seamă, stimat, cultivat ca oricare altul. Nu știm care va fi orașul căruia îi veți da strălucire prin talentul dumneavoastră. Sîntem siguri că aveți un mare talent, că vă temeți pentru viitorul lui. Aveți îndrăzneala să vi-l afirmați cu atît mai decis cu cît veți întîlni mai multe greutăți. Și dacă nu sînteți naiv, de ce nu începeți de undeva de unde e într-adevăr greu?

Greu și nu prea, în 1969. Asta ar putea să v-o spună **ADRIAN ȚARÎNDĂ**, directorul liceului. El a venit în 1956 aici și a rămas, cu toate că cinci ani a locuit cu soția într-o cameră care nu oferea condițiile camerei ce vă fusese rezervată dumneavoastră. A rămas, deși de patru ori ar fi putut pleca în posturi mai comode și, să zicem, mai importante. Și încă un amănunt: aveau amîndoi buletin de București!!

Din motive mai mult sau mai puțin asemănătoare s-a stabilit în Urlați și profesorul **DUMITRU FILIP**, director adjunct, după ce un timp a predat geografie în Guineea și ar fi putut face bine și alte treburi decît cele pe care le îndeplinește astăzi.

TRAIAN PĂUNOIU, absolvent de un an al Facultății de matematică a Universității din București, student excepțional, cerut la repartizare de o instituție de prim rang, a refuzat în favoarea unui oraș ceva mai mare decît o comună, care are și un nume ce poate să-l intimideze pe un pictor.

Care ar fi motivele lor?

Întrucît v-am mărturisit că nu țin să par naiv, nu încerc să le inserez aici. În fond, educația socială și estetică primită în timpul studiilor a urmărit tocmai să vă facă să nu uitați niciodată că o țară înseamnă, întotdeauna, mai cu seamă, restul țării decît capitala ei, că un individ are îndatoriri și, în al doilea rînd, drepturi. Sau, dacă s-ar putea ca să fie cumva și altfel, un artist, un intelectual nu există cînd cugetă altfel.

Aș fi vrut să vă prezint cîțiva din elevii pe care i-ați fi avut. Nu garantez că ar fi fost extraordinar de sensibili la bunele dumneavoastră intenții, dar sînt convins că proporția inteligență — noninteligență e aceeași ca în București. Poate că ar fi fost o mare revelație pentru vocația dumneavoastră de pedagog să-l fi întîlnit pe elevul Ion Ștefan din clasa a XII-a A. El a și avut cîteva expoziții de pictură și e hotărît să urmeze Artele plastice.

Am asistat în cadrul unei lecții de desen, la „drama" cuiva căruia nu-i ieșea la socoteală un punct pe secțiunea unui cilindru. M-am gîndit că, de fapt, fiecăruia ni se întîmplă să nu ne iasă la numărătoare unul sau mai multe puncte, așa cum le-am fi dorit în viață și asta numai fiindcă la timpul potrivit nu am avut alături oamenii care să ne facă să vedem lumea pe grade de importanță, să vedem întîi întregul, care sînt ceilalți și abia pe urmă partea, care sîntem noi. Ne-au lipsit profesorii!

Am fost în orașul Urlați în locul dumneavoastră și am alcătuit o scrisoare deschisă care vă e adresată în realitate și în principiu. Ar trebui să vă explic acum care e punctul dumneavoastră pierdut și în ce fel se cuvine să aveți complexul lui. Mă tem că v-aș jigni cu un lucru atît de simplu și mi-ar părea rău.

Eugen PATRICHE

ODISEEA „PĂSĂRILOR DE NOAPTE"

Un observator rece, dublat de o fire de statistician ar fi notat sec într-un jurnal de... noapte: „23 de zile din octombrie. În zona căminului studențesc 6 Martie a fost semnalată migrația (la ore indefinite) și întoarcerea (la ore mici) a peste 350 de păsări de noapte".

Și în acest caz însă o situație concretă ar fi fost îmbrăcată în aparențe ornitologice.

Pentru că, de fapt, păsările de noapte nu sînt păsări de noapte, chiar dacă umblă numai în zodia întunericului, ci sînt, cu onor, locatarele căminului studențesc 6 Martie, studente ale Universității din București.

La poarta unităților unde se face un trafic intens există o condică de plecare-sosire. La poarta căminului amintit există numai o condică de sosire, care funcționează zilnic după ora 23.30.

Cineva s-a gîndit că această oră e totuși convenabilă, că setea de plimbare, spectacole și... bibliotecă poate fi satisfăcută pînă aproape de miezul nopții.

Dar... eroare!!! Abia după ce orologiul bate de

douăsprezece ori încep să vină acasă spre odihna necesară cele cîteva (noțiunea de „cîteva" e foarte relativă) care au fost la onomastici, la mătuși, la unchi, la onomastici, la... (știți dumneavoastră, e o poveste veche, cu „două la primărie" etc.).

Începem să derulăm odiseea în noapte de la sfîrșit, adică din noaptea lui 23 octombrie.

E foarte tîrziu; eu, cronicarul, și portarul de la cămin rezistăm cu greu ispitei lui Hypnos, cînd se aude în poartă o bătaie nervoasă, ceva ca într-o poezie de Bolintineanu.

Dar nu e un fiu rănit care se întoarce din bătălie, ci studenta Maria Lozan, **din anul al II-lea al Facultății de limbă română.**

Și ce dacă e 2,35, a fost la o onomastică, și ce dacă în noaptea trecută a venit la 2,45 tot de la o onomastică? Dînsa a auzit că la facultate se face un curs de onomastică și vrea să se specializeze. Și ce dacă șase zile din douăzeci și trei a venit după...

„Simple coincidențe" au făcut ca Terezia Turoș **din anul al III-lea, aceeași facultate, și** Liszta Weber, **anul al V-lea, Facultatea de limbi romanice, să fie solicitate în acest interval, de mai multe ori, la onomastici.**

Ba, cîteodată, dumnealor au motivat întîrzierea și prin necesitatea prezenței la un restaurant, care, știe toată lumea, nu poate fi părăsit pînă la ora închiderii. Te pui cu superstițiile!?

Iar dacă aș zice una mai grozavă (nu mai săltăreață) care începe pe la 4,00 dimineața, cînd se întorc Maria Antonescu, **anul al V-lea, Facultatea de limbi romanice (ora 5,50),** Gabriela Dumitrescu, **anul al IV-lea, tot Facultatea de limbi romanice (5,00),** Cornelia Potesan, **anul al III-lea, Facultatea de limbi germanice (4,25), abia atunci ați vedea cu cîtă trudă se învață limbile străine.**

Că uneori, de, tramvaiele circulă numai pînă la ora 24,00, ești nevoită să vii la cămin cu cîte-un automobil, cu număr de București sau nu, că uneori ești prea obosită ca să te mai duci a doua zi la seminar, sau te duci să dormi acolo.

Altfel am fi vrut să descriem o odisee de noapte. O odisee în care ți-ai uitat gîndul într-o carte, pe fila unui proiect, o odisee cu adevărat studențească.

Pînă atunci însă o consemnăm pe aceasta, și o vom mai consemna dacă va fi cazul, și poate într-o noapte vom constata că „păsări de noapte" sînt numai acelea autentice și atunci vom trece condeiul ornitologilor...

Ne întrebăm totodată dacă tovarășii din Consiliul U.A.S. al Universității cunosc asemenea cazuri, dacă știu indicațiile plenarei U.A.S.R., de a discuta și adopta măsuri împotriva unor acte de indisciplină ca acelea de mai sus. Revista noastră așteaptă răspunsul Consiliului U.A.S. al Universității, din care sperăm să aflăm nu numai simple păreri sau confirmări ale sesizărilor „Omicronului", dar și faptul că s-au luat măsurile cuvenite.

... eșecuri

A absolvit facultatea ca șef de promoție. Media — 9,75. La repartiție a ales fără ezitare satul natal. Știa că are datoria morală de a întoarce pămîntului din care a plecat tot ce are mai bun în el, toată puterea de muncă și elanul celor 21 de ani. Astăzi este convins că și-a ales o meserie nobilă, care-l pasionează din ce în ce mai mult; își iubește elevii și caută să-i înțeleagă; a cîștigat respectul unanim al oamenilor din sat și pe cel al colegilor săi.

— Ai avut eșecuri?

Se întoarce spre mine, surprind parcă o umbră ca un zbor de lăstun, dar îmi răspunde ferm:

— Nu. Doar, știu eu... o dragoste, în facultate. N-a fost să fie. Acum însă am uitat.

Îi întind pachetul cu țigări. Mă refuză, nu fumează. Cu gestul meu îl întrerupsesem o clipă. Îmi vorbea de biblioteca lui, de John Dos Passos, Sânziana Pop, Marin Sorescu... E abonat la „Cartea prin poștă", citește frecvent **Scînteia și Viața Buzăului, Gazeta învățămîntului, Știință și tehnică, Cinema.** Din facultate și-a format un „apetit" informațional și nu vrea să-i scape nimic. A urmărit cu înfrigurare odiseea selenauților americani, fiind impresionat de pregătirea lor multilaterală. Se recunoaște în sintagma lui Aristotel — Zoon politikon —, a sărbătorit cu toate vîrstele satului aniversarea cooperativei locale, e mîndru că turbinele de la Porțile de Fier sînt unice în lume...

Tudor Ștefan — un tînăr obișnuit al zilelor noastre. Un om al generației sale și o antenă deosebit de sensibilă la tot ce este uman, un soldat al datoriei de zi cu zi în lupta vajnică și permanentă cu inerția. Coeficientul personal de voință și luciditate a determinat o viață fără eșecuri. E cert însă că aceste calități au putut avea sens numai într-un cadru social cum este cel al României de astăzi, unde șansele de afirmare deplină a personalității umane sînt aceleași pretutindeni — și la Căldărăști și în Capitală.

CALCULATORUL — copilul teribil al cunoașterii

Succesele în construcția de calculatoare au fost și sînt strîns legate de acelea din domeniul utilizării lor, în cadrul unui proces cibernetic de echilibrare permanentă a necesităților cu posibilitățile, avînd ca efect continuu perfecționarea structurii calculatoarelor și diversificarea utilizărilor lor, în așa măsură încît denumirea de calculator a devenit adesea foarte înșelătoare. Mașini logice (termen de asemenea utilizat) ar fi mai conform stilului de lucru, dar nu reprezintă o acoperire totală a destinației acestor aparate. Aceste denumiri tind să fie înlocuite acum cu aceea mai generală de ordinator sau mașină de tratare a informațiilor care are avantajul de a nu fi prejudiciată de natura problemei tratate și metodele folosite.

Direcțiile actuale ale penetrației ordinatoarelor sînt în special dictate de concepțiile pragmatice legate de utilitatea imediată. Fapt desigur justificabil în primul rînd de însăși istoria dezvoltării și utilizării unor noi produse. (Qeen Elisabeth I, de exemplu, înainte de a satisface anumite „curiozități" omenești, a trebuit să satisfacă necesitățile acestora). Astfel, în timp ce statisticile arată că, din totalul calculatoarelor, 38 la sută se utilizează în industrie, 10 la sută în universități și institute de cercetări, 9 la sută în bănci, 9 la sută în centre de calcul pentru deservire etc., etc., numai 5 la sută intră în coloana „diverse", dintre care o parte infimă în medicină, lingvistică, creație artistică și „descoperire" științifică.

Alte două caracteristici ale acestei penetrații sînt masivitatea și profunzimea. Și este foarte important că a doua o însoțește pe prima.

„Computers and Automation" numărul 5 (1966) semnalează peste o mie de tipuri de probleme care se rezolvau atunci cu ajutorul calculatoarelor. Această cifră, desigur azi cu mult depășită, atestă masivitatea acestei penetrații. Pentru a arăta continua evoluție spre profunzime, evoluție însoțită de transformarea treptată a calculatorului din instrument în colaborator al omului ar trebui să recurgem la exemple paralele de utilizare în același domeniu.

Calculatorul în statistică, de pildă, a obținut din ce în ce mai mult încrederea omului căruia, în afară de calcule statistice (corelații, distribuții etc.), îi conferă posibilitatea de a participa la efectuarea prognozelor asupra viitorului. De fapt, să fim drepți, fără ajutorul lui, Hermann Khan și alți futurologi n-ar putea prevedea, cu o probabilitate care se justifică prin înseși metodele folosite, viitorul omului în pragul anului 2 000.

În pedagogie de la mașinile de verificare a cunoștințelor s-a ajuns la utilizarea calculatoarelor pentru a preda cunoștințele pe baza tehnicii învățămîntului programat. De multe ori însăși mașina „învață" alături de elevi, fiind astfel construită încît „să se instruiască" din greșelile pe care le face elevul. Instruită, ea va ști ce să-l întrebe pe acesta sau ce să-i comunice, astfel încît învățarea să fie cît mai eficientă. Mai nou, într-un scop pedagogic de formare a cadrelor superioare de conducere, Asociația Americană de Conducere a elaborat o tehnică de învățare a conducerii cu ajutorul calculatorului: jocurile de întreprindere. Calculatorul este alimentat cu o serie de cazuri deja cunoscute și rezolvate, ceea ce îi conferă o „experiență" de conducere pe care practic o au foarte puțini conducători de întreprinderi. Elevul este pus în fața unui caz fictiv pentru a-l rezolva, luînd deciziile corespunzătoare. Deciziile acestuia sînt transformate de calculator în „consecințe", prin evaluarea cărora se constată capacitatea elevului. Și acest calculator se poate autoinstrui, în sensul că memoria adiționează cazurile bine rezolvate, îmbogățindu-și astfel „experiența".

În fața avalanșei de tipuri de probleme rezolvate prin calculator s-a văzut necesară o clasificare a acestora în cîteva categorii, în care se încadrează desigur și exemplele amintite înainte.

În primul rînd, se consideră găsirea soluțiilor numerice ale ecuațiilor și anumite calcule aritmetice din teoria numerelor care reprezintă o clasă importantă de aplicații și care au preocupat în mod deosebit pe elaboratorii calculatoarelor. Astfel, după ce, cu o sută de ani în urmă, englezul WILLIAM SHANKS a calculat Π pînă la 707-a zecimală numai cu creionul și hîrtia și bineînțeles în timp de... 20 de ani, matematicienii s-au grăbit să-l completeze și... să-l corecteze. În 1959, cu un I.B.M., în numai 13 minute ei au calculat 10 000 de zecimale și au descoperit că Shanks greșise la a 528-a zecimală.

În ultimul rînd trebuie să semnalăm preocupările de „realizare a inteligenței", în special recunoașterea formelor, programarea raționamentului deductiv și inductiv. În ceea ce privește recunoașterea formelor, unele probleme teoretice sînt ridicate încă din anii 1936—1939, cînd sînt realizate primele aparate de recunoaștere a formelor sonore: sinteza vocii umane, recunoașterea ei prin distingerea de o altă voce. În ultimele două decenii recunoașterea formelor vizuale este cea spre care se îndreaptă toată atenția. Problema recunoașterii caracterelor de un anumit tip determinat poate fi considerată practic rezolvată. Lucrurile nu stau la fel pentru „citirea necondiționată", adică recunoașterea textelor scrise cu mîna. Aceste probleme au fost atacate din toate părțile — S.U.A., Marea Britanie, Japonia, U.R.S.S. — și se află încă în fază experimentală (destul de avansată însă). Soluționarea lor va permite să i se dea unei mașini să analizeze texte fără a fi dactilografiate în prealabil, plecînd de la un document imprimat sau scris cu mîna. Ea va constitui o adevărată revoluție în comunicațiile om-mașină. Pe linia aplicațiilor practice ale recunoașterii formelor un prim pas a fost realizat în analiza electrocardiogramelor și electroencefalogramelor. Calculatorul este programat să recunoască înregistrările anormale produse de un electrocardiograf sau electroencefalograf și să le separe pentru a fi studiate de medici.

În domeniul programării raționamentului deductiv și inductiv, pornindu-se de la realizări foarte modeste, ca cea efectuată în anii 1949 și 1950 pentru a juca un joc cunoscut universal sub numele de tic-tac-toe (de conceperea căruia s-a ocupat încă din 1864 Ch. Babbage), s-au realizat încă pași mici. Vom aminti mașina I.B.M. cu care H. Gelernter (1960) a demonstrat teoremele geometriei euclidiene. Ea se compune dintr-un calculator sintactic (pentru a trata sistemele formale), dintr-un calculator diagramatic (conținînd diagrama necesară demonstrării teoremelor) și dintr-un calculator euristic care utilizează cele două blocuri precedente și cercetează calea raționamentului prin care să se ajungă de la ipoteze la concluzie.

Se poate realiza ceea ce se numește gîndirea creatoare? Pe planul ideilor, dar numai atît deocamdată. Mac Kay propune proiectele unei mașini capabile să formeze concepte noi. După cei mai mulți din autorii ei problema fundamentală a sintezei inteligenței nu va consista însă în a crea idei noi, ci în a ști să facă o alegere convenabilă între un mare număr de idei oarecare. Mașini capabile de o astfel de alegere ar putea deci — dacă ar exista — să depășească forțele intelectuale ale constructorului lor, așa cum o presă hidraulică bazată pe principiul vaselor comunicante a depășit în secolul trecut forțele fizice ale omului. Și unul și celălalt, amplificator fizic sau de inteligență, nu vor strivi omul, ci obiectele muncii supuse transformărilor fizice sau, mai nou, transformării cunoașterii. Și unul și celălalt au revoluționat într-un fel societatea a două secole consecutive. Unul a pătruns, celălalt va pătrunde peste tot. Va însoți omul mai departe în călătoriile lui astrale, în abisuri sau în „banala" viață cotidiană de pe pămînt. În anuarele statistice vor apărea noi rubrici conținînd numărul de calculatoare la 1 000 de locuitori sau pe diverse domenii de utilizare. În casele noastre le vom întîlni precum radioul, telefonul, televizorul. Da, trebuie să pătrundă peste tot, căci revoluția tehnico-științifică este simbolul acestui secol! Iar noi nu putem să n-o urmăm! Dar pentru aceasta trebuie ca profanul, care, cu imaginația alimentată de science-fiction vede în el un monstru, să se apropie de cunoscător, care-l vede un colaborator posibil. Dintre aceștia unii (foarte mulți) vor deveni specialiști, părinți sau colaboratori ai acestor „teribili copii". Să căutăm deci să-i cunoaștem, să-i înțelegem și să ni-i supunem!

Virgil BANCIU

Homo habilis

Acum cîțiva ani paleontologii de pretutindeni încercau să înțeleagă evoluția umană. Vastul material adunat în ultimii ani trebuia reinterpretat, fără nici o idee și nici o teorie preconcepută. Cel puțin așa intenționau. Nu știu cît au reușit, dar toți au ajuns la concluzia că **singura certitudine în paleontologie este că nimeni nu poate fi strămoșul propriilor săi ascendenți.** Evoluția umană este o certitudine plină de necunoscute. Nimeni nu știe cert care au fost marile momente ale evoluției.

Se presupunea, și mulți paleontologi mai cred, că în urmă cu două, chiar trei milioane de ani, mai multe specii de maimuțe își reclamau dreptul de a fi oameni. Am crezut că una singură va depăși Rubiconul umanizării și va genera lumea polimorfă a pitecantropilor, sinantropilor sau atlantropilor. Aceasta se întîmpla acum un milion de ani. După 800 000 de ani au apărut neanderthalienii și apoi recent, în urmă cu 40 000—50 000 de ani, noi, homo sapiens.

Evoluția era de o simplitate perfectă, sau cel puțin așa ni se părea.

De fapt, o mulțime de întrebări rămîneau fără răspuns. De pildă, unde au avut loc primele încercări de umanizare. A fost Africa singura privilegiată, sau numai una dintre regiunile care au trăit marele moment al nașterii primilor oameni? Neanderthalienii au fost considerați inițial o lume de specii, apoi o singură specie cu mai multe subspecii și — recent, sub influența geneticii — doar o grupă de rase ale lui homo sapiens. Cu alte cuvinte, și ei și noi aparținem unei singure specii. Se părea că ultima ipoteză este cea mai aproape de adevărul evolutiv. Dar se părea numai.

Oricum, există o cumplită și irezolvabilă întrebare: cum au apărut și dacă au venit de unde au venit în Europa primii oameni sapiens, în accepțiunea clasică — adică primii oameni moderni? Uneori avem impresia că acum 40 000—50 000 de ani a avut loc un cataclism biologic, în urma căruia lumea neanderthaliană a dispărut și locul ei a fost luat de o lume cu totul nouă.

În asemenea circumstanțe toți antropologii, și nu numai ei, au dreptul să emită ipoteze. Acum însă totul pare să se năruie.

Leakey a descoperit în fabulosul Olduway — în Tanzania — în acest miracol paleontologic, un nou homo habilis. Pare să fie o bizară maimuță bipedă. Aceasta înseamnă că acum mai mult de două milioane de ani mersul biped era o achiziție definitivă. Și mai surprinzător încă, această maimuță crea unelte.

Dacă Leakey ar presupune că homo habilis este singura încercare de umanizare care a depășit criza nașterii, totul ar fi simplu. Din permanenta noastră nevoie de simplificare am eliminat toate celelalte fosile africane și asiatice contemporane lui Habilis. La urma urmei natura își are victoriile și înfrîngerile ei. Dar Leakey vrea mult mai mult.

Homo habilis este, crede el, ascendentul direct al lui homo sapiens. Lumea pitecantropilor nu este nimic altceva decît ultima mărturie a unor ființe care au vrut să supraviețuiască. Undeva va trebui, firește, să găsim și inelul de legătură care să umple cele două milioane de ani care ne separă de primii făuritori de unelte de piatră.

Ipoteza este seducătoare. Dacă Leakey are dreptate, evoluția a fost într-adevăr simplă. Undeva — poate într-o zonă, bineînțeles neexplorată încă — s-au format oamenii sapiens. Apoi au explodat și au început cucerirea lumii, eliminînd orice competiție. Firește, ar fi fascinant și am scăpa de toate incertitudinile.

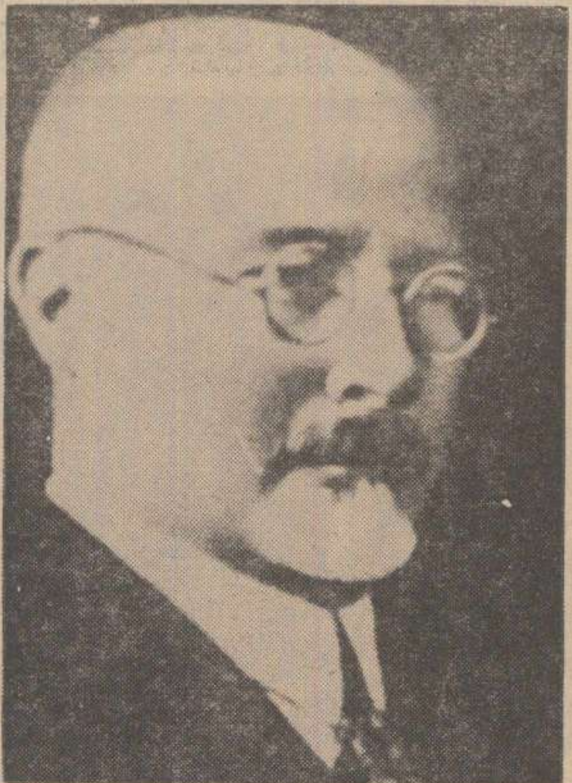
Dar... apar alte întrebări.

În toată lumea veche s-au descoperit numai pitecantropi și neanderthalieni. Ei au dezvoltat o cultură suficientă pentru a supraviețui în orice condiții de mediu, pentru a lupta și învinge. Este greu de crezut că micile grupe de oameni sapiens au început să cucerească lumea și să elimine orice competiție. Undeva viața trebuia să continue. Și apoi este greu de crezut că oamenii sapiens au evoluat complet independent într-o regiune necunoscută încă.

Să renunțăm la discuții.

Leakey a descoperit poate unul dintre cele mai importante inele din evoluția umană. Ce s-a întîmplat după aceea nu știm încă. Evoluția umană este încă plină de incertitudini.

C. MAXIMILIAN

Simion Mehedinţi şi unitatea generaţiilor

Simion Mehedinţi n-a rămas numai iniţiatorul cercetărilor de ordin geografic, specialistul descoperitor de tărîmuri etnografice cu durată nedefinită cît, mai ales, finul cugetător şi filozof al culturii, meticulosul profesor, care a strîns pe culmea lui de suflet valori spirituale nepieritoare. Aidoma ca-n versul horaţian, le-a trecut pe acestea... generaţiilor care l-au urmat şi care găsesc la el întotdeauna un prilej de a-şi îmbogăţi sistemul de referinţă.

Incursiunea pe care S. Mehedinţi o face în cele mai diverse domenii de activitate atestă existenţa unui sinopsis, cu ramificaţii care se cer deslușite. Ne gîndim la scrieri cu rezonanţă clasică, cum ar fi: **Altă creştere. Şcoala muncii**, 1919, **Trilogii (Ştiinţa, Şcoala, Viaţa)**, **Către noua generaţie**, 1912, **Terra** 2 volume, 1931, **Ce poate face un educator?** 1932 şi altele. Acestor din urmă scrieri rămîne tributară concepţia lui S. Mehedinţi.

Problema esenţială pe care o ridică întreaga activitate a lui S. Mehedinţi este aceea a elucidării componentelor care definesc şi unesc generaţiile, nu acelea care le deosebesc. Astfel, trebuie semnalată stringenta legătură pe care orice generaţie o realizează cu epoca în care trăieşte. Participarea generaţiilor la făurirea prezentului devine, în seria mutaţiilor sociale, o măsură a viitorului. În această interpătrundere dintre o realitate actuală şi una viitoare se defineşte acel simţ al datoriei faţă de contemporanii săi. Cu alte cuvinte, adeziunea la imperativele epocii tale prefigurează drumurile altor generaţii, încît, pe măsura evoluţiei societăţii, aceste generaţii rămîn, intr-un anumit mod, contemporane una faţă de alta.

Ideea **contemporaneităţii** generaţiilor, răspunzînd comandamentelor sociale şi spirituale ale epocii lor, dă un statut fundamental locului pe care tinerimea îl ocupă în societate. Căci, va spune S. Mehedinţi, **„Adevărata renaştere a unui popor începe cu tinerimea sa; adevărata decadenţă tot de acolo începe" (Către noua generaţie).** O astfel de constatare este legată imediat de procesul creării valorilor materiale şi spirituale ale societăţii.

Împotriva unor paleative, de ordin pur teoretic, gînditorul român stabileşte o reală congenere între ideal şi real. Dacă ar fi numai atît şi ar fi suficient, dar această presupunere împinge raţiunea la stabilirea unor postulate verificate de viaţă: **„Trilogia raţiunii teoretice şi practice; adică: ştiinţa nu e pentru şcoală, ci pentru viaţă, iar viaţa — pentru perfecţionarea individului şi a speciei omeneşti". (Altă creştere, Şcoala muncii).**

Într-o asemenea dezvoltare, generaţiile desăvîrşesc idealul lor de viaţă, altul de la o etapă la alta a istoriei omeneşti, dar nu în afara acesteia. S. Mehedinţi a insuflat generaţiilor tinere — cum va face mai tîrziu Pârvan — puternicul simţ al datoriei, cultul muncii dîrze şi devoţiunea pentru profesia aleasă. De aceea, subliniază că **„viitorul atîrnă de ceva mai sigur decît geniul şi talentul — atîrnă de munca noastră a fiecăruia"**. Pe diagrama care înscrie trecerea de la o generaţie la alta, el nu face decît să puncteze acele momente care ţin de necesitatea descoperirii adevărurilor ştiinţifice, a descifrărilor proprii, a popasului îndelungat asupra experienţei şi analizei, în vederea contribuirii la progresul patriei.

Ideea călăuzitoare, conformă cu obiectivitatea istorică şi care dă sens întregii vieţi, este aceea a muncii neîncetate, orientată către un scop naţional.

Pe acest temei, Mehedinţi condamnă exodurile de la o muncă la alta, ierarhiile sau aprecierile lipsite de măsură privind o muncă sau alta. Aşa se face — spune el — că **„Nimic nu e mai plăcut decît specialistul modest; nimic mai supărător decît închipuitul care socoate că numai în colţişorul specialităţii lui e tot adevărul, e toată lumina". (Către noua generaţie).**

Din observaţiile de mai sus au cules generaţiile tinere soliditatea unor argumente opuse indiferenţei şi negativismului. Din acest unghi putem relua şi studiul lui S. Mehedinţi, atît de sugestiv ca titlu: **„Optimismul lui Eminescu".**

Forţa ascunsă, întocmai ca izvorul sub munte, care lucrează în sînul fiecărei generaţii trebuie căutată în forul ei suprem: conştiinţa de sine. Pe această cale poate fi diminuată tendinţa către efemer şi ocazional, după cum poate fi întărită orice străduinţă care încearcă să dobîndească, cu pasiune şi efort, valorile de durată ale societăţii, verificate de aceasta. În acest sens, pledoaria pentru modernizarea pripită, acceptarea uşoară şi gratuită a unor modele exterioare istovesc energiile virtuale ale unei generaţii.

Pentru că nu există despărţiri între generaţii, ci conlucrări în aceeaşi direcţie Altfel, întreaga dezvoltare materială şi spirituală a societăţii ar sta sub semnul permanent al declinului. Or, generaţiile perpetuează o viziune desp• lume, care ulterior este completată, adăugită cu pulsul de experienţă cîştigat. Ceea ce modernizarea a adus în existenţa generaţiilor, este cu atît mai strîns legat de o tradiţie, îmbogăţită, şi nu presupune o imitaţie sterilă. Actul creator si veşnic contemporan al generaţiilor rezidă în această osmoză înfăptuită între tradiţie şi prezent, luminate de întreaga evoluţie a omenirii.

Pe drumul către străbuni şi către cei de mîine, S. Mehedinţi adastă la efluviile pe care viata le trimite din straturile ei adînci.

Unul din aceste efluvii, sub semnul căruia generaţiile s-au putut dezrobi de inerţie şi pauperitate spirituală, este cel al **clasicismului.** Înspre acesta din urmă cere S. Mehedinţi generaţiei tinere să se îndrepte cînd spune că este necesar **„să păstrăm frumoasa măsură a contemporanilor celui ce a creat dramatica figură a lui Prometeu". (Către noua generaţie).**

Departe de rigorile unei concepţii austere despre lume, în rîndurile sale respiră îndemnul civic către realizare şi formare continuă.

O generaţie este întotdeauna fiica epocii în care trăieşte. Dar nu în sensul că e tîrîtă de epocă, cît, mai ales, în înţelesul determinării acesteia. Mai mult, în cadrele unei generaţii se pot desfăşura idei care avansează epoca, dincolo de momentul istoric dat. O astfel de stare de lucruri nu poate duce, cum deseori s-a crezut, la un conflict între generaţii.

Devansările cresc, întocmai ca încrengăturile unui pom, din acelaşi trunchi, devenind impulsuri ale unui tot spre alte dimensiuni care se cer străbătute. În intenţiile unui popor şi ale unei naţiuni pot fi găsite aceste rîvniri primordiale către un destin istoric, de o natură sau alta. Ce altceva reprezintă firul generaţiilor de la cei dintîi apărători ai acestui pămînt, pînă în zilele noastre? Unde, dacă nu pe firul nostru de istorie, s-au întîlnit năzuinţele străbunilor în lupta pentru libertate şi viaţă naţională? Aşa a gîndit şi S. Mehedinţi în valoroasele referiri la potenţele sufleteşti ale generaţiilor. Cerea în acest sens ca **„din noi, din sufletele noastre trebuie să răsară ceea ce e potrivit pentru noi, iar în sufletele noastre nu va răsări nimic pînă ce nu vom căpăta mai întîi mîndria trecutului nostru ca neam si o cunoştinţă mai exactă a posibilităţilor şi bune şi rele din viitor".** (ibidem).

Prin tot ceea ce a făcut, prin toată activitatea sa răsfirată pe întreg cuprinsul ţării, pe care a cunoscut-o atît de bine, S. Mehedinti se înscrie ca unul dintre îndrumătorii de seamă ai generaţiilor. El aduce cel mai frumos elogiu pămîntului românesc, oamenilor de la munte, întregului izvor de viaţă autohtonă, simţind permanent acel „vuiet din adîncuri carpatice", prezent în cultura şi istoria noastră. Citiţi scrierile lui care sînt — am zice — o sumedenie de vieţi strînse într-una, şi veţi găsi acolo nuanta, stilul de viaţă, asceza şi seninătatea limpede îmbrăţişate de cerul înţelepciunii noastre. S. Mehedinţi considera că trebuie urmată **„legea internă a dezvoltării neamului nostru în latura mişcării ştiinţifice, pentru a spori cultura universală".** În ritmul pe care viaţa îl impune generaţiilor se simte nevoia de aplecare către „primatul sufletesc" al acestora. De aceea, el avea încredere ultimă în ceea ce aceste generaţii aduc **în ele,** nu dinafară, ci din ele însele, ce anume substanţă spirituală se consumă pe drumul către realizarea individului; şi apostrofa că **„rezultatul şcolii nu stă în felul cum înveţi, ci mai întîi şi mai presus de toate în ce înveţi şi de la cine înveţi".**

Oricînd vom cerceta pe S. Mehedinţi, vom găsi în el forţa care ne va duce dincolo de stadiul la care ne-am oprit. La el se găsesc ordonate de la sine „imperativele educaţiei" sau „arhitectonica" unui spaţiu — după cum remarca G. Geană în revista **Ateneu.** O lucrare mai recentă asupra lui S. Mehedinţi, aparţinînd lui Emil Băldescu — cu tot deficitul de structurare şi adîncire a gînditorului — rămîne încercarea cea mai bună de a ne apropia de acest magistru român.

V. VETIŞANU

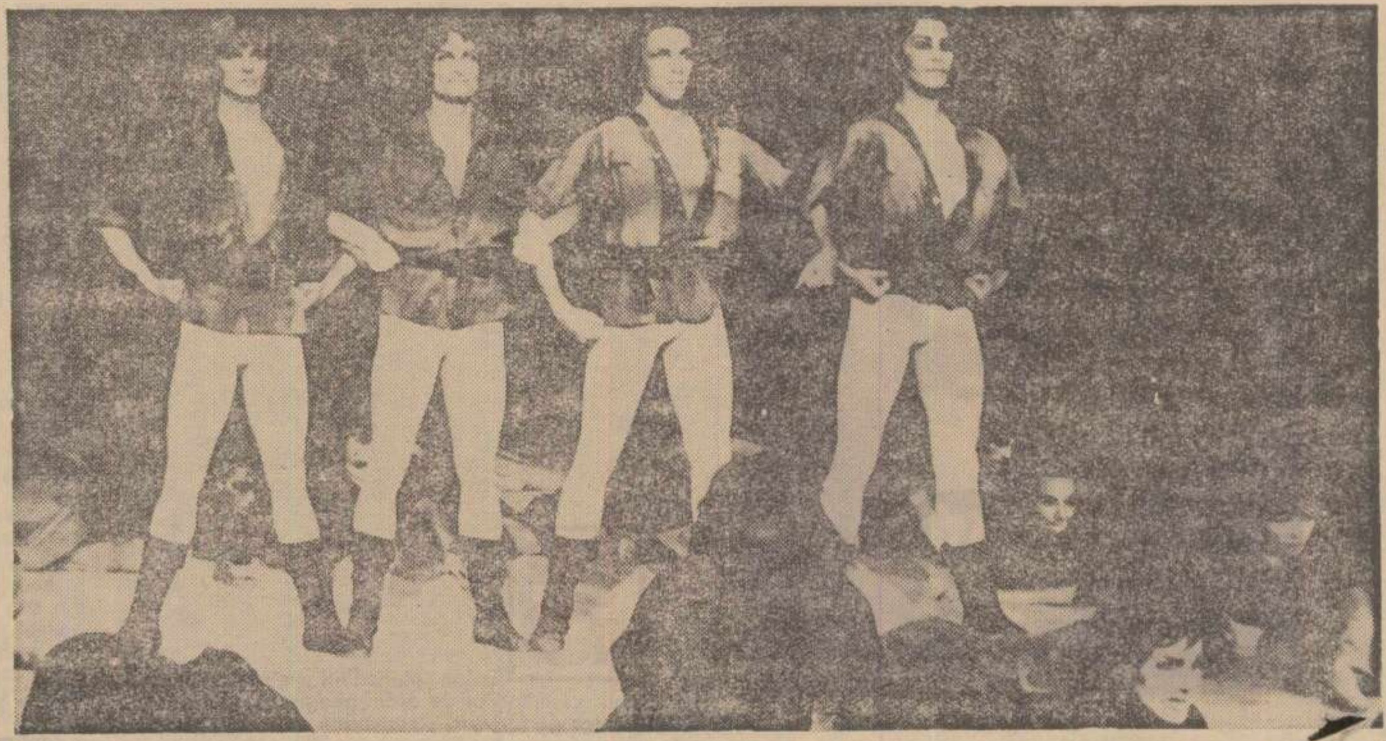
Corespondență de la trimisul nostru special la Bruxelles, NICULAE STOIAN

BRUEGEL cel PERMANENT și BEJART cel CONTEMPORAN

Două sînt, fără îndoială, evenimentele care domină autoritar viața spirituală a Bruxelles-ului în această toamnă însorită cum nu s-a mai văzut pe aici de peste o jumătate de secol. Și, dacă avem în vedere că amîndouă aceste evenimente invită în mod expres la meditație, filozofică și socială, semnificația lor se impune printr-o reverberație amplă conștiinței publice. Aceste două evenimente sînt expoziția „Bruegel, pictorul și lumea sa“, *prilejuită de împlinirea a 400 de ani de la moartea unuia dintre cei mai mari și mai desăvîrșiți artiști-filozofi din toate timpurile, și spectacolul* „Cei patru frați Aymon“, *din cadrul celebrului* „Balet al secolului XX“, *creația fără egal în zilele noastre a lui Maurice Bejart. Cu toate că opera primului, cînd satanică și profetic-lucidă, cînd plină de sănătate și umanitate frustă, e încheiată strict istoric cu atîtea secole în urmă, iar balada alegorică a celui de-al doilea își revendică subiectul din vremuri și mai îndepărtate, ceea ce constituie înainte de toate forța artei cu care au fost create este puternicul suflu de contemporaneitate. Nu par de aceea deloc deplasate, vulgarizatoare, nici proiecțiile în actualitate pe care le încearcă, în explicațiile date vizitatorilor, ghizii expoziției Bruegel, precum nici disputele de ordin filozofic-social care se declanșează, mai ales între tineri, după spectacolele lui Bejart nu sînt decît ecouri imediate ale exploziei de idei degajate de întreaga succesiune de tablouri. Dacă ar fi să apelăm la un termen, mult discutat și la noi în ultimul pătrar al secolului trecut, i-am putea numi, fără să greșim pe cei doi artiști drept teziști, căci și unul și celălalt sînt evident programatici în sensul cel mai revelator al cuvîntului. Numai că amîndoi își compun formidabilele lor viziuni cu o artă care egalează nu o dată puterea demiurgică „neexplicată“ a naturii înseși. Apropierea, în ce-l privește pe Bruegel, s-a făcut chiar în epitaful care-i străjuie cripta aflată în catedrala Notre-Dame de la Chapelle și ornată cu un tablou de Rubens. Epitaful pe care urmașii săi l-au dedicat lui* „Pietro Bruegelio, exactissime industriae artis ventussimae“ *nu făcea decît să eternizeze o consacrare pe care și-o cîștigase deja în timpul vieții, din moment ce Vasari îl menționa încă în 1568 în ediția a doua a cărții sale,* „Vite dei più eccellenti Pittori“

„Nu pictor de picturi, ci natură a picturilor“, cum îl numea contemporanul său, marele geograf și umanist Ortelius, Bruegel este totodată și unul dintre cei mai viguroși rapsozi în culori ai naturii, cu ipostazele ei multiple — de la imensitatea calmă a cerului de iarnă la violența văzduhului vînzolit de furtună. Tema naturii în care omul se integrează total, după cum cu dreptate afirmă unul dintre nenumărații săi comentatori, constituie o admirabilă sinteză cosmică.

Oricît de copleșitor ar fi acest sentiment al naturii, nu aceasta e revelația primordială pe care o ai la vederea acestei expoziții. E meritul strălucit al celor care au conceput-o, un comitet din care, alături de specialiști iluștri în materie, figurează o seamă de personalități de prim rang ale vieții culturale și politice din Belgia, de a fi știut să reconstituie, printr-o permanentă raportare la Bruegel, întregul univers al unor epoci — secolul al XVI-lea. Zăbovind în fața tablourilor sinoptice care rememorează prin comparație biografia genialului pictor, mi-am amintit de răspunsul pe care-l dădea, într-o convorbire apărută în „Viața studențească“, distinsul nostru om de cultură și diplomat Mircea Malița la întrebarea „În ce alt secol ar prefera să trăiască în afară de secolul nostru“. „În secolul al XVI-lea“ — era răspunsul, după care urma o motivare care mi s-a impus cum nu se poate mai impresionant prin asociațiile urmărite pe panourile din expoziție în cadrul coloanelor intitulate în ordine astfel: Bruegel *(curiculum vitae);* Politică, religie — economie *(cu două localizări — Europa în genere și Vechile Țări de Jos);* Pictură, arte grafice *(aceleași localizări);* Arhitectură, sculptură, arte decorative; Literatură, filozofie, muzică; Științe, descoperiri.

Cei patru frați Aymon, **interpretați de Robert Denvers, Woytek Lowski, Jorge Donn și Daniel Lommel**

Dar să încercăm a enumera cîteva dintre evenimentele înscrise în acest context în funcție de importanța istorică sau de relația cu artistul, cum precizează organizatorii expoziției. Sub aspect politic, economic, religios se amintesc, printre altele, Reforma lui Luther (1526), Execuția lui Cromwell (1540), Războaiele și cuceririle lui Carol Quintul și ale Mariei Stuart, luptele și masacrele religioase; „confrații“ întru pictură contemporani cu Bruegel sînt Dürer, L. Cranach, Veronese, Tizian, Michelangelo, El Greco, Tintoreto, Corregio; Arhitectura, sculptura și artele decorative se îmbogățesc cu următoarele nume și creații epocale: Palatul Farnese din Roma, Capela Medicis-ilor (Michelangelo), Cupola Sf. Petru din Roma, castelul din Heidelberg, planurile Escurialului, Reședința regelui din Bruxelles; Literatura, filozofia și muzica au reprezentanți nu mai puțin iluștri: Rabelais, Montaigne, Th. Morus, Tasso, Cervantes, Ronsard, Shakespeare, Monteverdi, Lope de Vega, Malherbe, Machiaveli, Palestrina. Aceleiași epoci îi aparțin descoperitori și oameni de știință cum sînt Mercator, Copernic, Tycho Brahe, Galilei, Ortelius, Gessner, M Servet. Tot acum conchistadorii pun stăpînire pe Mexic și Peru sau se fondează celebre așezăminte de cultură, precum Collège de France, Academia teologică din Geneva. Dacă la aceste coordonate, oricît de puțin confluente cu informația și opera pictorului, adăugăm pe acelea sigure indicate de biografii săi privind călătoria în Italia, acestui context viața și activitatea într-un Anvers în plină înflorire economică și spirituală, seismele sociale pe care le-a cunoscut în Țările de Jos ale timpului său, contactul cu opera unor înaintași care revoluționaseră artele, și, mai ales, dacă în miezul acestor realități multiple situăm o personalitate de geniul lui Bruegel — e lesne de dedus dimensiunile actului de solidă cultură pe care îl realizează inițiatorii expertizei comemorative găzduită de Galeriile regale de artă din Bruxelles. Nu abuzăm de nici o simplificare vulgarizatoare a raportului dintre artist și epocă dacă, vis-à-vis de acest context atît de complex, deopotrivă grandios și îngrozitor, vom cita sau vom sugera numai analogiile unor titluri de opere: Tentațiile Sfîntului Anton, Peisaj cu căderea lui Icar, Sinuciderea lui Saul, Căderea îngerilor rebeli, Triumful Morții, Turnul Babel, Purtarea Crucii, Cristos și femeia adulteră, Masacrul copiilor, Convertirea Sfîntului Pavel, Țara lui curge lapte și miere, Ologii, Parabola orbilor, Mizantropul, Coțofana pe spînzurătoare etc.

Alături de cele 5 tablouri originale (Peisaj cu căderea lui Icar, Căderea îngerilor rebeli, Adorația magilor, Gură-cască, Peisaj de iarnă cu patinatori, Recensămîntul Beathleemului, Cortegiul de nuntă) *și desenul „Prudența“ pentru întîia oară sînt reunite în excelente reproduceri alb-negru, în detalieri tematice sau fotografii făcute cu infraroșii (un fel de „filmări“ cu încetinitorul care parcă rearticulează întregul proces de creație) toate pînzele acestui reprezentant de frunte al picturii universale. Pertinența cu care se încearcă o demonstrație, pe bază de „documente“ plastice, a filiaților bruegeliene, ale ascendenților și descendenților de la Michelangelo, Dürer, Leonardo da Vinci, Bosch la Rubens, David Teniers, Ensor, Permeke constituie încă unul din atributele revelatoare ale solidei confruntări dintre opera pictorului și epocă. Titanismul acestui creator de geniu se impune de la sine, cu o limpezime rar întîlnită la întreprinderi culturale de acest fel. Numindu-l Bruegel cel Permanent pe Bruegel cel Bătrîn, în prefața catalogului expoziției, conservatorul șef al muzeelor regale de artă, Philippe Roberts-Jones nu face decît să exprime un truism, un adevăr pe care expoziția memorială îl ilustrează cu prisosință.*

Dacă în cazul expoziției Bruegel viziunea artistului din punct de vedere al articulațiilor și implicațiilor filozofice, ideatice în general, a trebuit să fie intuită, printr-un sistem de analogii savant stabilite, în ce-l privește pe Bejart și arta sa de a face dintr-o suită de spectacole un manifest, o profesiune de credință a creatorului secolului nostru — reperele se găsesc în înseși mărturisirile sale.

Spectacolul desfășurat seară de seară sub cupola uriașului cort întins deasupra aproape întregii Piețe Mari din Bruxelles, la care biletul de intrare atinge pînă la 300 de franci belgieni, este astfel prezentat de către ilustrul său creator:

Renaud, Robert, Guiscard, Allard: patru flăcări, patru frați ale căror aventuri le urmărim (istorie sau legendă ?...) trec prin pădurile noastre, prin castelele și orașele noastre pînă la Curtea lui Carol Magnul.

„Cei patru frați Aymon“ este istoria unei tinereți și a unei revolte povestite sub forma unei bande desenate într-un spectacol în care teatrul nostru din vîrsta de mijloc a pătruns prin Kabuki în fondul comun al teatrului de factură populară.

Opera colectivă în care coregrafii, decoratorii, actorii își contopesc personalitatea astfel că dansul, cuvîntul, muzica, regia sînt puse în slujba unei exprimări unitare.

Îndeosebi în partea finală a spectacolului, cînd povestea (legendă sau istorie) s-a încheiat și printr-o suită de tablouri sub forma unei messe sînt invocați cei patru frați Aymon („Salut cei patru frați Aymon“ — strigă întregul ansamblu dezlănțuit în scenă), tensiunea sălii, concentrarea ei în urmărirea „benzii desenate“ atinge altitudini maxime, încît nu te-ai mira ca de erupția aplauzelor imensa cupolă să sară în țăndări.

Și toată această tensionare la voltajul secolului al XX-lea, a sensibilității și gîndirii noastre, se petrece într-o piață a cărei istorie se măsoară cu secolele, aceeași piață unde a fost decapitat contele Egmont, unde stau față în față vechea reședință a regelui și vechea primărie, clădirile corporațiilor, cu steagurile atîrnînd melancolic, în ale căror încăperi și subsoluri sălășluiesc restaurante și bistrouri de toată mîna, în aceeași piață către care duc străduțe înguste în penumbra cărora mișună hippies-ii intrați în desuetitudine aproape totală.

Vreau să cred că nu numai din motive de spațiu și protocol administrativ a ales Bejart acest loc de desfășurare a subliniatei sale „legende a secolelor“.

COKTAYL

minicronica microevenimentelor

„Nu vă lăsați tiranizați de computer!“

„Nu vă supuneți deciziilor luate de el!“ „Încercați prin orice mijloace să-i dereglați funcționarea!“ Cu aceste și cu alte slogane asemănătoare se încearcă pentru prima oară „în istorie“ să se lupte în mod organizat împotriva computerului. Nu împotriva „funcției sănătoase și constructive în știință, tehnică matematică“. Nu, fiți liniștiți, stimați colegi de la Electronică sau de la Calcul și Mecanizare. „Sîntem împotriva introducerii computerului în bănci, societăți de asigurare, case de expediție și administrație, căci se ajunge la tiranizarea individului“ — declară convinși cei peste 2 000 membri ai „Societății Internaționale pentru Interzicerea Computerului“ (S.I.I.C.). Ei au notat un program de acțiuni, publicînd în același timp și un catalog cu „reguli de luptă împotriva acestui veritabil inamic public numărul 1“. Întemeiată recent de un american stabilit la Londra, Harvey Marshall Matusov, societatea, considerînd că finele acestui zbuciumat secol XX este guvernat de computer, a hotărît să treacă în... opoziție. Președintele S.I.I.C. a publicat și un volum, „The Beast of Business“ (Ed. Wolf Publishing Ltd, London), în care își expune o parte din aceste originale idei. De vreme ce se află în această opoziție sui-generis, cei 2 000 de societari nu se mulțumesc numai cu o rezistență pasivă, ci apelează la eficiente mijloace „de luptă“: cartele greșit perforate, co[...] de hîrtie nescrise, fum de țigări de foi, parfumuri ie[...]tine, toate acestea dereglînd ușor chiar și cel ma[i] pretențios computer.

Ah, să nu uit... Oricine poate deveni membru, c[u] condiția să trimită pe adresa: The International So[-]ciety for the Abolition of Data Processing Machine[s] 10 Earlham Street, London W C 2, England, un exem[-]plu de... greșeală făcută de un computer.

În cazul în care se continuă în ritm susținut cu pr[i]mirea de noi membri, se pare că în curînd S.I.I.C. v[a] trebui să apeleze la serviciile unui... computer.

Liviu MUREȘAN

O călătorie de o săptămînă și mai bine prin Iugoslavia, chiar dacă nu cuprinde decît un anumit itinerar, mai limitat în spațiu și timp, dă turistului o senzație de excepțională plenitudine vizuală. Și, alături de aceasta, satisfacția cunoașterii unui popor harnic, a unei țări prospere, completează în chipul cel mai fericit amintiri frumoase, bogate, de o mare rezistență în timp.

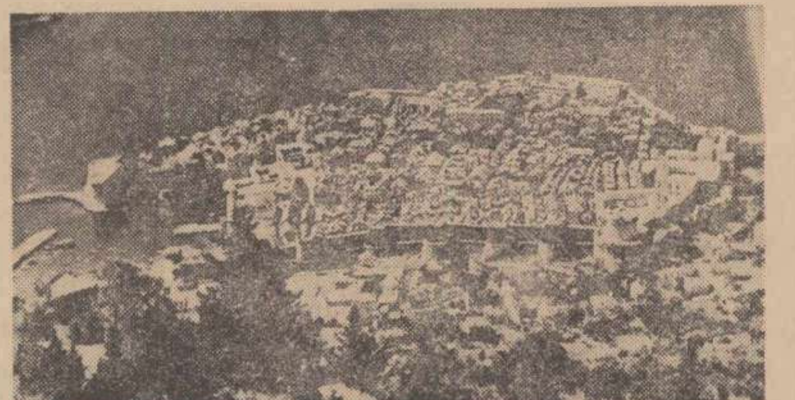
Prima etapă a călătoriei: Timișoara-Belgrad. Primul contact cu pămîntul și oamenii Iugoslaviei. Din trenul care străbate ultimii kilometri spre gara Dunav ți se înfățișează minunata panoramă a acestui oraș, în care de o parte și de alta a maiestuoasei Dunări se înalță o împletire armonioasă de clădiri de diferite stiluri. Și, pentru că veni vorba de marele fluviu, aici, în marea capitală, Dunărea apare ca o uriașă panglică albastră-cenușie peste care podurile își aruncă cu eleganță și sobrietate arcurile elastice. Iar deasupra și dedesubt, freamătul cotidian vrea parcă să se ia la întrecere cu undele perpetue ale bătrînului fluviu. Oameni, automobile, vapoare, bărci, motociclete și biciclete se intretaie într-o forfotă demnă de o metropolă, în interferența podului cu fluviul.

La Dubrovnik, geniul naturii și geniul uman s-au întrunit în colosale forme

După un scurt popas, drumul de fier duce spre o nouă etapă a călătoriei: Belgrad-Sarajevo. Acest din urmă oraș, al cărui nume evocă numeroase pagini de istorie, își întîmpină oaspeții cu multă căldură. Străzile, mărginite de case masive cu magazine la parter, excelent aranjate, acoperișurile care construiesc un păienjeniș roșu de țiglă, cu turnuri de moschee și coșuri rotunde, totul frumos întregit de verdele ce domnește peste tot, circulația intensă, construcțiile ce se întind pe mari suprafețe, istoricul pod al primului război mondial creează atmosfera în care se simte personalitatea acestui mare oraș al Iugoslaviei.

Ieșind din Sarajevo, panglica drumului cenușiu ce cucerește kilometri poartă mașina spre noi ținuturi de o rară frumusețe... Ne angajăm pe valea rîului Drna, străjuit de pereți masivi de munte, stîncoși sau acoperiți de verdele aprins de soare. Rîul se prăvălește vijelios, acompaniind cu muzica apei cîntecul în alegro al șoselei. Ne îndreptăm spre sud. Acest lucru nu ni-l indică numai harta, ci și căldura toridă ce se întețește cu fiecare kilometru. Și chiar atunci cînd soarele strălucea mai puternic pe cerul extraordinar de albastru, în față se profila vechiul oraș, profund legat de istorie: Mostar. Înconjurat de culmi uscate de razele necruțătoare ale soarelui, orașul vechi se ridică parcă din secole. Case vechi, tipic turcești, leandri, străzi înguste pavate cu piatră lunecoasă de rîu, curți în care mamele spală rufele după vechiul obicei și în care copii se joacă în voie. Iar în mijloc, legînd două maluri abrupte, se înalță impunător vechiul pod de pe Drna, istoricul pod de frontieră care a dăinuit aici ani și ani, legînd odată Europa de Asia Mică. Aici se oprea atunci imperiul otoman. Iar de pe pod, făcînd plăcerea fotografilor și cineamatorilor, un tînăr cu trup atletic face salturi spectaculoase de vreo 7 metri în apa verde-albastră a rîului.

Un popas într-un restaurant turcesc cu prînzul specific. Știți ce reprezintă un adevărat ghiveci turcesc? Un ardei și două roșii umplute, două chiftele, tocană de berbec, o sărmăluță în foaie de viță, orez, cartofi, roșii, bine condimentate, toate acestea într-o farfurie de metal, acoperită, bine rumenite în cuptor și aduse calde la consumator. Și dacă adaugi la aceasta un vin bun de Mostar, o cafea turcească de la „origine", comentariile sînt de prisos.

Șoseaua își continuă drumul îndreptîndu-se cu mare viteză spre coasta Adriaticii. După ce depășește delta rîului Drna, mergînd la o altitudine respectabilă, printre stînci sterpe cît vezi cu ochii, în față apare un spectacol fantastic: întinderea Adriaticii de un albastru clar ireproductibil. E o culoare ce nu se poate uita niciodată. Pietrele și stîncile de la mal se pot bine vedea pe sub apă, pînă la o anumită distanță. Apoi ele se continuă, apărînd pe la vreo 1—2 km, dînd la iveală lanțul celor 1000 de insule ale litoralului dalmatin.

Încă 60—70 de kilometri și ajungem la Dubrovnik — „adevăratul paradis de pe pămînt" — după cum cu mult adevăr o spunea Bernard Shaw.

Aici, în orașul ce dăinuie de mai bine de 700 de ani, geniul naturii și cel uman s-au întrecut în colosale forme, făcînd ca pe o întindere de mai mult de 10 km² să se întindă orașul de vis și împrejurimile sale cu nimic mai prejos.

Leandri și palmieri, smochini, lămîi, o întreagă vegetație luxuriantă cuprinde străzile înguste și înclinate ale cetății. Stilul bizantin, cu caracteristicile specifice locului, colțuri îndulcite de linii curbe care nu scad fermitatea construcției, excepționala conservare și îngrijire ale acestei cetăți, sînt lucruri ce impresionează de la prima vedere.

Orașul se dăruiește mării. Portul din care ies zilnic atîtea ambarcațiuni, debarcaderul vechi al romanticului port din partea sudică, întreaga situație de peninsulă a cetății în care se înglobează vechiul oraș, amintesc de importanța vitală pentru el a comerțului și vieții pe mare.

În mijlocul zidurilor, străzi și edificii de o deosebită valoare arhitecturală pe care se înalță broderii de sculptură în marmură. Scări mari duc spre vechile catedrale și biserici în stil neobizantin, spre turnurile de apărare sau se întind pe străzile în pantă, înguste de 3—4 m. În mijlocul cetății, în piața catedralei, la debarcader găsești un zumzăit estival. Tineri și bătrîni de cele mai diferite tipuri umane, de la perechi în vîrstă care se plimbă cu superioritate, pînă la tineri pletoși, în echipamentul turistic la modă, care dorm și mănîncă pe unde apucă. Toți aceștia se întretaie, vorbesc cu glas tare, rîd cu fețele luminate de soarele dalmatin sau de lumina lunii amestecată cu cea a lămpilor străzii ce emit o lumină nostalgică, creînd forfota unui mare centru turistic european.

În fiecare noapte la ora 24 poți asculta pe scările unei biserici din vechea cetate cîntecele pline de romantism ale tînărului trubadur Ibrica Jusic.

Echilibrînd parcă masivitatea zidurilor cetății, în afara lor, pe restul țărmului Dubrovnikului se întind hoteluri suple și elegante, cu grădini minunate. În fiecare dimineață, pe plajele amenajate mai mult de om decît de natură, pe țărmul stîncos, mii și mii de fețe primesc mîngîierea soarelui, iar apa (foarte sărată aici) răcorește din cînd în cînd trupurile încinse de căldura verii.

Vizavi de cetate, o insulă solitară, bogată în vegetație luxuriantă, se înalță verde din împrejurimile albastre.

Natura a fost darnică cu Dubrovnikul. A așezat muntele lîngă mare. Iar dacă te urci cu telefericul pe muntele din spatele cetății, în fața ochilor ți se întinde acea fantastică frescă a muntelui și mării, a zidurilor și palmierilor, toate luminate dimineața de galbenul cald al soarelui sau spre seară de amurgul roșu, iar tîrziu în noapte de regina albă a cerului.

Aceeași imagine am revăzut-o din avionul ce mă purta cu 7 zile mai tîrziu spre Belgrad. Mă ducea cu sine, și o dată cu mine, amintirea unor zile de încîntare, de amintiri dăinuitoare, ducea dorința sinceră de a reveni.

Florin MICLEA

RADAR

Cazul Angelei Davis

Într-o scurtă știre am vorbit în această pagină, cu două numere în urmă, despre repunerea în drepturi a asistentei de culoare Angela Davis. Între timp, cîțiva cititori ni s-au adresat cu rugămintea de a reveni, cu mai multe amănunte, asupra acestui caz. Ceea ce și facem. Nu numai pentru a adăuga un plus de informație, însă „Afacerea Davis" a izbucnit la Universitatea din California, deci în zona cea mai „caldă" a mișcării studențești americane, acolo unde s-au semnalat, ani la rînd, demonstrații și greve, acolo unde, din ordinul guvernatorului Ronald Reagan, poliția a intervenit deseori violent.

Asistenta de filozofie Angela Davis, în vîrstă de 25 de ani, fusese angajată la universitate cu o lună în urmă. Imediat, în „Daily Bruin", unul din ziarele universității, un „anonim" anunță că departamentul de filozofie al universității a angajat un „profesor comunist". Ștafeta e preluată de un mare cotidian din San Francisco care îi dă numele: Angela Davis.

În fapt, Angela n-a făcut niciodată un secret din convingerile sale, pe care ulterior presa avea să le publice cu sau fără comentarii. „Ceea ce e important, spune ea, este să fii marxist. Pentru noi, negrii, singura speranță stă într-un socialism adevărat". Dar nu atît ideile, cît faptul că ele ar putea fi exprimate în universitate de un profesor de culoare a neliniștit anumite cercuri din California. Anul trecut, deja, existase un caz similar, cînd guvernatorul Reagan încercase să interzică accesul în universitate scriitorului Eldridge Cleaver, conducătorul mișcării „Panterele negre", organizație a oamenilor de culoare de pe coasta Pacificului. Cazul Davis era însă și mai „spectaculos". Deși nu deține prerogative care să-i permită amestecul în problemele academice, guvernatorul convoacă la o discuție pe „regenții" Universității California și îi „convinge" că noua angajată este indezirabilă printre universitari. Lovitura era dublă. Pe de o parte ea se înscria în „consecvența" acțiunilor lui Ronald Reagan, care, de ani de zile, încearcă să epureze campus-urile de la Berkeley sau California de „revoluționari". Pe de alta, era o lovitură dată cadrelor universitare de orientare democratică, de stînga, care o susțineau pe Angela, în frunte cu prof. Donald Kalish, șeful departamentului de filozofie, unul din principalii militanți universitari ai mișcării împotriva războiului din Vietnam. În fond, pretextul folosit era labil. De multă vreme există o hotărîre a Curții Supreme a S.U.A. — ca și una a curții supreme a statului California — calificînd drept „contrare Constituției" orice măsuri discriminatorii care ar împiedica pe militanții comuniști să obțină slujbe în administrație sau învățămînt. Neputînd neglija aceste prevederi, guvernatorul imaginase o soluție de compromis. Domnișoara Davis ar putea preda, dar nu va putea examina, cursurile ei nu vor conta pentru atribuirea diplomelor, vor fi facultative și benevole.

Și astfel noua profesoară și-a început munca, în fața a 1600 de studenți, care au primit-o cu aplauze în auditorium-ul universității, cerînd repunerea ei în drepturi depline.

Poate că nu din întîmplare s-a inventat un „caz Davis", înconjurat de tam-tam-uri publicitare, cu puțin înainte de 15 octombrie, cînd se pregătea „Ziua moratoriului pentru pace în Vietnam", cea mai puternică demonstrație antirăzboinică din S.U.A. Oricum, nimic nu ar fi putut împiedica studențimea californiană să se alăture, așa cum a și făcut-o de fapt, acestei campanii, înălțînd în incinta Institutului Wittier o „făclie a vieții" care va rămîne aprinsă atît timp cît vor continua ostilitățile din Vietnam.

E. P.

MAPAMOND STUDENȚESC

• La Leipzig a fost semnată o înțelegere între Universitatea Karl Marx din localitate și Universitatea de stat din Santiago de Chile. Ea prevede o cooperare mai strînsă între cele două universități — care încă din 1964 practică schimburi de materiale de specialitate — îndeosebi în domeniul științelor juridice. Lucrări realizate de cadrele didactice și studenții ambelor universități vor fi tipărite pînă în 1971 simultan în germană și spaniolă, în ambele țări.

• Douzeci de mii de studenți voluntari au răspuns, în Birmania, apelului la o campanie de alfabetizare masivă a populației. Cu ajutorul studenților și elevilor din licee guvernul a reușit să instituie o rețea școlară de alfabetizare în aproape 2 000 de orașe și sate din țară.

• În Noua Zeelandă studenții au obținut, în două universități, drept de reprezentare în consiliile academice. La Universitatea din Auckland, începînd din anul acesta, studenții vor fi reprezentați în Senat. La Universitatea Victoria din Wellington Adunarea generală a studenților s-a constituit ca organ oficial recunoscut, care, de asemenea, va avea reprezentant în consiliul profesoral.

• Imediat după deschiderea dezbaterilor parlamentare, noul ministru al educației din Italia, Sullo, a prezentat proiectul unei noi legi care să guverneze sistemul universitar. O serie de sugestii făcute în cursul anilor trecuți de către studenții și cadrele universitare italiene au fost incluse în acest proiect, în legătură cu atribuțiile consiliilor de catedră în domeniul stimulării cercetării științifice, ale consiliului facultății în legătură cu programele de studii etc. În organele reprezentative la nivel de facultate și universitate au fost admiși doi reprezentanți ai studenților.

• Sub titlul „Un ghid al studiilor" televiziunea vest-germană a lansat în toamna aceasta un program de emisiuni de „Introducere în carierele universitare". Această inițiativă a fost luată în urma constatării, sprijinită de date statistice, că un mare număr de studenți își schimbă facultatea de la un an la altul. S-a considerat utilă o acțiune publicitară pe plan național pentru a stimula o orientare profesională mai judicioasă a tinerilor nu numai în licee, dar și în universități. Ce părere are televiziunea noastră despre asemenea inițiative de certă eficiență?

175 sculpturi în aer liber

Cea de-a X-a Bienală de la Middelheim — Anvers va fi organizată exclusiv în aer liber, cele 175 de sculpturi fiind amplasate nu numai pe pajiştile parcului, ci şi între grupurile de copaci sau pe marginea lazurilor din incinta expoziţiei. Vizitatorii vor avea prilejul să culeagă o multitudine de impresii despre cele mai diferite tendinţe ale noii sculpturi reprezentate de 120 de artişti din Anglia, Olanda Spania, Belgia şi America Latină, de la sculptura monumentală pînă la „minimal-art".

Expoziţie de covoare de pictori celebri

La Galeria Gavaerts a fost expusă o excepţională colecţie de covoare, lucrate la centrul artizanal din Caşmir, care, înfiinţat după al doilea război mondial, a reuşit să atragă artişti de renume în a crea desene speciale pentru atelierele sale. În consecinţă, în expoziţie sînt prezentate covoare semnate Picasso, Ernst, Léger, Miro, Klee, Arp şi Calder, avînd un colorit şi o fineţe a materialelor cu totul deosebite. Expoziţia mai prezintă zece pietre sculptate de Brassai, 60 de ceramici originale ale lui Picasso şi aproape 40 de bronzuri de Derain.

Paradoxuri

● Cine a apărut mai întîi, oul sau găina ?
Cu siguranţă, oul. Romanii spuneau nu de la găină încoace, ci... ab ovo !?

● Să nu vă gîndiţi la celebra lucrare a lui Horaţiu cînd veţi auzi că poeţii contemporani au... „ars poetica" ! ?

● Ca să-şi menţină puterea Richard al III-lea dădea un regat pentru un cal. De atunci se vorbeşte despre... calputere !?

● Egoistului ce crede că după el vine potopul trebuie să-i arătăm că există... arca lui Noe.

● Afemeiatul : „Nu-mi explic paradoxul : de ce oamenii ar vrea să trăiască „în sînul lui Adam", cînd e de infinite ori mai plăcut în sînul consoartei sale ?"

● Ion Heliade Rădulescu nu a spus niciodată „Scrieţi băieţi, numai scrieţi". La început, animat de dorinţa de a se dezvolta literatura, a exclamat : „Scrieţi băieţi !" Dezamăgit de faptul că s-au creat lucrări literare proaste îşi corectă propriul mesaj şi spuse : „Nu mai scrieţi" ! ?

● Cui aparţine maxima „Tăcerea e de aur" ?
— Lui Tacit !?

C. ARDELEANU

Afurisisme

Miriapodul :
— Ajutaţi-mă şi pe mine ! Sînt cu un picior în groapă !...

Cei din familia Dumas au fost scriitori din scoarţă-n fiu.

Cine ştie carte are patru ochi cu care nu ştie ce să facă.

De obicei, într-un roman fluviu se varsă toate apele reziduale.

— Maestre, cum aş putea scrie o operă nemuritoare ?
— Pentru dumneata, tinere, nu văd altă soluţie decît să fii muritor şi să scrii în fiecare zi...

„Iar acum ne va ţine o cuvîntare renumitul orator Guzlănescu. Numai că vă rog să faceţi linişte deplină. Dînsul e ventrilog".

Folia notorietăţii : Bea ca Hemingway, fumează ca Rebreanu, trişează ca Maupassant, iar de scris, scrie ca Mariuţan.

Cine se scoală de dimineaţă, se culcă devreme.

Sînteţi atît de slugarnic să-mi daţi şi mie un foc ?

Mia şi suta sînt două surori siameze : unde merge una, merge şi cealaltă.

— Tată, Gigel mi-a spus că sînt o oxinitrocarbură de hidrogen coloidal !
— Şi ce, nu eşti ?

Cine sapă groapa altuia, nu mai are timp să şi o sape pe-a lui.

— Ah, iubito, dac-aş fi singur cu tine pe-un perete întreg ... (Auzită din gura unei ploşniţe.)

Dintr-o teză la Geografie :
„...după ce primeşte apele Siretului şi Prutului, Dunărea se varsă în Braţul Sulina."

A fi politicos înseamnă să pui mîna la ochi, cînd îi caşti.

Moş Gerilă : — Ai fost cuminte ?
— Fost !
— Ai ascultat pe mămica ?
— Am.
— Mare fraier eşti !...

La serbarea de adio :
— Ah, bine că vă întîlnesc, tovarăşe profesor. De mult voiam să vă spun.
— Ce ?
— Lecţia.

Nu-nţeleg, domnule, dacă spui că îl respecţi, cum ai putut să-l calci cu Trabantul ăla nenorocit ?

— Ce-a fost mai întîi, oul sau găina ?
— Columb.

Crapul se prinde cu rîme roşii, iar somnul cu rime albe.

Meseria mea e brăţara de aur a nevestii-mi.

L-am văzut în sfîrşit pe stradă pe Toma Caragiu. E mai frumos ca-n realitate.

Uneori, cel mai ieftin calambur te costă înfiorător de mult.

Cedez loc de veci, anul doi. Facultatea de filologie.

Ne întrebaţi dacă se poate intra şi cu patru la facultate. Da, dar să fie sub 16 ani.

Nu, domnule, nu există nici un turn Babeş.

Vreau să divorţez. Cînd mi-a spus că are „bani de maşină", nu mi-am închipuit că se referă la autobuz.

Nu, domnule, nu toate drumurile duc la Roman.

Nu vă trebuie paşaport, pentru că ... să ştiţi, Babadag nu e capitala Irakului.

Au început cursurile ! Tovarăşii care au fost „în pom", sînt rugaţi să coboare.

Tovarăşul B. Răcneanu din Iaşi ne întreabă nu ştiu ce naiba, că nu se aude. Veniţi mai aproape !

Tudor VASILIU

Prilej de exclamare

Specialiştii în arhitectură consideră că, în ritmul actual de dezvoltare a industriei construcţiilor, un bloc de locuinţe se... demodează în circa 30 de ani. Între timp apar alte linii arhitectonice, mai frumoase şi mai practice, se găsesc mai bune soluţii de folosire a spaţiului etc. În Elveţia se consideră deja „arhaice" blocurile de locuinţe strict

paralelipipedice, construite pe verticală sau pe orizontală. Aceasta cu atît mai mult cu cît în toate colţurile ţării iau amploare construcţiile cu forme variate, cu apartamente dispuse în cele mai năstruşnice chipuri. Fotografia de faţă, de pildă, înfăţişează un... bloc obişnuit de locuinţe. Fiecare apartament are o terasă foarte largă, fiecare cameră are ieşire pe această terasă, şi, mai mult, fiecărei familii i se pare că e singură în bloc, în ciuda dimensiunii acestuia.

Umor cu linguriţa

În timp ce vorbea în parlamentul britanic, un deputat a observat că Churchill dădea tot timpul, dezaprobator, din cap.
— Am văzut că onorabilul meu prieten a cam dat din cap, i-a zis el în pauză lui Churchill. Vreau să precizez, însă, că n-am exprimat la tribună decît propria mea părere...
— Fireşte, veni răspunsul. De altfel, şi eu dădeam tot din propriul meu cap...

Într-o librărie :
— Aveţi cartea „Superioritatea bărbaţilor asupra femeilor" ?
— Nu, nu vindem literatură fantastică, răspunse fata de la stand.

Funcţionarul se adresă şefului:
— Sînt angajat aici cu o jumătate de normă, vă rog să urlaţi la mine cu jumătate de glas.

Părăsind sala de teatru, un spectator se adresează vecinului:
— Bine că am citit recenzia înainte, că altfel mi-ar fi plăcut piesa.

— De ce ţi-ai făcut un nod la batistă?
— Mi l-a făcut soţia ca să nu uit să duc un plic la Poştă
— Şi l-ai dus?
— Nu, fiindcă a uitat să mi-l dea.

Profesorul: — Jack, azi ai întîrziat mai mult ca de obicei. De ce?
Jack: — Păi, să vedeţi, afară e o asemenea vijelie, încît atunci cînd făceam un pas înainte eram împins cu doi paşi înapoi...
— Bine, şi atunci cum se explică că ai reuşit totuşi să ajungi la şcoală?
— Tocmai renunţasem şi-o pornisem spre casă...

Instantanee... mitologice

● *Un muritor îi spuse frumoasei Venus din Millo :*
— Cum pot oare să te iubească atîţia, cu toate că nu ai mîini ?
— Legea compensaţiei ! Nici eu nu le reproşez lor că din cauza mea îşi pierd ... capul.

● *În faţa frumuseţii, îndrăgostitul demn spune :*
„Iubeşte-mă, Venus din Millo !" Cel disperat : „Iubeşte-mă. Venus, din ...milă !"

● *Mercur : Prealuminate Jupiter, nu înţeleg de ce mă dispreţuiesc oamenii : cum s-ar spune, nu prea mă-nghit...*
Jupiter : Nu sînt ei chiar aşa de naivi. Înghiţindu-te, nu s-ar fi intoxicat ?

● *Atena s-a născut din capul lui Zeus. De aceea e şi zeiţa ... înţelepciunii.*

● *O discuţie între celibatari :*
— Narcis, văzîndu-şi chipul într-o fîntînă, se îndrăgosti de propria-i înfăţişare şi de aici îi veni şi sfîrşitul.
— Nici o grijă, prietene. Noi avem în cameră ... robinete !

● *Ştiai că la greci somnul e personificat de Onirus ?*
— Nu. Dar abia acum îmi explic versurile poeţilor onirici. Sînt scrise în timpul ... somnului !

● *Apollo a fost un zeu modest. În amintirea victoriei sale asupra monstrului Python, a instituit doar nişte jocuri Pitice !*

Mireille în Pacific

O mulatră ? O amatoare de machiaje excentrice ? Nici una, nici alta. E Mireille Mathieu, încîntătoarea actriţă şi cîntăreaţă cu ochi albaştri şi trup de fetiţă, fotografiată în plin soare al Pacificului. Unanim recunoscută ca stea a ecranului şi a muzicii uşoare, Mireille a fost solicitată să turneze cîteva emisiuni la Honolulu, pentru televiziunea americană. Zilele petrecute acolo i-au conferit, după cum bine afirmau cei care au văzut-o „în culori", nuanţele unei veritabile „prune de Avignon". Se spune că, în cele

din urmă, un localnic ar fi confundat-o pe micuţa Mireille cu o compatriotă şi că i-ar fi făcut, după obiceiurile ţării, anumite oferte. După cîte ştim, actriţa a revenit la Honolulu fără a fi realizat acolo vreun mariaj. Şi-a fixat, însă, pe peliculă, noi trepte în vertiginoasa sa evoluţie artistică.

Maxi ! În sfîrşit, Maxi !

O evaluare sumară ne anunţă că minijupa a adus lumii, numai într-un singur an, o pierdere de aproape 300.000.000 metri de stofe, mătăsuri şi pînzeturi. Vine vorba că sînt ... pierderi ; de fapt, toate astea au fost stocate în magazine şi depozitate, în imposibilitate de a fi vîndute, datorită preferinţei femeilor pentru scurt, pentru cît mai scurt... Aşadar, pe de o parte pierderi, pe de alta, economii. Înmulţiţi 300.000.000 (precizăm, e vorba de o evaluare sumară) cu 5 sau 6, reprezentînd numărul anilor de cînd s-a întins binecunoscuta „molimă", şi veţi obţine cifra aproximativă a uneia din marile realizări feminine.

Se pare, însă, că, recent, tot femeile au pornit o contraofensivă, tocmai de la celălalt pol : maxi. La Paris, la Lon-

dra, la New York sau Berlin se poartă, în croială nouă, lungimi de pe vremea bunicii, care cîştigă terenul încet, dar bine. Dacă se universalizează moda aceasta, oare în cît timp se vor scoate din depozitele lumii cei aproape 1.800.000.000 metri de ... supraacumulări cantitative ?

Olanda în Olanda

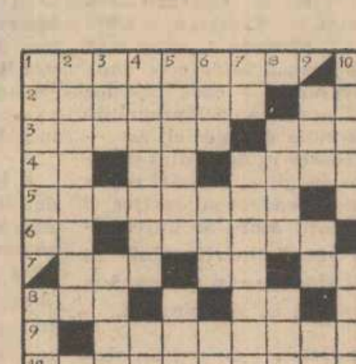
La sugestia cunoscutei militante pe tărîm social B. Boon Van der Starp, soţii Maduro au pus la dispoziţie fondurile necesare construirii unui oraş miniatură, ridicat în memoria fiului lor căzut în lupta contra fascismului. Această minunată construcţie a devenit cu timpul unul dintre cele mai frecventate şi mai originale muzee din Olanda. Complexul se compune din machete ale diferitelor construcţii existente în Olanda, reduse însă de 25 de ori (clădiri, biserici, canale, fabrici, uzine, galerii de artă, cale ferată electrică etc.). Într-un spaţiu destul de restrîns (circa 3 km) este prezentată, de fapt, întreaga Olandă, cu bogăţiile şi obiectivele ei cele mai importante. Orăşelul are un primar (fiica reginei Iuliana), un consiliu municipal (format din 30 de fete şi de băieţi, aleşi anual de elevii din Haga) şi un buget propriu. Venitul net al oraşului, realizat din încasări (un milion de vizitatori pe an), se varsă, conform dorinţei părinţilor lui Maduro, în fondul de ajutorare a studenţilor bolnavi de T.B.C.

(Cu şi fără nume) A-NUME

ORIZONTAL : *1. A, B, C, D, E, F... 2) Fără nume (pl.) — Între nume 3) A, B, C, D, E, F... — Este peste tot 4) De la — Camee ! — Îţi poate face un nume 5) Săriţi de la A la B 6) Diminutiv — Fără asperităţi 7) Diminutiv masculin — Alexandru cel... mic — Şi-a făcut deja un nume 8) Unde stelele au nume — Primeşte 9) Personalităţi cu nume celebre 10) Şi-a schimbat numele.*

VERTICAL : *1) Nume preţuite — Îşi strigă numele. 2) A, B, C, D, E, F etc... 3) De la A la Z — Alt nume al lui Marte 4) Le-a făcut un „nume" Luchian — Ema ! 5) Gata să-şi schimbe numele (fem) — Obicei strămoşesc 6) Mame — Leagă viaţa într-o expresie populară — La anonimi ! 7) Pronume — Industrie mică 8) Uscat — În acte, după nume şi pronume 9) Repriză la tenis — Asia ! — P.T.T. ! 10) A uitat şi cum îl cheamă — Cea fără nume e celebră.*

Dorel ŞORA

PREUNIVERSITARIA

PREGĂTINDU-NE LA GRAMATICĂ PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE

În ceea ce privește concursul de admitere în facultăți, pentru elevii clasei a XII-a a început... „numărătoarea inversă", după cum îmi declarau ei înșiși cu prilejul vizitei făcute zilele acestea la Liceul nr. 25 din Capitală. Majoritatea s-au hotărît asupra facultății la porțile căreia vor bate cu încredere în luna iulie a anului viitor. De aceea ne-a fost lesne să angajăm o discuție cu cei care, îndrăgostiți de literatură, ca și de studiul limbii, își vor îndrepta pașii spre facultățile cu profil filologic. După cum e și firesc, aceștia, ca și toți ceilalți colegi ai lor, de altfel, sînt preocupați de ceea ce ei numesc **pregătirea specială** pentru admitere, adică de însușirea cît mai aprofundată a cunoștințelor de la disciplinele prevăzute în programa concursului. Cu acest prilej am constatat — pentru a cîta oară?! — că pentru cei care vor să se dedice studiului limbii și literaturii, cele mai multe frămîntări le provoacă gramatica.

Și astfel, încetul cu încetul, discuția noastră s-a transformat într-un veritabil colocviu despre programă, analize sintactice, bibliografie, cu singura diferență, față de concursul de admitere, că de data aceasta

VIITORII CANDIDAȚI ÎNTREABĂ — PROFESORUL RĂSPUNDE

IRINA BĂCANU, clasa a XII-a D: Am întîlnit deseori noțiunea de element predicativ suplimentar, despre care se discută foarte mult cu prilejul analizelor de la concursul de admitere. Dacă vreți să ne spuneți: despre ce este vorba în mod concret?

Element predicativ suplimentar este o denumire introdusă, după părerea noastră, în mod... suplimentar, de autorii **Gramaticii limbii române** (Editura Academiei, ediția I, 1953) și care nu apare în programa pentru concursul de admitere. Cu toate acestea, nu o dată, în textele date la concurs au fost cuvinte cu valoare de așa-numit element predicativ suplimentar și cărora candidații le dădeau diferite interpretări: atribut adjectival, complement de mod etc. Indicat este ca, respectîndu-se întocmai prevederile programei, să se evite astfel de texte. Totuși, e bine să știți că, din punctul de vedere al sintaxei, aceste cuvinte au o dublă raportare, o dublă subordonare: și față de verb și față de nume (substantiv), pronume sau construcții echivalente. Și pentru că ați solicitat o explicație concretă, să ne oprim la un exemplu clasic: De la gîrlă / **Zgomotoși** copiii vin. (Coșbuc). În această propoziție, cuvîntul **zgomotoși** se referă atît la nume **(copiii)** cît și la acțiunea verbului **(cum vin?)**. În astfel de cazuri, examinatorii acceptau... mai multe soluții, rămînînd de-a dreptul... impresionați ori de cîte ori unii candidați indicau exact funcția de element predicativ suplimentar! Concluzia e limpede: ori să se modifice programa (ceea ce, după părerea noastră, nu e cazul), ori să se aleagă mult mai judicios textele.

ELENA PROTOPOPESCU, clasa a XII-a D: Am întîlnit în programa pentru concursul de admitere o formulare care, cel puțin mie, nu-mi este clară. E vorba de: felurile interjecțiilor după origine. **După cîte știu, de originea cuvintelor se ocupă etimologia. Dar, în clasele V—IX, cînd am studiat gramatica, nu am primit nici cunoștințe de etimologie și nici de gramatică istorică. În această situație, cum ne putem descurca?**

Nu e cazul să vă îngrijorați! Programa nu a făcut decît să preia o formulare improprie din Gramatica Academiei, formulare care, din păcate, apare și în manualul de clasa a VIII-a. Iată despre ce este vorba:

Gramatica Academiei are un subcapitol intitulat: **Clasificarea interjecțiilor după origine și după modul de formare.** În fond, nu e vorba însă decît de modul de formare, după cum limpede reiese chiar din conținutul subcapitolului amintit. Pornind de aici, autorii manualului de clasa a VIII-a, dorind, probabil, să restrîngă titulatura criteriului de clasificare, au renunțat tocmai la ceea ce este exact, propriu, în enunțarea din Gramatica Academiei, adică **modul de formare**, cu toate că analizînd clasificarea propusă se vede limpede că e vorba de o interferență de criterii. Cît despre origine, e util să știți că interjecțiile sînt dintre cele mai vechi cuvinte din limbajul omenesc și ne referim, mai cu seamă, la cele care exprimă stări afective. În dezvoltarea limbii române, în evoluția ei întîlnim totuși și interjecții împrumutate din alte limbi, cum sînt: **haide**, de origine turcă, **bravo**, de origine franceză etc.

VICTORIA BANU, clasa a XII-a E: Programa de limba română prevede două capitole extrem de interesante, și anume: vocabularul și fonetica. Personal consider că aceste capitole ar putea fi lărgite chiar cu teme făcute destul de detaliat în clasa a IX-a. Ceea ce ne preocupă însă este faptul că la concursul de admitere se... ocolesc subiectele din cadrul acestor capitole. Din cîte știu, unele facultăți n-au dat de ani de zile nici un subiect legat de vocabular sau de fonetică. Din cauza aceasta, în pregătire, nici noi nu acordăm atenția cuvenită problemelor amintite. Cum vă explicați, ca examinator, această situație?

Remarca este exactă. În genere, nu s-au dat subiecte la examen din aceste două capitole, considerîndu-se, în mod greșit, după aprecierea noastră, că sînt... prea ușoare, prea puțin importante. De asemenea, considerăm și noi că la aceste capitole se mai pot introduce teme ca: formarea limbii române (care în mod nejustificat este trecută la... literatura română!), componența vocabularului limbii române, corelația: sens de bază (fundamental) — sens figurat — sens metaforic, stilurile limbii etc.

În ceea ce privește capitolul de fonetică, temele propuse ar trebui intim legate de ortografie și ortoepie, fiindcă mult mai important este ca un candidat la examenul de admitere să se exprime cît mai corect, decît să identifice o propoziție... opozițională, făcînd însă grave greșeli de ortografie.

OLGA DUMITRU, clasa a XII-a D: La facultățile la care este prevăzută o probă scrisă la gramatică se pune un accent deosebit pe funcțiile sintactice ale părților de vorbire sau, de exemplu, numai ale unor forme ale părților de vorbire (modurile nepersonale etc.). În clasele V—VIII noi am studiat separat morfologia de sintaxă și, din cauza aceasta, întîmpinăm dificultăți în tratarea unor asemenea subiecte. Cum ar trebui să procedăm ca să învingem aceste dificultăți?

Chestiunea aceasta are un caracter mult mai larg. După părerea noastră, pregătirea la gramatică pentru un concurs de admitere în facultate ar trebui să se facă în primul rînd pe baza principiului corespondenței dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate. De exemplu, după însușirea tuturor problemelor legate de subiect, să se treacă la recapitularea **propoziției subiective**, recapitulare care, în modul acesta, va fi mult mai eficientă, deoarece comparînd o propoziție ca: „Nu se știe autorul unei asemenea fapte" cu fraza „Nu se știe cine a făcut una ca asta" ne vom da seama mult mai ușor că propoziția „cine a făcut una ca asta" este o subordonată subiectivă, întrucît ea este corespondentul subiectului **autorul** din primul exemplu. Dar pentru a putea aplica cu rezultate bune acest principiu este necesar ca, mai întîi, să ne însușim în mod exact și în toată complexitatea lor diferitele aspecte ale părților de propoziție. Și pentru aceasta ne vom referi chiar la întrebarea pusă. Se știe că în cadrul propoziției, gerunziul poate fi întrebuințat ca: atribut, complement direct, complement circumstanțial de timp, de mod, de cauză etc. Numai în măsura în care vom cunoaște precis toate funcțiile sintactice ale gerunziului, ca să ne referim la exemplul nostru, vom putea apoi aplica cu rezultatele dorite principiul corespondenței. În gramatica de clasa a VII-a sînt menționate părțile de vorbire prin care pot fi exprimate diferitele părți de propoziție. În pregătirea pentru concursul de admitere, e absolut necesar să facem și operația inversă, adică să studiem funcțiile sintactice ale fiecărei părți de vorbire, iar la verb și ale fiecărui mod impersonal. Așa procedează, de exemplu, Ștefania Popescu în utila ei **Culegere de exerciții gramaticale cu noțiuni de morfologie și sintaxă** (Editura didactică și pedagogică, București, 1968).

Secvență cotidiană în biblioteca Liceului nr. 25 din Capitală

ELENA POPESCU, clasa a XII-a D: Faptul că studiul sistematic al gramaticii se oprește la clasa a VIII-a constituie pentru noi o serioasă dificultate. Pe tema aceasta s-a scris mult, s-au consumat, cred, kilograme de cerneală, dar practic nu s-a întreprins nimic pentru remedierea situației. Ba, chiar, dimpotrivă. După ce că întrerupem patru ani de zile un asemenea studiu, sîntem puși, la admitere, în fața unor texte care sînt cu mult mai dificile decît cele pe care le-am analizat în clasa a VIII-a. Cum credeți că s-ar putea rezolva această situație?

După cum bine ați precizat, situația aceasta se dezbate de foarte multă vreme. Pentru rezolvarea ei, credem că ar trebui adoptat un complex de măsuri și nu o singură măsură. Ne referim astfel la: continuarea studiului gramaticii în clasele din cadrul secției umanistice, editarea unei culegeri de texte, selecționate pe baza respectării stricte a prevederilor programei, precum și acordarea sprijinului necesar de către facultățile cu profil filologic viitorilor candidați, prin consultații și chiar cursuri de pregătire. Tot aici ar trebui să reamintim și de necesitatea respectării întocmai a prevederilor programei, atunci cînd se stabilesc subiectele pentru admitere.

CORNELIA IONESCU, clasa a XII-a D: În afara manualelor școlare, la ce alte cărți ar fi util să apelăm în cadrul pregătirilor noastre pentru admitere?

În primul rînd, cred că este foarte util să consultați **Gramatica limbii române** (ediția a II-a revăzută și adăugită, București, 1963, Editura Academiei), bineînțeles pentru capitolele prevăzute în programa examenului de admitere. Ca prețioase auxiliare în efectuarea analizelor gramaticale, puteți consulta:

1) Vasile Șerban — **Curs practic de sintaxă a limbii române, 1964.**

2) Ștefania Popescu — **Culegere de exerciții gramaticale cu noțiuni de morfologie și sintaxă, 1968.**

3) Aurel Nicolescu — **Probleme de analiză a frazei, 1969.**

Lector univ. Ioan N. CHIȚU

POȘTA ADMITERII

CONSTANTIN PREDESCU — Ploiești: **Și noi am fi de acord ca broșura „Admiterea în învățămîntul superior", editată în fiecare an de Ministerul Învățămîntului, să grupeze facultățile pe profesii ori să aibă — măcar la sfîrșit — un asemenea capitol aparte. Pentru profesia pe care doriți s-o urmați există facultăți la: Institutul politehnic din București, institutele politehnice din Timișoara, Iași, Cluj, Brașov și Galați. Unde ar fi mai bine? În oricare din orașele de mai sus; peste tot se fac aceleași materii, durata studiilor (în afară de Galați, 5 1/2 ani) este aceeași.**

AUREL ANTONIU — Caransebeș: **La facultățile cu mai multe secții, înscrierea la concursul de admitere, ca și organizarea lui, se face pe secții de specialitate, iar media finală obținută la concurs este valabilă pentru stabilirea ordinii de clasificare numai la secția de specialitate la care ați concurat. Dacă școala tehnică pe care ați absolvit-o a funcționat în perioada 1955—1962 și a avut o durată de patru ani, aveți dreptul a vă înscrie la concursul de admitere la oricare din instituțiile de învățămînt superior. Actele necesare: certificat de naștere în copie legalizată, diploma de tehnician, certificatul de sănătate și trei fotografii tip buletin de identitate. Vă dorim succes în pregătire.**

NICOLAE LUPU — Vaslui: **Programele pentru disciplinele concursului de admitere sînt publicate în fiecare an — înainte de începerea concursului — în broșură. Desigur, ele respectă programele anuale ale liceelor noastre, așa că nu trebuie „să vă faceți probleme", întrucît nu se va cere la examene ceea ce nu vi s-a predat. Pentru „Limba română" puteți respecta indicațiile publicate, studiind deci: vocabularul, fonetica, noțiunile generale de morfologie, sintaxa propoziției și a frazei. Aveți însă o singură grijă: să studiați temeinic!**

MIRELA FLORESCU — Tg. Jiu: **Cu multă plăcere v-am fi satisfăcut dorința, însă... nici nouă nu ni s-au făcut cunoscute locurile la facultăți. Poate, pentru anul viitor, Ministerul Învățămîntului va ține cont de propunerile ce s-au făcut și vom avea posibilitatea să informăm din timp cititorii noștri de numărul locurilor de la o facultate sau alta. Pînă atunci însă mai aveți, probabil, și alte griji.**

CLARA MICULESCU — Adjud: **În afara Institutului de educație fizică și sport din București, învățămîntul superior pedagogic are facultăți ce pregătesc profesori de educație fizică. Ele există la Bacău, Oradea și București (Institutul pedagogic de 3 ani al Universității)**

CRONICA MICROBISTULUI

RÎNDURI NUMAI PENTRU „U"

Cu toate că sînt cunoscut, şi recunoscut, pentru lipsa de elocinţă, cu toate că aş putea numi pe loc cel puţin 50 de nume care ar fi girat mai onorabil o asemenea alocuţiune, mă încumet eu să vă conving — astăzi, la a 50-a aniversare a lui „U" — să deveniţi microbişti ai cadeţilor ce poartă pe sub Dealul Feleacului tricourile în alb-negru. Şi pentru că alte mijloace nu-mi stau la îndemînă, voi încerca să vă prezint — în zece puncte — decalogul încrederii şi pasiunii mele pentru „U".

Îi simpatizez, mai bine zis, îi iubesc pe sportivii Universităţii din Napoca zilelor noastre, nu pentru că aşa i s-ar cere şi aşa i-ar sta bine celui ce semnează o rubrică în „Viaţa studenţească". Rog să-mi fie iertată îndrăzneala acestei paranteze, dar am dorit mai întîi să dau un răspuns la întrebările maliţioase, insidioase sau filipice pe care cîţiva „amici" mi le-au şi adresat în cîteva rînduri sau le au pe buze de cîte ori îi întîlnesc.

Iubesc pe „U", în primul rînd, pentru că are o minunată tradiţie înscrisă, timp de jumătate de secol, cu litere de aur în marea carte a sportului românesc. Fiecare am ascultat nu o dată cum povestesc bătrînii... Acasă, în jurul cafelei, sau pe stadion — în pauza care, din păcate, nu mai e ca altădată „repriza" de demonstraţie a virtuozităţii rezervelor —, la club, chibiţînd o partidă de şah, la Cluj — pe băncile din jurul statuii lui Matei Corvin —, în Cişmigiu, la Careu, bătrînilor li se umezesc ochii ori de cîte ori vorbesc sau aud vorbindu-se despre marile glorii ale lui „U". E de-ajuns să şopteşti nume ca Teofil Morariu sau Guga, Sepi sau dr. Arnăutu, Moina sau dr. Luca, Dragoman, Ilarie Măgdaş, Cherebeţiu, Ana Beşuan, Ivansuc, Horia Demian sau Remus Cîmpeanu sau Curt Socol — că se şi găseşte un bătrîn care începe să depene firul minunatelor poveşti ţesute în jurul acestor eroi parcă de legendă. Îmi refulez cu greu pornirea de a invoca acum superlativele pe care „U" le-ar binemerita din plin, deoarece superlativul nu este altceva decît mitul sau legenda unui adjectiv. Or, eu mă simt legat de „U" pentru că reprezintă ceea ce se cheamă un club respectabil. Este un club care, timp de 50 de ani, ne-a demonstrat cu puterea de convingere a faptelor că tradiţia este într-adevăr de respectat numai cînd devine un factor stimulator ; altfel, nu e altceva decît o cîrjă pentru slăbiciuni.

În al doilea rînd, iubesc pe „U" fiindcă este primul club studenţesc înfiinţat în România şi fiindcă este şi astăzi cel mai puternic club studenţesc din România. E adevărat, cei ce se numesc „şepcile roşii" de pe Someş au fost nevoiţi, de-a lungul anilor de restrişte dintre cele două războaie mondiale, să treacă peste impedimente aparent de netrecut. Ei le-au depăşit cu stoicism pe toate, pentru că i-a unit pe toţi, întotdeauna, o mare şi pătimaşă dragoste pentru sport. Norii negri n-au putut niciodată să întunece curcubeul, ci, dimpotrivă, l-au arătat de fiecare dată mai luminos. „U" a dovedit că nu este un luceafăr de-o seară, ci un club care — fiinţînd fără întrerupere — a atins de cîteva ori perioade de mari succese în sport. Iar dacă astăzi „Universitatea" Cluj nu mai recoltează pe stadioane excelentele rezultate de altădată, aceasta nu este atît din vina sa, cît din pricina insuficienţelor organizatorice de care suferă de cîtiva ani sportul nostru universitar. Dar am intrat în sfera unei alte probleme şi renunţ la ea acum nu pentru a menaja unii factori (care ne socotesc, pe cei ce militām pentru îmbunătăţiri organizatorice, nişte copii naivi care vor să scoată peştele din apă ca să nu se înece), cît din dorinţa de a rosti la jubileul lui „U" numai cuvinte alese pentru un jubileu.

Al treilea argument al pledoariei mele pentru „U" îl aduc legăturile sale nemijlocite şi statornice cu prestigioasa „Alma mater" de pe malurile Someşului. Aşa a fost 50 de ani la rînd, aşa este şi astăzi : tinerii sportivi vin la Cluj nu numai pentru a purta culorile alb-negru, care reprezintă însemnele mondiale studenţeşti, dar mai cu seamă pentru a se înnobila la flacăra unei ştiinţe. Şi cred că nu exagerez cu nimic dacă afirm că, aici, îndemnul „Mens sana in corpore sano" găseşte un ecou mai puternic, o audienţă mai largă decît oriunde în ţara noastră. Exemple care să ilustreze spiritul academic de la „U" ar fi prea multe pentru a le insera aici...

În al patrulea rînd, mă mîndresc şi mă laud că sînt „u"-ist şi fiindcă favoriţii mei poartă un nume care este al lor şi numai al lor. Chiar dacă această a 21-a literă a alfabetului nostru titularizează şi clubul studenţesc din Bănie, cine zice „U", „Universitatea" Cluj zice. Tocmai de aceea este regretabil că oltenii mei de-acasă n-au făcut gestul colegial la care îi invitam cu două săptămîni în urmă. Ei ne-au comunicat — oficial ! — că îmbrăţişează ideea, dar deocamdată nu-şi pot înlocui numele din pricina unor greutăţi materiale care s-ar ivi în acest caz (întregul echipament de joc şi materialul de popularizare poartă însemnul „U" şi nu se poate renunţa deodată la el), dar că în perspectivă vor face, probabil, ceea ce le cer clujenii şi nu numai clujenii.

În al cincilea rînd, subliniez că „Universitatea" Cluj este singurul club sportiv din ţara noastră căruia i s-a dedicat un cîntec. Din 13 martie 1945 — cînd un cvartet de compozitori şi textieri încă anonimi a lansat vestitul „Haide „U" — îndemnurile melodice ale acestui tradiţional imn au fost auzite mereu — înainte de fiecare meci, în cabina jucătorilor, în timpul fiecărui meci, în tribune, şi după fiecare victorie sau înfrîngere, tot în cabina jucătorilor. Apreciind faptul, n-avem decît să regretăm că alte cluburi româneşti nu sînt gratulate cu asemenea imnuri antrenante.

Al şaselea argument : clujenii au fost, sînt — şi eu nutresc o stenică încredere că vor continua să fie — slujitori credincioşi ai ideii de fair-play. Nu sînt un neofit în ale sportului ca să cred că pe terenurile unde vor evolua sportivii de la „U" nu se va întîmpla niciodată nici măcar un singur act nesportiv. „U"-iştii au arătat însă că în arenă se întrec pentru a dovedi că-s mai buni, dar şi pentru a cultiva unele valori umane cum sînt munca, cinstea şi sportivitatea. Ei au înţeles că pasiunea înaltă, dar că pasiunile înjosesc, şi au învăţat să separe Virtutea de Viciu. De aceea cred că vor rămîne şi pe mai departe fideli curatului spirit al sportivităţii.

Al şaptelea : „U" Cluj este o familie, o mare şi monolită familie. Sportivii încadraţi în oricare din cele opt secţii ale clubului, colegii şi profesorii lor din facultăţile Universităţii, sute şi mii de simpatizanţi din întregul oraş se cunosc şi se ajută laolaltă, se interesează unii de alţii, bucurîndu-se reciproc la succes şi întristîndu-se cu toţii la înfrîngere. Pentru oricare sportiv de aici — fie el atlet sau fotbalist, înotător sau rugbist, voleibalist sau baschetbalist sau handbalist — sportul e ca o haină ; şi fiecare îl ajută pe celălalt să-şi perie haina, cînd s-a murdărit, şi să şi-o cîrpească, dacă s-a rupt, astfel încît să rămînă îmbrăcat cît mai mult timp.

Am devenit microbist al lui „U", în al optulea rînd, şi pentru că are o echipă de fotbal lipsită de palmares. Spun astfel, deoarece a cîştiga o dată Cupa României este cam puţin pentru 50 de ani, mai ales dacă ne gîndim la alte teamuri dintre cele apărute ca ciupercile în soccerul ultimelor noastre decenii. Fotbaliştii de la „U" n-au ţintit niciodată să obţină titluri prin racolări de jucători, sau mai ştiu eu ce fel de mijloace. Ei au ţinut, pe cît le-a stat în putinţă, să facă fotbal şi să-şi însuşească o profesie. Ceea ce mi se pare a fi de-ajuns !

În al nouălea rînd, iubesc pe „U" şi datorită incandescentei sale galerii. Suporterii de azi calcă şi ei pe urmele părinţilor şi fraţilor lor mai mari. Şi cîte nu făceau părinţii şi fraţii lor mai mari de dragul alb-negrilor : dădeau bani pentru echipament, însoţeau echipa în deplasări, îşi înconjurau idolii cu o căldură sufocantă şi cu o dragoste împinsă pînă la paroxism, scriau şi lipeau afişe, făceau chete, iar cînd era nevoie nu se dădeau în lături de la nici o ghiduşie pentru a aduce pe stadion cît mai mulţi plătitori. Regretatul doctor Aurel Stănescu — unul din vestiţii conducători ai galeriei clujene — a găsit o dată, prin anii 30, în dimineaţa unei partide cu orădenii, un mijloc amuzant dar ingenios de a face reclamă : găsind pe undeva un măgar, i-a atîrnat de-o parte şi de alta cîte o pancardă şi l-a plimbat, stradă cu stradă, prin întreg Clujul. Pe pancardele purtate de măgar scria : „Azi numai eu nu merg la meciul Universităţii". E inutil să vă mai conving pe dumneavoastră că toţi cei care şi-au simţit vreodată bătînd în piept o inimă „u"-istă n-au trecut peste amintiri cu buretele muiat în apa tare a uitării şi se străduiesc să fie la înălţimea dragilor lor înaintaşi.

Al zecelea dintre motivele care mă atrag magnetic spre „U" îl constituie, pe de o parte, faptul că pe aici a trecut, şi nu fără folos, Titi Teaşcă (reputat specialist şi statornic prieten, căruia îi iert teribilismele şi lipsa de tact), iar, pe de altă parte, faptul că astăzi se află la cîrma corabiei fotbalistice clujene bătrînul Fane Cîrjan, omul căruia i se cuvin numai cuvinte de laudă, pentru că are o mare pricepere şi o mare inimă, pentru că se străduieşte să-i înveţe pe Anca şi ai săi că fotbalul se apropie mai ales de aceia care iubesc mai mult fotbalul decît rezultatul.

...Decalogul meu, scris în favoarea şi în cinstea lui „U", se termină aici. Am reuşit oare, stimaţi cititori, să vă conving astăzi să deveniţi microbişti ai cadeţilor ce poartă pe sub Dealul Feleacului tricourile în alb-negru ? Nu ştiu ! Dar dacă nu, sper să vă fi convins măcar să ridicăm şi să ciocnim împreună un pahar cu prilejul nunţii lor de aur. Noroc şi la mulţi ani ! Haide „U" !

G. MITROI

U 50

REPORTAJ DE INIMĂ

In săptămîna de la 19 la 26 octombrie, Clujul a sărbătorit aniversarea unei jumătăţi de veac de la înfiinţarea clubului studenţeasc „U", un mesager de frunte al sportului studenţesc, al sportului românesc.

Dar, mai presus de o tradiţie sportivă, clubul culorilor alb-negru i-a legat prin firele unei prietenii strînse pe toţi acei care s-au întîlnit în entuziasmul unor ani minunaţi ca studenţia însăşi.

In primul rînd, la Cluj s- creat acel liant de preţ care apropie inimile într-o familie mare, ai cărei membri se simt toţi foşti şi actuali sportivi, simpatizanţi, studenţi şi profesori. De fapt, Clujul a sărbătorit semicentenarul acestui grup de prieteni răspîndit în spaţiu şi în timp, dar unit mereu : FAMILIA „U".

Tinereţe fără bătrîneţe

La adunarea festivă închinată semicentenarului, rectorul universităţii clujene, prof. dr. docent Ştefan Pascu, afirma că sărbătoarea lui „U" este „sărbătoarea sportului şi a culturii clujene, sărbătoarea tinereţii fără bătrîneţe".

Pentru că aici la Cluj, întotdeauna munca intelectuală s-a contopit armonios cu sportul, întotdeauna „marii aşi" ai clubului universitar au fost oameni compleţi, intelectuali de marcă. Şi la începutul acestui club a fost pasiunea unor oameni ca Brutus Raţiu, Zorilă Pop, Emil Kaba şi a mai fost o lumină mare a înţelegerii din care s-a născut şi s-a perpetuat tradiţia „şepcilor roşii".

„U" Cluj a fost şi este o şcoală a vieţii, un simbol în cercul căruia s-au format caractere, o şcoală a patriotismului în care sportivi români, maghiari, germani au luptat pentru culorile clubului, pentru culorile patriei.

De aceea tuturor celor pe care aniversarea aceasta i-a reunit, le-a lipsit numai un atribut aparent esenţial : vîrsta. Dar ei rămîn mereu tineri ca imnul lui „U" purtat în suflete.

Dragoste şi recunoştinţă

Declararea zilei de 22 octombrie „ziua sportului universitar clujean" şi cinstirea ei printr-o demonstraţie sportivă la care au participat peste 1 600 de sportivi studenţi şi 10 000 de spectatori, organizarea unor ample competiţii de masă („Cupa semicentenarului" — cîştigată de sportivii de la Universitate, „Cupa Iuliu Haţeganu" la fotbal — cîştigată de echipa Institutului agronomic, întrecerile de judo, dominate tot de studenţii universităţii) s-au unificat într-un gest de omagiu deplin pe care miile de studenţi ai Clujului l-au adus sărbătoririi lui „U".

Tocmai de aceea, cuvintele cuprinse în telegrama pe care, în închiderea festivităţilor, participanţii la adunare au trimis-o către C.C. al P.C.R., tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU — reprezintă nu numai sentimentele sportivilor de la „U", ci ale tuturor studenţilor care simt în piept pulsul unei inimi „U"-iste :

„Noi, participanţii la adunarea festivă prilejuită de aniversarea a 50 de ani de la înfiinţarea clubului sportiv Universitatea, ne îndreptăm gîndurile cu dragoste şi recunoştinţă spre Partidul Comunist Român, spre conducătorii săi iubiţi, spre dv., tovarăşe Nicolae Ceauşescu, pentru condiţiile minunate create în anii noştri dezvoltării sportului universitar.

Ne angajăm în aceste clipe solemne să ne înzecim eforturile în pregătirea profesională, să învăţăm tot mai bine, să ne ridicăm măiestria sportivă, să dezvoltăm frumoasele tradiţii ale clubului nostru şi ale sportului românesc spre gloria culorilor scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România".

Dan BRÎNCOVEANU

Colectivul de redacţie

Redactor şef : NICULAE STOIAN

Nicolae Dan Fruntelată, Dragomir Horomnea, Gheorghe Mitroi (redactor şef adjunct), Ion Novac, Eugen Patriche (secretar general de redacţie), M. N. Rusu, Georgeta Ruţă, Ion Segărceanu, Virgil Simion, Tudor Octavian.

Fotoreporter : Emil Cojocaru.

Prezentarea grafică : Tiberiu Petrescu.